

Карл Май

Аллах ил Аллах!

Въведение

На някои от читателите на първите шест тома от моите приключенски романи може би е направило впечатление, че в цялата верига от събития и преживявания, които започват в Тунис и свършват при жителите на Черните планини, (Черногорците. – Бел. прев.) има една празнина както по отношение на пространството, така и по отношение на времето. И сигурно те са си задавали въпроса, дали докато е траяла продължителната езда от Тунис през Триполи и оазиса Куфарах та чак до Египет, не се е случило абсолютно нищо, което да заслужава да се спомене.

Случи се повече от достатъчно! Ала тези приключения не са така тясно свързани с по-предишните или с последвалите по-късно събития, така че сметнах за по-добре просто да ги подмина, и предпочетох да разкажа за тях в отделен том.

Тук предложеният приключенски разказ запълва тази забележима празнина и ни пренася назад във времето, когато познавах моя Хаджи Халеф Омар съвсем отскоро. Мисля, че читателите, чийто жив интерес и приятелство Халеф си е спечелил, с удоволствие ще се върнат заедно с мен в онова време в началото на нашата дружба и охотно ще ни последват по пътя, по който ни беше предопределено да се намесим в съдбата на някои добри хора и да им помогнем.

Първа глава Крюгер Бей

– Сихди, трябва най-после да ти го кажа, ако не искаш да се задуша. Нося го в себе си през цялото време насам-натам също като квачката, която иска да снесе яйце, а не знае къде. Но търпението ми вече се изчерпи.

Така говореше... е, кой ли може да е този човек, ако се съди по начина му на изразяване? Никой друг освен моят слуга Халеф, с когото бях странствал из Алжир и през клисурите на Атласките планини, а само преди броени дни бях преживял онова ужасяващо приключение в Шот ал Джарид, за което навярно добре си спомнят и моите читатели. (Вж. Карл Май, „През пустинята“.)

Бях посетил турския векил в Кбили, за да потърся от него правосъдие за престъплението, извършено от Хамд ал Амазат в Шота, и същевременно да поискам обезщетение за загубата на нашите животни, които потънаха в бездънното солено езеро.

Читателите вече знаят, какво правосъдие раздаде векилът, но аз нямах никакво намерение да се оставя да ме отпратят по подобен начин. Моето поведение, както и енергичното застъпничество на чаровната съпруга на векила, накараха владетеля на Нифсау да ми даде такова обезщетение за загиналите животни, от което можехме да сме напълно доволни. И така, когато напуснахме Кбили, за да продължим пътуването си през регентството Триполи и през оазиса Куфарах към Египет, ние разполагахме с прекрасни ездитни животни.

На юг от Шота, в земите на Уалад маразигите, бях наел един кабир,¹ който трябваше да ни заведе при бедуините хомри, които имаха пасища и от едната и от другата страна на границата между двете регентства Тунис и Триполи, доколкото по онова време изобщо можеше да става дума за някаква граница.

Там, близо до границата – или може би тя беше вече зад нас? – след продължително мълчание, нещо, което съвсем не бе в нрава му, Халеф неочаквано настоятелно ме заговори. Пестеливият на думи наш водач, който си отваряше устата само когато бе крайно необходимо, яздеше на няколко конски дължини пред нас.

---

1. Водач. – Бел. нем. изд.

– Е, изплюй камъчето, де? – отвърнах на сърдечното излияние от страна на Халеф.

– Сихди, ти знаеш, че винаги съм бил твой верен слуга и че и в бъдеще такъв ще си остана.

– Убеден съм в това, драги Халеф.

– И точно затова ме боли, че в някои неща те превъзхождам. Тъй ми се иска, моят повелител, когото обичам, да заеме не само полагаемото му се място в сърцето ми, но и напълно да спечели моето уважение и признание.

Погледнах го учудено. Накъде ли биеше? Добре ми беше известно, че чувстваше някакво превъзходство над мен, само че никога досега не ми го беше казвал така право в лицето. Да не би да се канеше да поднови опитите си да ме накара да приема неговата вяра. Предпочетох да си замълча, отколкото по някакъв начин да се изложа в неговите очи. Ала мълчанието ми не бе в състояние да възпре отприщилия се водопад на неговата словоохотливост.

Халеф поклати съжалително глава.

– Сихди, ти си такъв човек, какъвто не съм срещал през живота си – тъй благ, добър и милостив, но същевременно и толкова енергичен, силен и храбър. Въпреки всичко ти липсва нещо, което е тъй необходимо за всеки мъж, както палатката за дарабуката², с която войникът вдига шум.

– И какво е това нещо? – попитах аз с вече наистина събудено любопитство.

– Нямах си име.

– Хайде бе! Мислех си, че имам!

– Не, сихди, ти нямаш име, или поне нямаш онова, което се разбира под име.

– А ти какво разбираш под име?

– Виж, сихди, ние ще минем през земи, където блясъкът и славата на името са кажи-речи също толкова важни, колкото и качествата на самия мъж. Та какво ще кажеш, ако някой те попита за името ти?

– Няма да го крия. То е Кара Бен Немзи.

– Аллах ил Аллах! Че какво е Кара Бен Немзи? Ти си ми разказвал, че в оазисите на твоята родина живеят стотици хиляди, дори милиони хора. Тъй че Бен Немзи могат да се казват всичките тези безброй мъже. И какво му е особеното, отличителното? Това е като някакъв лек повеи,

---

2. Барабан. – Бел. нем. изд.

отнесен от бурята! Следа от птица, губеща се в пясъка?

– Но нали самият ти ми даде това име и...

– Ускут, мълчи! – прекъсна ме гневно той. – Това беше в самото начало, когато не те познавах тъй добре както сега. Но оттогава нещата се промениха. Разбрах каква стойност имаш и чувствам, че заслужавах име, каквото малцина притежават.

– Та нали е така и със сегашното ми име. Все още не съм срещнал човек, който да носи същото име.

– Сихди, не ме ядосвай! Много добре ме разбираш. Само се правиш на сляп и глух. Повтарям ти въпроса си: какво е Кара Бен Немзи? А я виж моето име! Нима може Кара Бен Немзи да се сравни с Хаджи Халеф Омар Бен Хаджи Абул Абас Ибн Хаджи Дауд ал Госарах?

– Не, не може – усмигнах се аз. – Но не бива мен да държиш отговорен за това!

– Аллах керим! Че нямаш ли си баща, баща на бащата и баща на дядо си, чиито прославени и светли имена би могъл да добавиш към твоето, та всички, които те срещнат, смирено да се поклонят пред теб?

– Е, ако е само това! Мога да ти услужа дори с името на моя пращядо на дядо ми – засмях се аз.

– Алхамдулиллах, хвала на Аллаха! Най-сетне взе да се вразумяваш! Вече бях изгубил всяка надежда, но ето че сега с общи усилия ще съчиним някое великолепно несравнимо име, ще го съставим тъй както се съчленява скъпоценна огърлица.

След тези думи той се понамести в седлото, очаквателно вдигна вежди и с предприемчив вид задърпа оскъдните косми на брадата си, която съществуваше само в неговото въображение.

– Едното име вече го знам. То се произнася трудно от устата на някой бадауи и затова направих от него Кара. Съгласен ли си?

– Нямам нищо против.

– Обаче всеки истински мъж има поне две имена. С кое си поел в самото начало по своя земен път, и как са го записали в книгата на кадията?

– Фамилното ми име е Май.

Щом го чу, Халеф така подскочи на седлото, че конят му учудено наостри уши.

– Машаллах? Изглежда не чух добре. Я го повтори!

– Май.

– Аллах акбар! Значи ушите ми не са ме излъгали. Ти съвсем наистина рече „Май“. Но сихди, невъзможно е така да се казва никои мъж.

Тъй се наричат при нас много от жените и дъщерите на бени араб!

– Но аз нямам никаква вина! Не съм си дал сам името.

– Хайда ма бизир, ма бизир абадан – не става, не става при никакви обстоятелства! Не знаеш ли, че жената не е мъж? А не знаеш ли също, че сред истинските синове на Пророка се избягва дори само споменаването на името на някоя бинт ал ам?³ А ти, един мъж, какъвто друг никъде не съм виждал, искаш да носиш женско име!?

– Защо не? В моята родина това име няма значението, което споменавах.

– Хайда ма бихнуси – това не ме интересува. Сихди, ти не се намиращ в оазисите и уадите на Джерманистан, а си в пасищата и дуарите на бени арабите. И няма да се отнасят към теб според обичаите в твоята родина, а според нравите в тази страна.

– Но какво да правя тогава?

– Чакай! Какво е името на баща ти?

– Също Май.

– О, Аллах! Значи пак Май! Ами името на бащата на баща ти?

– Също Май. И бащата на дядо ми се е казвал така, както и всички негови прадеди.

При тези думи Халеф направи движение с лявата си ръка, изразяващо неговото съжаление, и като издаде плачевен стон, възкликна:

– Йа мусихба, йа за'ал – о, нещастие, о, досада? Сърцето ми се изпълва с тъга, а на душата ми й иде да се стопи от горест. Сихди, искаше ми се чрез името ти да те направя прочут във всички дуари и оазиси чак до края на света, че и по-надалече, ала опърничавостта на твоето име скъса нишката на моето чудесно намерение и затрупа неизчерпаемите дълбини на сърцето ми! Аллах бяриф – Аллах го знае!

Разочарованието на Халеф ми доставяше тайно удоволствие. Но не го показвах пред него, а се престорих, като че не разбирам неговата реакция.

– Но какво има толкова? Името си е просто име! Сега вече той наистина се разсърди.

– Аллах йизалим акак – дано Аллах запази разсъдъка ти, за да не го загубиш изцяло! Питаш, какво имало толкоз лошо? Ами ти не разбираш ли, че с твоето име само ще се изложиш и хората ще ти се смеят?

– Не, не го разбирам. Мисля, че качествата правят същинската стойност на един мъж, а не неговото име. Халеф отхвърли силно глава

---

3. „Дъщеря на майката“, описателно название за „жена“. Бел. нем. изд.

назад и гръмко се изсмя.

– Я мълчи! Мълчи! Какво разбираш ти от стойността на един мъж? Нищо, абсолютно нищо!

Това бе вече все пак прекалено и не биваше да допускам да ми се говори по подобен начин. Макар и да знаех, че всичко е казано от добро сърце, все пак трябваше да се престоря на обиден.

– Халеф, какво те прихваща? Не забравяй, че аз съм господарят, а ти слугата!

Тези думи му подеиха. Главата му клюмна и с далеч по-умерен тон той каза.

– Прости ми, сихди! Разбирам, че отидох твърде далеч. Но не забравяй, че единствено моето уважение към теб ме подведе да кажа нещо, с което предизвиках твоего недоволство! Но я си представи само за миг следното: пристигаш в някой дуар. Воините на племето излизат да те посрещнат тържествено на конете си с „барухда“, с пукотевицата на своите пушки и пищови. С ликуване те придружават до дуара. Пред шатрата на шейха скачаш на земята и влизаш вътре. Една робиня идва и застава пред теб с хляб и сол, символа на гостоприемството. Но преди още да посегнеш към тях, шейхът те пита за името ти. И от твоята уста излизат думите аз съм Кара Бен Май Ибн Май Ибн-ад Ибн Май. Можеш ли да си представиш последиците? Мъжете ще се изплюят в краката ти, а жените и децата ще започнат да те сочат с пръст. „Ето това е човекът“, ще кажат те, „чиито деди нямат имена и чието родословно дърво е съставено най-безславно само от имената на разни лели и братовчедки.“ А пък дъщерите на бени арабите ще забулят главите си и ще побягнат по-далеч от теб като от някакво краставо псе, от теб, човека, който би могъл да блести като Абд ал Кадар, героя на бедуините, или като големия пълководец на франките, наречен от бени арабите Султан ал Кабир.

След тези думи натъженият Халеф млькна. За да направя за читателите си болката му по-разбираема, наистина се налага да превода някак си това име, което толкова го измъчваше и тревожеше. Та в превод въпросното име би звучало горе-долу така: Карл, синът на Мая, внукът на Мая и правнук на Мая. Действително че според схващанията на бедуините това бе едно невъзможно име!

Изчаках известно време, за да премине малко болката му, без да го дразня повече с имената на моите деди и прадеди. След доста продължителна пауза, с цялата кротост и благост, на която съм способен, аз казах:

[# Наполеон Бонапарт. – Бел. нем. изд.]

– Изглежда ти просто си си наумил да ме направиш за присмех пред всички хора, които срещнем.

Товага той изпусна юздите, вдигна ръце и разпери и десетте си пръста така, сякаш искаше да се защити:

– Рамаллах – Аллах да ме опази! Как ти хрумна това необяснимо и нечувано обвинение?

– Хрумна ми, защото явно искаш на всяка цена да ми дадеш някакво име.

– Искаше ми се, за да може и с дължината на името си да се прочуе мъжът, който е под моята закрила и вече е извършил безброй славни подвизи.

– Ще ми изброиш ли няколко от тези „безбройни“ подвизи?

– Та нима не яздохме с безмерна дързост по онзи Шот на гибелта и...

– ...и пропаднахме в него – прекъснах го аз.

– Остави ме да се доизкажа, сихди! Исках още да добавя, че се избавихме сами с направо несравнимо присъствие на духа.

– Да, измъкнах те от тинята хванат за цевта на моята пушка, тъй както се вадят раци от реката.

– Моля те, не омаловажавай безценните предимства на нашите превъзходни качества! После обуздахме опърничавия векил от Кбили и го принудихме да изпълни желанията ни.

– Забравяш да добавиш, че в същото време ни се изплъзна нашият пленник.

– Но вината не беше наша и следователно това не може да навреди на славата ни. А после ние...

– Спри! – засмях се аз и го прекъснах, за да му попреча да продължи до безкрай да прославя мнимите ни героични дела. – Нека по-добре си поговорим за нещо друго! Преди малко ти спомена за Абд ал Кадар, героя от Алжир. Вярно е, че този човек има в своето пълно име цяла редица от прославени мъже, ала при нас в Джерманистан е познат и прочут само като Абд ал Кадар. Цялото му име е известно най-много на неколцина талиби⁴.

– Тъй ли мислиш? – попита той с известно съмнение.

– Съвсем сигурен съм. А пък Султан ал Кабир е изобщо само две имена, а именно Наполеон и Бонапарт. Ала този достоен за съжаление недостатък ни най-малко не му е попречил на кариерата, нито е намалил

---

4. Учени. – Бел. нем. изд.

славата му, нали?

– Но дали наистина е вярно туй за двете имена?

– Аз няма да взема да те лъжа. И така, сам виждаш, че не са важни имената на човека, а делата, които върши.

– Значи мислиш, че можеш да останеш с досегашното си име Кара Бен Немзи?

– Точно така мисля.

Известно време Халеф не ми отговори. Само чувах до мен по някоя дълбока въздишка. Но после пак настъпваше пълна тишина. Едва след по-продължителна пауза той благоволи отново да подхване нишката на нашия разговор.

– Прав си, признавам. Отказвам се от намерението си да те направя прочут като те даря с някое звучно име. Но само не си въобразявай, че ще последвам примера ти и също ще се откажа от всичките си деди и прадеди. Аз съм и си оставам Хаджи Халеф Омар Бен Хаджи Абул Абас Ибн Хаджи Дауд ал Госарах.

След като нищо не отвърнах, той добави:

– Но все пак ще те накарам да приемеш учението на Пророка, все едно дали искаш или не.

Аха, ето ти на пак старата история! Значи цялата разправия с имената бе имала единствената цел да ме забаламоса. Най-напред името, а всичко останало щеше да си дойде с времето.

Може би щях рязко да го „отрежа“, както бе ставало често при опитите му да ме накара да си сменя вярата, обаче ми попречиха. Кабирът спря коня си и с протегнатата си десница посочи на изток. Отначало бяхме яздили по степ със съвсем оскъдна тревица, но напоследък земята постепенно бе започнала все повече и повече да се покрива с по-свежа и по-буйна зеленина. Отделните храсти се събираха във все по-големи групи, което бе сигурен признак, че наблизко имаше вода. Насочихме се към малко възвишение, откъдето надалеч пред нас се откриваше свободен изглед над ширналата се пред очите ни равнина. Далеч, далеч, почти на самия хоризонт се бяха появили няколко тъмни точки, които бързо наедряваха. Точно тях бе имал предвид водачът ни, когато спря и привлече вниманието ни.

Сигурно приближаващите се ездачи ни бяха видели по същото време, когато ги зърнахме и ние, защото скоро забелязахме, че образуваха дълга линия, чиито краища привидно се стремяха да се отдалечат от нас. Лесно отгатнах какво целяха – искаха да ни обградят от всички страни. Тъй като нямах намерение да избягвам срещи с бедуини, ние спокойно

зачакахме приближаването на конниците с оръжие в ръка.

Те се носеха към нас като вихрушка. В средата им яздеше як и мускулест арабин. Облеклото му не се отличаваше с нищо по-особено. Около кръста му беше вързано обикновено въже, с каквото правеха оглавниците на камилите, а около огромния му тюрбан бяха увити също тъй обикновени въжета от лико на финикова палма. Ала бялата кобила, на която препускаше, беше от най-чистокръвна раса. Тя имаше онзи особен светлосивкав оттенък, който се среща само сред потомството на коня, който Пророкът Мохамед най-много обичал да язди.

Разказват, че веднъж, когато все още имал твърде малко привърженици, Пророкът дошъл в едно арабско село от шатри, за да си купи кон. Завели го на пасището и когато стигнал там, всички животни се подплашили, сякаш били заслепени от неговия бляскав достолепен вид. Само едно от тях със сиво-бял цвят се приближило и паднало на колене пред пратеника на Аллаха, за да му изрази своята преданост. Ала Пророкът веднага го възседнал и казал: „Благословен да бъде този кон! Той ще носи на гърба си първия слуга на Аллаха и нека бъде проклет онзи, който намери някакъв недостатък в неговото потомство!“ От онези отдавна отминали дни всички потомци на този кон имат светлосив цвят. Смятат се за свещени, рядко се продават, а ако това се случи, то става на невероятно висока цена. Развъждат ги с толкова много грижи, труд и усилия, че в цялото им родословно дърво не се забелязват каквито и да било недостатъци.

И така, на такава кобила яздеше онзи мъж в средата на веригата. Навярно беше шейхът. Конникът от дясната му страна имаше ниско, набито и яко телосложение. И той яздеше великолепно животно. Седеше на гърба на чистокръвен вран жребец, а на раменете си беше наметнал обичайната дълга бяла бедуинска дреха. Ала под нея, там където бе леко разгърдена, блестяха дебели златни шнулове на униформа, които ясно забелязах, когато ездачите се приближиха на около стотина конски дължини.

Веднага щом зърнах униформата, в мен се роди едно предположение. Бързо придърпах моя хаик над челото си така, че половината ми лице остана скрито. Не беше необходимо човекът с военната униформа да ме разпознае още от пръв поглед, защото ако не се лъжех, тази набита и по-закръглена фигура се допълваше от червендалесто лице с могъщи мустаци, едно лице, което въпреки демонстративния си груб и суров израз оставяше впечатление и на добродушност. И това лице бе собственост на моя приятел Крюгер Бей, „Повелителя на войнството“, пашата

Мохамед ас Садок, когото бях срещнал за пръв път преди няколко години далеч на север⁵, когато преследването на крумира ме бе отвело дълбоко във вътрешността на Тунис.

Разбира се нямаше как да не се учудя, че го виждах в тази местност, която се намиреше толкова на юг, защото бе сигурно, че властта на бея на Тунис не се простираше чак дотук. Каква ли работа имаше Крюгер Бей, в случай че това наистина бе той, при едно племе, което не признаваше никакъв господар, и от чиито разбойнически нападения Мохамад ас Садок можеше да се защити единствено с помощта на ежегоден данък, наричан от самия него „подарък“?

Нямах време да продължа размишленията си, понеже в същия момент конниците се озоваха вече при нас. Те ни връхлетяха в пълен галоп, и едва когато върховете на копията им можеха кажи-речи да ни докоснат, изведнъж с рязко дръпване на юздите, което за малко не накара животните да приседнат на задните си крака, те отбиха конете встрани и префучаха покрай нас. Ние бяхме вече свикнали с подобни прояви на изкусна езда и окото ни не мигна. Конниците укротиха своите животни и после образуваха около нас тесен кръг.

Човекът, за когото предполагах, че е шейх, ни измери с мрачен поглед, а след това се обърна към мен, защото навярно ме сметна за най-знатния измежду нас тримата.

– Кой си ти?

– Чужденец.

– И сам го виждам. Ако не беше чужденец, щях да те познавам. Как се казваш?

Нямах никакво намерение да се оставя да ме разпитва по подобен начин. В такива случаи още първата среща решава дали тези полудиваци ще те уважават или не.

– Аз все още не знам твоето име! – казах най-спокойно.

– Аллах ти е взел акъла? Ти смяташ, че за да узная името ти, непременно трябва да ти кажа моето, така ли?

– Да, така мисля.

– Ти кой си, че се осмеляваш да ми говориш по този начин? Знай, че аз съм господарят и повелителят на тези земи, господар на смъртта и живота. Също и на твоя!

– Лъжеш се. Моят живот принадлежи на Аллах и на мен. Той ми го е дал и аз ще съумея да го запазя, докато го поиска от мен.

---

5. К. Май. Събр. съч., т. 10 „Гибелни пясъци“, разказа „Крумир“ – Бел. нем. изд.

Забелязах какви алчни погледи отправяха бедуините към оръжията ми в напрегнато очакване да разберат, как ли щеше да приключи този разговор. Обитателите на пустинята са си родени разбойници и сред тях може да се чувства в безопасност само онзи, който успее да спечели тяхното гостоприемство.

– Много си горд – гневно продължи арабинът, – но не ми е нужно да продължавам този спор с теб. Ей тук виждам един познат, когото ще разпитам. Той сигурно ще ми отговори.

След тези думи той се обърна към нашия кабир:

– Кой е този човек?

– Не знам. Той ми плаща и аз го водя. Какво ме интересува името му? Попитай го сам!

– И къде трябва да го заведеш?

– При теб.

– Какво? Искат да дойде при мен? При шейха на воините от племето ал хомра?

– Да.

Аха, значи този човек действително бе шейхът на тази област. В такъв случай не биваше да прекалявам.

– Ако наистина си шейхът на ал хомра, както чувам от моя кабир – казах аз, – тогава съм готов да ти отговарям.

– Ти и без друго беше длъжен да ми дадеш искания отговор!

– Не, защото се намирах тук преди теб. А който дойде на място, където вече има някакви хора, той трябва пръв да поздрави. А къде остана твоят поздрав? И как можех в такъв случай да ти отговоря?

– Говориш толкова гордо, сякаш си шейх, но сега сигурно най-сетне ще схванеш, че като повелител на тези земи имам правото да те попитам за името ти.

– Схващай го. И затова ще ти отговоря. Името ми е...

– Чакай, сихди! – прекъсна ме Халеф. – Разреши ми аз да се заема с представянето ни. – И като се обърна към шейха, той продължи. – Този герой от Запада, който те моли да му позволиш да подслони глава в твоите шатри, би могъл да има такова име, което да се простира от земята чак до звездите, ала той предпочита да се нарича просто Кара Бен Немзи. Ти вече познаваш нашия кабир от племето маразиг. А аз, приятелят и закрилникът на този мъж, се казвам Хаджи Халеф Омар Бен Хаджи Абул Абас Ибн Хаджи Дауд ал Госарах!

Ако Халеф си мислеше, че с това представяне ще направи огромно впечатление на шейха, то той се видя страшно излъган.

Шейхът ми хвърли мрачен поглед и попита:

– Този човек твърди, че идваш от Запада. Така ли е?

– Да.

– Ами тогава навярно изобщо не си и привърженик на Пророка, а си проклет гяур, нали?

– Ако с тези думи искаш да кажеш, че съм християнин, ти давам право, обаче не приемам израза „проклет гяур“!

Шейхът презрително се изсмя.

– И как ще ми попречиш и занапред да те наричам така?

С многозначително движение сложих ръка върху пушките си.

– Лесно ще разбереш.

– Искаш да ме накараш да се смея ли? Че какво може да направи един слаб френец срещу десет храбри синове на пустинята? Но за да бъде по-кратък: за един гяур няма място в шатрите на ал хомра.

Както вече споменах, при пристигането на бедуините вниманието ми бе насочено на първо място към човека с военната куртка, който беше спрял от едната страна на шейха. Да, наистина беше той, моят приятел от предишните години, някогашният участник в чуждестранния легион и настоящ полковник, началник на личната охрана на туниския монарх, човекът, роден много отдавна в Бранденбургска околия, който кълчеше и обезобразяваше немския език до неузнаваемост.

Радвах се на изненадата, която щеше да му донесе нашата среща и бях убеден, че тя щеше да придаде съвсем нов обрат в развоя на събитията. Ето защо показах най-безгрижната си усмивка и отвърнах:

– А аз пък ти казвам, че няма да ми откажеш обичайната „мархаба“⁶.

Шейхът ме изгледа смяян.

– Машаллах! Чужденецо, ти дръзваш да ми противоречиш? Заклевам ти се в брадата на Пророка, че ще те...

– Чакай, не се кълни, о, шейх, защото няма да можеш да спазиш клетвата си! Или да не би да искаш да се изчервят от срам страните на твоя гост, когото виждам застанал до теб?

– Внимавай какво говориш, чужденецо! Какво общо има този бей с теб?

– Самият той ще ти каже, че за теб ще е непростим позор, ако откажеш на мен, неговия приятел, правото на гостоприемство, и дълбоко ме обидиш по такъв начин.

---

6. Добре дошъл! – Бел. нем. изд.

Полковникът следеше разговора ни с голямо внимание. След последните ми думи по червендалестото му лице се изписа силна изненада. Погледът му изпитателно се втренчи в полузакритите черти на лицето ми.

– Ти ме наричаш свой приятел, но не те познавам.

– Нима наистина съм се променил толкова много, че вече действително не можете да ме разпознаете? – попитах го на немски, като с рязко движение на главата отхвърлих хайка назад и му протегнах десницата си. – Помози Бог, господин полковник! Радвам се да Ви видя все така здрав и бодър.

Крюгер Бей така ококори очи, сякаш пред него се беше изправил някой призрак. Ала после припряно посегна към ръката ми и така я смачка между лапите си, че силно ме заболя.

– Мътилката го взела! Вий! Значи вий? Аллах е велик! Туй проумявам аз в бавна постепенност? Ама к'во изненадване само! Че кой би го помислил! Давам ви тук ръце и казвам на вас добре пристигнал с най-голямата тържественост! Благословена да е ваш'та физиономия сред сички тукашни физиономии в цялата околност!

След този блестящ езиков образец той се обърна към шейха и ме представи като един от най-близките си приятели.

Това изведнъж промени цялото положение. Лицата на бедуините станаха по-дружелюбни, а техният шейх ми подаде ръка.

– Извинявай! Нямаше как да го знам. Хабакак – бъди ми добре дошъл! Когато пристигнем в нашия бивак, ще хапнеш с мен хляб и сол и ще прием от една чаша. Твоите приятели ще са и мои приятели, а твоите врагове ще са и мои врагове!

По даден от шейха знак бедуините отвориха кръга около нас и цялата колона потегли обратно.

Както забелязах едва сега, тези хора бяха ходили на лов. Един бедуин носеше на ръката си сокол, на чиято глава беше нахлузена обичайната кожена качулка, а зад седлата на други двама видях завързан по един убит шраус.

В бесен галоп, в който се включи и моят водач, бедуините се понесоха към своя лагер. Аз и Крюгер Бей ги следвахме бавно. Халеф също остана до мен, макар нищо да не разбра от последвалия разговор.

– Тъй! – каза полковникът. – Сега сме сами и можем да си поговорим, без да бива някой ни смущава. Значи вий пак тук! К'во търсите в таз' опасна местност?

– Каквото търся навсякъде. Нали знаете, че пътувам, за да опозная

различни страни и хора.

– Добре го ревна, стари убицецо на лъвове! Значи сте все същ! Аз пък има изпълнява съвсем тежка задача. Можете си представи, к'во длъжен съм да трябва погрижи?

– О, струва ми се, че сте натоварен да изпълните тук някаква политическа мисия!

– Политическа?... Вий да не мръднахте?

– Защо? Че нали с това се занимават дипломатите?

– Дипломат? А-а, т'ва съвсем друг нещо!

– Аха, тъй значи! Правите разлика между дипломат и онзи, който се занимава с политика, така ли?

– Най-естествено!

– Мога ли да Ви помоля да ми разясните разликата?

– Таз разлика много прост. Кой съумял успешно подхване политика, него викам аз дипломат. А кой я обърква, той остава си политик.

– Много остроумно! Най-искрено си признавам, че никога не бих стигнал до такова тънко разграничаване.

– Да, тук го има то! – рече доблестният полковник и посочи с пръст към челото си.

– Имахте ли успех в изпълнението на мисията си?

– Отличен! Ний закупили сума коне за конюшня на бея.

– Не думайте! Нямах това предвид. Или сте дошли толкова далеч на юг, само за да купувате коне? Много по-лесно можехте да ги получите от северните племена.

Крюгер Бей лукаво се подсмихна.

– Щом вий има изпълнява трудна задача и то с хора, дето ви се струва трябва отнася предпазливо, тогаз вий няма тъй направо каже и прави туй, к'вото инак трябва прави.

– Е, така е – засмях се аз.

– Е, значи ето! Привидно коне купува за конюшня, в действителността обаче изпълнява всички желания, к'вито благоволява има паша Мохамад ас Садок.

– Ами тогава вероятно тукашният ви престой ще е твърде кратък, а?

– Разбира се! Още утре пътува, ако не и вдругиден, в случай че важна работа ще да уредена, щото си купува жена.

Погледнах го изненадано.

– Правилно ли разбрах? Искате да си купите жена, така ли?

– Да, винаги!

– Тук от тези хора?

– Разбира се!

– Струва ми се, че бедуините никога не продават девойките си.

– Всъщност не, но тук има гост от племе на туарег. А те продава понякога свои жени и момиче. Тоз' тип има две девойки, една от кои с лице на ангел.

– Ах тъй! Видели сте тук едно красиво момиче и ви е хрумнало да го купите, така ли?

– Да, за мой харем.

– Какво? Имате дори харем? Голям ли е?

– Голям? Даже много! Тежи почти три центнера⁷.

– Ами тогава значи сте и женен? Не го знаех. Моите благопожелания, господин полковник! А сега искате да се сдобие и с втора жена. Тогава сте станал истински мюсюлманин, а?

– О, моля! Таз работа не е тъй, как изглежда вий мислите. По-късно я обясня. Сега няма време. Ето, погледнете! Тук вижда се лагер.

Полковникът беше прав.

От мястото, където спряхме, имахме възможност добре да огледаме целия лагер на бедуините. Той представляваше две дълги редици от шатри. От едната им страна пасяха конете и малобройните говеда, а от другата пък бяха камилите и голямо стадо овце.

Щом приближихме шатрите, измежду тях изскочи гъст орляк ездачи. Изглежда всички жители на лагера се бяха метнали на конете си и, стреляйки и крещейки, препускаха към нас, за да поздравят новите си гости. А когато навлязохме между двете редици от шатри, за да се доберем до жилището на шейха, пред палатките видяхме много жени и девойки, излезли да огледат новодошлите хора.

И все пак в дуара бяха останали няколко мъже, защото пред една от шатрите забелязахме един от тях, който ни наблюдаваше. Лицето му имаше черти на арабин, примесени с някои белези, типични за негрите. Носът му беше кажи-речи от кавказки тип, ала дебелите силно обърнати устни, както и изпъкналите скули бяха сигурно доказателство, че в жилите му течеше и кръвта на черната раса.

Този човек бе несъмнено туарег. Туарегите живеят в същинската пустиня сред араби и негри и често носят характерните особености и на едните и на другите. Той беше облечен в дълга и много мръсна риза, от чиито широки ръкави се виждаха неговите тъмни жилести ръце. И от

---

7. Центнер – мярка за тежест, равна на 50 кг. – Бел. прев.

двете му китки на верижка висеше по един добре наточен двуостър нож. Обикновено в ръкопашните схватки туарегите се вкопчват в противника си и забивайки и двата ножа изотзад в гърба му, пронизват белите му дробове.

Тъкмо когато се бяхме озовали съвсем близо до него, завесата пред входа на шатрата се отметна и навън излезе една девойка, очевидно за да види гостите. При шума, който тя причини, туарегът бързо се обърна и гневно й кресна:

– Какво те прихваща? Веднага вьтре! В името на всички шейтани от геената! Или ще забия ножа си в теб!

Като гледаше човек как този туарег бе застанал пред нея със злобно стиснати зъби, можеше да си помисли, че това незначително прегрешение действително щеше да бъде най-тежко наказано.

Изплашеното момиче побърза да отстъпи назад и да изчезне.

Въпреки няколкото кратки мига аз успях да забележа нейния своеобразен чар. Тя не беше забулена.

Докато живеещите в града мавърки винаги се движат със закрити лица, дъщерите на свободните бедуини не спазват толкова стриктно този обичай. Те знаят, че могат да се показват пред хорските погледи, и са твърде горди, за да се принизят със забулването си, макар и косвено, че ако покажат лицето си, биха могли да се изложат на някаква голяма любовна опасност.

Тази млада обитателка на пустинята, която бе принудена тъй бързо пак да се скрие, имаше висока фигура и доста пищни форми, докато обикновено бедуинските девойчета са стройни, слабички и грациозни. Ако чертите на лицето ѝ не бяха чисто ориенталски, заради ослепителната белота на кожата ѝ човек би могъл да помисли, че е от някоя северноевропейска страна. Във всеки случай на тази очарователна арабка никога не ѝ се бе налагало заради някаква работа да се излага на лъчите на жаркото слънце. Ако се съдеше по цвета на кожата ѝ, тя беше от знатен произход.

Тъмните ѝ очи бяха като кадифе и на мен ми се стори, сякаш за един кратък миг нейният поглед се спря върху мен с няма настояща молба. Но навярно се заблуждавах, защото какво ли можеше да иска девойката от мен, чужденеца, и то нещо, което нейните съплеменници да не са в състояние да ѝ набавят или да ѝ изпълнят?

Дебелите и дълги плитки на гарвановочерната ѝ коса стигаха почти до земята, а в тях бяха сплетени като украшение корали и съвсем гладко шлифовани зъби от лъв. Това показваше, че мъжете от нейното

семејство бяха храбри и безстрашни војни и ловци, и че много обичаха својата дъщеря или сестра, понеже иначе едва ли биха ѝ подарили символите на победата, придобити в опасни схватки с лъвовете за една толкова малко војновена цел.

Когато отминахме шатрата, Крюгер Бей ме срѣга в ребрата с дрѣжката на камшика си и попита:

– Вий видяхте я?

– Кого?

– Ами туй момиче. Как харесва ви?

– Много е хубава.

– Нали? Туй е тя, задето съм говорил ви преди.

– Поздравявам ви!

– О, моля! Таз' работа е по-иначе, отколкото си мисли. Всьщност хич нямам право я купува, и тогаз ще съм принуден да я женя за мен.

– За да увеличите харема си, нали?

– Не и нивга.

– Тогава все още не разбирам, защо ще я купувате, или даже ще се жените за нея.

– Ще възнамеря да ви обясня. Ще я женя за мен не заради мен, а за бей на Тунис, Мохамад ас Садок. Щото тя не чернокожа, тя не бива се продава, а кой иска има нея, трябва ожени. Затуй женя за нея, а после веднага изготви документ за развод.

– А-а, тѣй значи! И кога ще е сватбата?

– Още таз' вечер или следващ ден в ранни зори. Пратеник вече трѣгнал за доведе молла, мохамедански свещеник, как Вий може би склонен да знайте. Щом тоз' молла още днес дойде, тогаз веднага ще венчавка, а после пак той начаса разведе от нея. След туй тя мой собственост, ала не жена, и аз тогаз с почит подари на бей.

Не можахме да продѣлжим този странен разговор, понеже стигнахме до една голяма шатра, където ни очакваше шейхът. Тя бе украсена далеч по-богато от другите шатри. Няколко копия бяха забити в земята пред входа и на тях бяха окачени лѣкове, колчани със стрели и щитове като знак, че там бе жилището на повелителя на новия лагер. В същия момент шейхът пристѣпи до моя кон, хвана юздите му и каза:

– Слез, ефенди, и заповядай в моята бедна шатра! Тя е твоя собственост, твоя и на слугата ти.

Скочих от седлото.

Тогава килимът, който закриваше входа на шатрата, бе отметнат настрана. Една наполовина забулена жена излезе навън. Върху кръгъл

поднос тя носеше сол, една фурма, парче хляб, месен без мая, както и малък съд с вода.

– Пий с мен!

С тези думи шейхът отпи глътка вода, а аз изпих останалото. После получих половината фурма и половинката от хляба, който бе топнат в солта. Шейхът изяде другата половина от фурмата и хляба.

Така станах гост на арабина, който от този момент нататък според обичаите на страната беше длъжен да направи за мен всичко, което бе по силите му. Естествено Халеф също се включваше в това гостоприемство.

С полковника се разделихме, понеже той живееше отделно в собствена си шатра.

Влязохме в шатрата на шейха. Тя имаше едно-единствено помещение. Обикновено не е така, а има и още едно отделно помещение за обитателите от женски пол. Ала шейхът беше достатъчно богат, за да си позволи друга шатра за своя харем.

Върху пода бяха разстлани килими и рогозки, а наоколо се виждаха нахвърляни възглавници. Насядахме, а споменатата жена започна да ни обслужва.

Отначало имаше само толкова храна, колкото да задоволим глада си. По-късно щяха да заколят една овца и да я изпекат на шиш. Едва след като печеното станеше готово, щеше да се започне същинското ядене.

Скоро нашият домакин стана и ни помоли да му разрешим да излезе, защото трябвало да даде своите распореждания за вечерята. Останахме сами. Откакто Крюгер Бей ме беше познал, Халеф не беше успял да вземе думата. Но сега той се зае здравата да навакса пропуснатото и се впусна в какви ли не многословни изрази на своето учудване и задоволство, че всичко се бе наредило толкова добре, и че са ни посрещнали и приели тъй радушно! После той взе да ме разпитва за Крюгер Бей и аз трябваше да му разкажа за нашата среща навремето.

– Но нали каза, че този бей произхожда от страната, която е и твоя родина?

– Да, той е немец.

– Учудвам се, че един немзи, един неверник, заема толкова високо служебно положение в страна, която принадлежи на истински правоверни.

– Той не е повече неверник в твоя смисъл на тази дума.

– Какво искаш да кажеш?

– Приел е учението на твоя Пророк.

– Машаллах – Божие чудо! Какво чуват ушите ми! Значи е станал правоверен син на Пророка! А аз го смятах за гяур и то само заради носа му.

– Заради носа му ли?

– Да, сихди! Той е тъй червен, че това ме наведе на мисълта, че обича напитките, забранени от Пророка. А никой правоверен привърженик на Корана не нарушава тази забрана.

Е, що се отнасяше до тази точка, то и аз самият не можех да вярвам в „правоверността“ на моя доблестен съотечественик, ала мъдро се въздържах да призная пред Халеф съмненията си.

– Сихди, няма ли да последваш примера на този мъж и също тъй да прегърнеш учението на Пророка? – добави той назидателно. – В лицето на този бей сам виждаш какво може да направи Корана от един някогашен роб на хмела и ечемика.

Аха! Халеф отново бе обзет от своята идея-фикс и лесно можеше да се предвиди, че нямаше тъй скоро да изостави тази тема на разговор. Предпочитах да не се излагам на подобна опасност и станах от мястото си, за да направя една обиколка из дуара преди вечеря. Ала още не бях успял да изляза от шатрата, когато Халеф подвижна след мен с глас, в който си личеше сигурността му в крайната победа:

– И въпреки всичко ще те накарам да смениш вярата си и да прегърнеш учението на Пророка, все едно дали искаш или не!

Втора глава Една странна венчавка

Бавно закрачих по „уличката“ между двата реда от шатри в посоката, откъдето бяхме дошли. Нямахме как да не се сетя за туарега и за красивата девойка, която бях зърнал макар и за миг. Неволно се насочих към шатрата, където живееше туарегът.

Все още не бях стигнал до нея, когато отстрани измежду шатрите изникна женска фигура и махна с ръка. Дали този знак се отнасяше до мен или до някой друг?

Огледах се. Наблизо не се виждаше жива душа. Следователно нейният знак бе предназначен за мен.

Последвах жената без това да бие много на очи. Видях я да се отправя към хрусталаците зад дуара и после да изчезва между тях. Предпазливо се огледах наляво и надясно и също се насочих натам.

Жената беше спряла и ме чакаше. Беше махнала фереджето си, тъй че можах да видя лицето ѝ. Беше лице на старица с безброй бръчки, но все пак не правеше отблъскващо впечатление. Сигурно на млади години тя е била красива и желана от много мъже. Сега чертите на лицето ѝ издаваха страх и тревога.

– На мен ли помахаш с ръка? – попитах я, когато се озовах при нея.

– Да, сихди, не ми се сърди!

– Какво искаш?

– В името на Аллах и на Пророка те моля да спасиш моята господарка и мен!

В главата ми се породило определено подозрение.

– Коя е господарката ти?

– Тя е дъщеря на прославения шейх на бени аббасите.

– Че как е попаднала тук?

– Пътувахме през пустинята и ни нападнаха туареги. Избиха придружителите ни и ни плениха. Един от тях иска сега да ни отведе до морето и там да ни продаде.

– А как така сте се осмелили да предприемете подобно пътуване?

– Искахме да отидем в Маср⁸.

– Аллах! Какво дълго и опасно пътуване за две жени!

---

8. Египет.

– Следвахме зова на сърцето си, сърцето ни подтикваше. Може би си чувал някой път за ханумата⁹ на пустинята, а?

– Не.

– Тя е сестра на моята господарка и живее на границата на Маср. Искаме да я посетим.

– А как се казва твоята господарка?

– Хилуя.

Това означаваше „Сладката“ и сигурно подхождаше на красивата дъщеря на бени аббасите повече от всяко друго име.

– Господарката ти омъжена ли е?

– Не, господарю!

– А може би е вече сгодена с някой от вашите младежи?

– Не. Сърцето ѝ все още не е направило своя избор. О, господарю, де да пожелаеше да я спасиш!

– Но защо се обръща тъкмо към мен?

– Тя те видя, когато пристигаше, и изведнъж почувства доверие към теб. А и през последната нощ ти си се появил в съня ѝ, за да я избавиш.

Та това бе много ласкателно за мен! Във всеки случай двете го бяха измислили твърде хитро, за да си осигурят помощта ми. Неволно ме напуши смях, ала външно успях да остана сериозен.

– Но в такъв случай това е за мен заповед от Аллаха.

– Така е, господарю. Спаси ни!

– Кажете на господарката си, че ще ѝ служа, и че туарегът ще напусне този лагер сам. Той ще ви продаде още тук.

– Няма това право. Ние не сме робини, а свободни дъщери на бени аббасите.

– Тогава сигурно ще те успокоя, ако ти кажа, че продажбата ще е всъщност женитба.

– Женитба ли? В името на Аллаха! Това е още по-лошо!

– Защо?

– Хилуя иска да принадлежи само на онзи, на когото дари и сърцето си.

Жената се поколеба и замислено ме погледна. После продължи: – Или ще стане твоя жена а?

– Не.

Тогава тя решително отхвърли назад глава и отвърна:

---

9. Повелителката. – Бел. нем. изд.

– В такъв случай сигурно няма да се съгласи. Теб би могла да обикне, господарю!

Положението ставаше все по-интересно! Това си беше ни повече ни по-малко от зле прикрито предложение за женитба!

– Може би тя ще дари сърцето си и на онзи, за когото е определена. Тя ще стане жена на бей на Тунис, на пашата Мохамад ад Садок – подхвърлих й аз, за да размисли.

– Той е стар и вече има много жени. Тя няма да може да го обикне.

– Е, навярно все още е възможно нещо да се промени. Началникът на личната му охрана е тук, Крюгер Бей. Той ще купи Хилуя от туарега. Това ще рече, че ще я вземе за жена, но после веднага ще се разведе. След това Хилуя няма да е свързана повече с него, а аз ще му поговоря и навярно той ще я пусне да си върви накъдето я влече сърцето.

– Ах, ако го направиш, сихди!

– Ще го направя. Така е най-добре. По този начин тя ще се отърве от туарега, без да се бием с него. Полковникът вече е изпратил човек да доведе моллата. Щом той дойде, венчавката веднага ще се състои. Съветвам ви да правите онова, което поиска от вас господарят ви. Ако привидно се подчинявате на волята му, скоро ще бъдете свободни.

– С радост ще последваме съвета ти. Благодаря ти! А сега трябва да си вървя, защото туарегът не бива да заподозре, че съм разговаряла с теб. Прощавай и... ни избави!

Жената изчезна бързо и безшумно. Аз се върнах по заобиколен път, за да заблудя евентуално онези, които можеха да ме видят на връщане.

При входа между двете редици от шатри ме пресрещна шейхът с думите:

– Търсих те, господарю. Яденето е готово, ела!

Междувременно се беше доста смрачило. Закрачихме надолу по „уличката“ и скоро влязохме в шатрата на шейха. Крюгер Бей и Халеф вече чакаха.

След вечерята ние станахме и се присъединихме към другите бедуини. Край един голям огън наскред дуара те усърдно се хранеха.

Сцената бе твърде необикновена. В нощната тъмнина пламъците хвърляха върху шатрите странна призрачна светлина. Великански сенки пробягваха насам-натам. Но за хора, привикнали на подобни гледки, това не беше нищо страшно и нищо особено. Потъмнелите от слънцето брадати лица със сериозен поглед дъвчеха вечерята си и то тъй бавно и спокойно, както са свикнали всички хора, живеещи свободно сред природата.

В този момент се разнесе конски тропот. Отдолу между шатрите се зададоха двама ездачи. Единият от тях ловко скочи от коня и се приближи до шейха.

– Ето го моллата! Намерих го в Синаун.

Другият бавно и спокойно слезе от своето животно, с чувство на достойнство пристъпи към огъня, вдигна ръце като за благословия и поздрави:

– Саям алейкум – мир вам!

– Алейкум саям! – отвърнаха другите и почтително се надигнаха от местата си.

Без да каже нито дума достолепният молла седна близо до печеното, посегна с десетте си пръста към месото и започна така да се тъпче, сякаш няколко дни не беше слагал залък в устата си. Изглежда едва след като челюстите го заболяха, той милостиво ни подкани:

– Сядайте и продължавайте да ядете!

После изтри в своя кафтан пръстите си, от които капеше мазнина, обърна се към шейха, подробно го огледа от глава до пети, и едва тогава с важно изражение отвори голямата си уста:

– Както чувам, някой от твоите гости иска да се жени. Кой е този човек?

– Ей този!

При тези думи шейхът посочи полковника. Моллата беше вече стар човек. Бялата му брада стигаше чак до пояса, а тюрбанът, чийто диаметър бе почти един лакът, засилваше още повече достолепния му външен вид. Той огледа полковника, замисли се, сложи пръст на носа си, кимна като на себе си и каза:

– Очите ми сигурно са те виждали вече. Ти не си ли Крюгер Бей, Повелителят на личната охрана?

– Аз съм.

– Дано Аллах даде да се наслаждаваш и радваш на жената, която си пожелал. Къде е баща й?

– Бащата не е тук, а само господарят.

– Тогава нека го доведат! Къде ще се състои венчавката?

– Тук веднага.

– В такъв случай нека докарат тук господаря и невестата! Но нека я забулят така, че никой да не може да зърне лицето на момичето, което ще става съпруга.

Измина известно време докато най-после туарегът дойде заедно с невестата. Тя бе облечена в обичайната широка дреха с качулка, която

имаше само един-единствен отвор за едното око.

Моллата си поглади брадата и попита туарега:

– Как се казваш?

– Бен Хамалак.

– А как е името на невестата?

– Хилуя.

Или може би каза Халуя? Туарегът изговори първата сричка на името малко неясно, тъй че то лесно можеше да се разбере и като Халуя. Ала това изглежда никому не направи впечатление.

– Тогава да започваме!

– С венчавката ли? – бързо попита Бен Хамалак. Моллата го погледна с ококорени от учудване очи.

– Ами да! Че нали за това съм дошъл.

– Почакай малко! Първо трябва да поговорим за калама. Все още никой не го е споменал.

Калам означава зестра, или онова, което се дава на роднините на една девойка, за да я вземат за жена.

– Давай накратко! – каза Крюгер Бей.

– Колко искаш?

Полковникът говореше сега съвсем свободно арабски и думите му звучаха къде-къде по-властно, отколкото когато използваше своя изкълчен немски.

– Как ще платиш, със стоки или с пари?

– Ти какво предпочиташ?

– Пари.

– Но в момента нямам. Или ме мислиш за толкова непредпазлив да яздя из пустинята с такава голяма сума в джоба си?

– Аз имам пари – намеси се шейхът. – Мисля, че ще стигнат. Давам ти ги назаем, а ти ще ми ги върнеш, когато дойде време да се плащат конете.

Полковникът му кимна признателно.

– Добре! Ти си услужлив и постъпваш приятелски към своя гост. Когато ме посетиш в Тунис, ще ти се отблагодаря. И така, Бен Хамалак, колко искаш?

– Петстотин сребърни австрийски талера.

– Ти си петстотин пъти про... Аллах! За малко щях да кажа нещо, което не е дотам необходимо. За петстотин австрийски талера ще ми дадат шест млади робини, които са по-хубави от всички хурии на рая. Давам ти само двеста.

– Дай ми четиристотин и петдесет! Ти я видя. Тя е тъй красива, като слънцето през деня.

– Много е скъпо.

– Дай тогава триста и петдесет!

– Двеста и петдесет! Заклевам се в брадата си, че няма да ти дам повече.

Туарегът знаеше много добре как стояха нещата. Крюгер Бей беше известен с това, че държи на думата си, и че е неумолим. Ето защо Бен Хамалак престана да се опъва.

– Тъй като си полковник на владетеля на Тунис, когото моето сърце почита, ще се съглася с предложението ти.

Те си стиснаха ръцете. Пазарлъкът приключи.

– Мога ли да ви венчая? – попита моллата.

– Да – кимна полковникът.

Свещеникът склучи ръце за молитва и поде:

– Бисмиллах аррахман аррахим – в името на всемилостивия Бог! Хвала нему, който ни е дал дарбата да говорим, който ни е удостоил с красотата на езика и с блясъка на думите! Той, Всевишният, е създал всичко в полза на човечеството. Той е попречил на всичко, което е не-нужно, и е приготвил всичко онова, което е нужно. За нас бракът е негова повеля и ни е забранил да живеем другояче. Той, Всевишният, казва: „Вземете си за вашия брак такива жени, които ви харесват, една, две, три, че и четири!“ О, вечни Благодетелю! Ние ти дължим благодарност, за да ти се отплатим за твоята любов. О, всемогъщи водачо! Дължим ти благодарност за този подарък – брака! О, Аллах, води ни към скромност и съвършенство, и благослови всичките ни постъпки, а също и брака ни! Ние потвърждаваме, че няма друг Бог освен Аллах, единствено вечния, както и че Мохамед, неговият пратеник, е познал божията милост преди всички други хора. Да, нека божията милост падне върху първенеца на неговото творение, Мохамед, Благословения с чудеса от Бога, както и върху неговото семейство! Аз благославям брачната двойка и призовавам с молитвата си милосърдието на Всевишния да се спусне над тях и благодаря на Аллаха, защото той е милостив и изпълнен с любов, както ви го доказва и сега със свързането на вашите две сърца.

После моллата се обърна към туарега:

– Ти, който се зовеш Бен Хамалак, ще дадеш ли тази жена за съпруга на Повелителя на войнството?

– Да – отвърна туарегът.

– А ти, Крюгер Бей, предводител на героите на владетеля на Тунис,

ще я вземеш ли за своя жена, ще я обичаш ли и ще я храниш ли до края на живота си, докато ти е угодно и докато тя ти харесва?

– Да – отговори полковникът.

С това свещеният обряд приключи, първата мохамеданска венчавка, на която бях свидетел. През цялото време „невестата“ стоя неподвижна като статуя и не обели нито една дума.

В този момент обаче Крюгер Бей се почеса зад тюрбана. Току-що му хрумна нещо, за което дотогава не беше помислил.

– Каж ми, о, молла, сега тази жена при мен ли трябва да живее?

– Да, защото ти си неин господар и неин мъж.

– Но тук съм само гост. Та нали тя не може да...

Тук Бен Хамалак го прекъсна:

– Тя е дъщеря на бени аббасите. В нейното племе съществува закон, че всяка новоомъжена жена в първата нощ на брака си не бива да разговаря с никого и трябва да остане сама в някоя шатра и да се моли. Очаквам, че ти ще уважиш този обичай на племето й.

– Нямам нищо против, ала не разполагам с шатра.

– Аз имам една – обади се шейхът. – Ей там е шатрата, където се намират моите запаси. Там може несмушавано да се моли. Придружи я дотам, о молла, понеже ти си човекът, който я заведе под венчилото.

Свещеникът изпълни това свое задължение по най-достопепен начин. След като се върна и отново зае мястото си, той извади лист хартия и едно старо шишенце, в което имаше мастило.

– А сега трябва да запишем станалото – каза той, – и тези двамата ще го подпишат.

Изготвянето на документа продължи доста дълго, защото старият молла в никакъв случай не се оказа сръчен писар. После туарегът и полковникът поставиха имената си най-отдолу. Документът бе връчен на Крюгер Бей като собственик на жената. Той го прибра и със задоволство каза:

– Така, сега тя вече е моя жена. – После си пое дълбоко въздух, смигна хитро на духовника и го попита: – Но кога, о молла, мога да се разведа?

– Нали ти казах преди малко.

– Не съм го чул.

– Съвсем ясно ти заявих: „Трябва да я обичаш и храниш до края на живота си, докато ти е угодно и докато тя ти харесва“.

– Ами ако вече не ми е угодно?

Моллата смаяно ококори очи, а тюрбанът му се смъкна чак до

веждите. После вдигна ръце и без да губи самообладание каза:

– Е, тогава се разведи!

– Ще се погрижиш ли за това?

– Щом искаш – да!

– Дори те моля.

– В такъв случай чуй думите на шейсет и петата сура!

Моллата склучи ръце и започна да се моли:

– В името на всемилостивия Бог! О, Пророче! Ако се разведете с някоя жена, тогава добре помислете какво правите! Не я гонете от жилището си, ако тя иначе си няма подслон. Може би Аллах ще поднови вашата любов, тъй че пак ще останете заедно. Но ако след зряло обмисляне тя наистина трябва да си върви, то нека стане по-скоро, и се посъветвайте помежду си както подобава в съгласие.

След това той отново се обърна към полковника:

– Каж ми, о Крюгер паша, о ти, полковник на личната охрана на владетеля, искаш ли да се разведеш с Халуя, твоята законна жена?

– Искам.

Изпълнен със съмнения, моллата отново го погледна неразбиращо. Никога не му се беше случвало подобно нещо – вътре в няколко минути да жени и развежда едни и същи хора! Ала Крюгер Бей остана напълно сериозен и моллата, взел най-сетне решение, вдигна ръце.

– Тогава повтори три пъти думите: „Можеш да си вървиш!“

– Можеш да си вървиш... можеш да си вървиш... можеш да си вървиш! – енергично размаха ръце Крюгер Бей пред жена си, като така я освобождаваше от задълженията ѝ на съпруга.

– Вече си разведен. Удостоверявам го!

За малко да извикам „машаллах“!

Докато през цялото време трябваше да полагам усилия да не се разсмя, арабите запазваха такава сериозност, която изглеждаше страшно забавна. Помислете си само – ставаше въпрос за нещо забранено – продажбата на една арабка. Всеки от присъстващите го знаеше, или поне можеше да се досети, но цялата работа се забулваше с уж законна и религиозна мантия, а най-важното бе, че никой не изрази каквото и да било недоволство. Ала най-забавното в случая бяха стъписването, съмненията и убийствената сериозност, с които моллата извърши както „венчавката“, тъй и последвалия „развод“.

И така, за съвсем кратко време добрият Крюгер Бей беше годеник и съпруг, а ето че вече стана и разведен мъж. Но той посрещна всичко това с чудесно настроение и накрая попита шейха:

– Запасите ти с фурми добри ли са?

– Да.

– Имаш ли лагми?

– Четири пълни големи стомни.

– Тогава дай на твоите мъже да хапнат фурми и да пийнат лагми – дай им и четирите големи стомни. Две за да отпразнуват венчавката и две за развода!

Лагми представлява ферментирал сок от фурми. Почти има вкус на вино, а въздействието му е леко опияняващо, макар да не е възможно с него човек да се напие.

Вестта, че ще има фурми с лагми, предизвика в лагера голямо радостно оживление. Мъжете се събраха, насядаха и се отдадоха на това рядко удоволствие.

Туарегът нито яде, нито пи. Щом си получи парите от шейха, той веднага се отдалечи.

Никога не бях виждал такова „брачно свидетелство“, каквото изготви моллата. Ето защо помолих полковника да ми го даде и на светлината на огъня го разгледах най-подробно. Направих едно интересно откритие и се стъписах.

– Но тук е написано „Халуя“. Тя не се ли казва Хилуя?

– Да – отвърна ми полковникът.

– И преди ми направи впечатление. Бен Хамалак също каза Халуя, а не Хилуя.

– Сигурно ще е сбъркал, а моллата тъй го и написал.

– Нямам му никакво доверие на този Бен Хамалак.

– Аз също. Но к'во може да е значение на туй объркване? Нищо! Просто той погрешно изговори.

– Да не би да му е хрумнало още през нощта да измъкне Хилуя от шатрата и да избяга с нея и с парите?

– Вий много подозрителен – безгрижно рече полковникът. – От прост факт, че една буква съм фалшив, веднага прави най-фантастичен извод. Туарег не посмеят си наумят нарушат гостоприемство в тоз' дуар.

В същия момент през ума ми светкавично мина една мисъл. Ами ако...?

Но тя бе толкова чудовищна, че не посмях да я премисля докрай, камо ли да я изрека на глас. Но пък и от друга страна това хрумване бе тъй завладяващо и забавно, че ако се окажеше истина, кажи-речи бях склонен да оставя провинението на туарега ненаказано.

Впрочем, ако предстоеше някой да бъде измамен, то сигурно

нямаше да съм аз. И така, премълчах си моите подозрения и след известно време станах, за да отида да си легна.

Халеф веднага ме последва.

Тъкмо се унасях, когато чух до мен гласа на хаджията:

– Сихди, спиш ли вече?

– Не, какво искаш?

– Сихди, тя е тъкмо за теб.

– Кой?

– Хилуя. Ти нали видя, че Повелителя на войнството ѝ даде документа за развод?

– Е, и?

– Необходимо е да му кажеш само една дума и той ще ти я подари.

– Тук обаче страшно много се лъжеш. Той наистина има намерение да я подари, ала не на мен, а на бея Мохамад ас Садок, владетеля на Тунис.

– Хазрата – колко жалко!

– Впрочем покорно благодаря за такъв подарък!

– Защо?

– Първо, изобщо не желая някой да ми подарява моята бъдеща избраница на сърцето, и второ, ако някога реша да си правя харем, би трябвало въпросната жена поне да е млада.

– Машаллах! Че нали Хилуя е млада! Когато минавахме покрай шатрата на туарега, ти я видя също тъй добре, както и аз.

– А кой ти е казал, че жената, за която днес полковникът се ожени, а после и разведе, е именно Хилуя?

– Абе сихди, че коя друга може да е?

– Просто друга! Поне така предполагам. Но сега ме остави да спя! Изморен съм. Лейлатак зааида – дано нощта ти да е щастлива!

С тези думи се обърнах на другата си страна. Известно време Халеф продължи да мърмори под нос нещо неразбираемо. Изглежда не можеше току-така да се примири с моя отказ на предложението му да ме ожени. Очевидно си мислеше, че така ми е дал блестящо доказателство за своята благосклонност към мен. Най-сетне като че все пак успя да внесе ред в мислите си. Резултатът от размишленията му кулминира във вече тъй често слушаното от мен уверение:

– И все пак ще те накарам да прегърнеш учението на Пророка, все едно дали искаш или не.

Това бяха последните му думи, които чух преди да заспя.

Не знам, колко дълго съм спал, но не се събудих от само себе си, а

бях енергично разтърсен за рамото. Надигнах се и седнах.

– Кой е? – попитах.

– Аз съм, Халеф. Сихди, ставай бързо, шейтанът се е разбеснял!

Тези думи веднага ме разсъниха. Сkochих на крака и излязох от шатратата. Ако се съдеше по положението на звездите, до зазоряване оставах около два часа. В дуара цареше пълна тишина. Нищо не оправдаваше обезпокоителните думи на Халеф.

– Нека ти разкажа набързо, сихди! – обади се той до мен. – Спах лошо. Насън ме преследваше твоят тайнствен намек за Хилуя, която всъщност съвсем не била Хилуя, ами някаква друга жена. На няколко пъти се будих и накрая вече не можах да заспя. Затова станах и се разходих из дуара. Когато се озовах при шатратата на туарега, ми се прииска да се уверя дали той все още е тук, защото си припомних твоите думи, че не е изключено да избяга с Хилуя и парите. Наострих слух и скоро се убедих, че шатратата е празна. Това събуди подозренията ми и побързах да отида при стадата. Наложих ми се да мина през хрусталаците, които обграждат дуара.

За миг Халеф млъкна, за да си поеме дъх, понеже разказваше с просто невероятна бързина. После продължи още по-оживено:

– Тъкмо се канех да заобиколя няколко тамариски, когато на звездната светлина зърнах двама мъже да се приближават от срещуположната страна. Носеха някакъв голям продълговат вързоп. Стори ми се, че в единия от тях различих туарега. Докато минавах край храстите, зад които се бях скрил, единият от мъжете каза:

– Твоят кон е добър, но моят е лош. Затова ще взема сиво-бялата кобила на шейха, а за Хилуя ще отмъкна врания жребец на Повелителя на войнството.

След тези думи те изчезнаха в гъсталака. Бързо размислих, какво да направя. Стори ми се, че ще е най-добре да се върна в дуара и да те събудя.

– Най-умното щеше да е, ако беше изпреварил крадците, за да предупредиш пазачите на стадата – прекъснах го аз. – Но сега нямаме никакво време за дълги разправи. Побързай да отидеш до шатратата на шейха и го извести за случилото се! Можеш да уведомиш и полковника. Останалото е моя работа.

Заряхах го и се втурнах обратно в шатратата, за да взема револверите си. После пак изскочих навън и дадох два изстрела. Само след миг целият лагер беше на крак. Мъжете тичешком изхвъркнаха от шатрите си, за да разберат кой и защо нарушава съня им.

– Към стадата! – изревах аз, за да надвикам гласовете, които ме за-
сипваха с въпроси. – Там има крадци!

Всичко живо се затича към животните. Наканих се да ги последвам,
когато забелязах, че от една страна към мен се бе втурнал шейхът, а от
друга – полковникът.

– Какво се е случило? – подвижна ми шейхът. – Твоят слуга набързо
ми каза, че туарегът се канел да избяга, и веднага изтича в друга посока.

– Да, кани се да бяга и то с твоята бяла кобила, о шейх, както и с
твоя вран жребец, о Повелителю на войнството!

В този момент нейде извън лагера се вдигна адски шум. Проехтяха
пронизителни викове за помощ, затрещяха изстрели.

– Йа мусихба, йа фаза – о, нещастие, о, зла орис! Любимата ми ко-
била, моето щастие, моето блаженство! – завайка се шейхът и се втурна
нататък.

– Проклет крадец го дявол вземе! – изруга полковникът на своя ху-
бав немски и хукна подир него.

Останах сам. Преди и аз да се затичам към стадата, най-напред оти-
дох до шатрата с провизиите, където трябваше да се намира Хилуя, и
отметнах завесата на входа.

– Хилуя? – подвигнах в тъмнината.

– Не, господарю, аз съм Халуя.

– Халуя ли? Какво означава това? Днес твоята прислужница нали
каза, че името ти е Хилуя!

– Но прислужницата съм аз. Казвам се Халуя. Какво се е случило?
Защо се вика и се стреля?

Жената излезе навън. Вече не носеше фереджето си. Надвесих се
над нея и въпреки тъмнината разпознах възрастната бедуинка, с която
разговарях предишния ден.

– По дяволите, значи е истина! Каква измама! Веднага влизай об-
ратно в шатрата! Ще останеш тук, докато се върна.

С тези думи я побутнах да влезе вътре и тичешком излязох от лаге-
ра. Там бяха запалили факли, направени от палмово лико. Пламъците
осветяваха голяма бъркотия от безцелно тичащи насам-натам хора.

– Рух? Имши – Няма я! Изчезнала е! – извика отчаяно шейхът, щом
ме видя. – Моята бяла кобила! Аллах да прокълне крадеца и да го изпра-
ти в най-дълбоките глъбини на геената!

– Мой жребец враният също изпарил се – изфуча Крюгер Бей, слу-
жейки си с немски език. – Дано сатана погубят тоз' мерзавец!

– Ялла! Ялла! Непременно трябва да погнем разбойниците! Хей,

мъже, на конете!

Шейхът понечи да се метне върху най-близкостоящия кон, но аз го задържах за ръката.

– Уакиф – стой! Почакай! Не бива да преследваме крадците само с конете, а и с разума си. Кой ги видя?

– Аз – обади се един от мъжете. – Пръв изскочих от лагера, и тъкмо когато изтичах между последните шатри, те минаха в галоп покрай мен.

– Колко бяха?

– Двама ездачи и три коня. На третото животно, което беше по средата, имаше закрепен някакъв вързоп.

– Сигурно е била Хилуя. В каква посока язدهа?

– Право на изток.

– Тогава незабавно трябва да започнем да ги преследваме, иначе ще ни избягат! – извика шейхът.

– Ако сега тръгнеш подир бегълците, никога няма да си върнеш своята бяла кобила – подхвърлих аз.

– Да не би да искаш да ги оставиш да ни се изплъзнат?

– Не, но нима ще можеш да ги видиш в тази тъмнина? Моля те да се вслушаш в съвета ми! Ще изчакаме до разсъмване.

– Но дотогава те ще са накрай света!

– Кълна ти се, че няма да ни избягат, но ако препуснеш подир тях сега в тази тъмнина, само ще заличиш или объркаш дирите им така, че няма да успее да ги открия.

– Но как ще ги догониш? Та нали са взели най-бързите ни коне.

– Днес видях на вашето пасище един от най-хубавите хаджини¹⁰. Те са по-бързи и от най-бързите коне. Можеш ли да ми кажеш, накъде смятат да се отправят бегълците?

– Че откъде да знам?

– А аз знам. Естествено, че ще искат час по-скоро да продадат Хилуя. Знаеш ли къде ще им се предложи най-добрата възможност и къде същевременно тези разбойници ще се чувстват в най-голяма безопасност?

– В града Тарабулус¹¹ на морето.

– А в каква посока се намира този град?

– Точно на изток.

– И накъде са се отправили бегълците? В същата посока. Ето, сам

---

10. Хаджин – камила.

11. Триполи. – Бел. нем. изд.

виждаш, че при определени обстоятелства е по-полезно да преследваш враговете си със своя разум, отколкото с коне. За мене няма никакво съмнение, че те искат да стигнат до Тарабулус на морето.

– Машаллах! Прав си. Могат да подирят спасение само в този град.

– Между нас има ли някой, който много добре да знае пътя дотам?

Моят кабир, който не ми се беше мяркал пред очите след срещата ни с хомрите, пристъпи напред и заяви:

– Аз знам пътя. Впрочем дотам може да се стигне по различни пътища. Всичките са ми известни. Съвсем сигурно е, че разбойниците са избрали най-краткия.

– И аз мисля така. Най-добре ще е, ако можехме да заобиколим малко и да ги изпреварим, за да изчакаме пристигането им.

– Можем. Хаджините са по-бързи от конете им.

– Кой ще дойде с нас?

– Аз! – отвърна шейхът.

– Аз! – обади се и полковникът.

– Аз също! – извика Халеф.

– Аз, аз – чу се наоколо да викат хората един през друг.

– Това е невъзможно! – възразих. – Ще трябва да използваме само най-хубавите и най-бързи ездитни камили. А те колко са тук?

– Истински, превъзходни бишарин-камили имам само пет глави – отвърна шейхът.

– Значи ще могат да яздят само петима. И кои ще са те? Кабирът и аз сме двама. Още трима.

– И аз идвам! – извика шейхът.

– И аз! – обади се Халеф.

– Естествено и аз също! – каза полковникът.

Позволих си да възразя срещу участието на Крюгер Бей. Нямах му доверие, че ще издържи на толкова напрегната и бърза езда, ала Крюгер изобщо не уважи възражението ми. Тогавя помолих да оседлаят камили-те и да ни запасят с достатъчно вода и храна.

После се сетих за прислужницата. Дръпнах полковника настрана. Той все още не подозираше как стоят нещата в действителност. Взех от ръката на един от мъжете факла и заедно с Крюгер Бей се отправих към шатрата на Халуя.

– Всъщност съм вас сърдит – поде той, щото не имали наум вземат мен с вас.

– Намеренията ми бяха най-добри. Ездата ще е много изморителна и напрегната.

– А аз не трябва ли напруга, щом въпросът става отново намери свой разведен съпруга?

– Нея няма да я намерите чак толкова далече.

– Нали Вий казал, че сигур ще сме догонят!

– Но Вашата бивша жена не е с бегълците.

– Хилуя ли?

– Тя наистина е с тях, ала точно тя не ви е станала съпруга. Не си ли спомняте, че туарегът произнесе името ѝ Халуя?

– Да. Тоз' молла също тъй писал.

– Е, Халуя се казва прислужницата. Вие се оженихте за нея.

Крюгер Бей разпери ръце и ме погледна недоверчиво.

– За прислужницата?

– Да.

– Боже помози! А тя стара ли е?

– Много.

– Грозна?

– Поне не е хубава.

– Тогава я взел дявол! – запроклина Повелителя на войнството. – Тя още тук?

– Да. Ей там в онази шатра е. Елате!

– Ама аз хич не схващам, как може е възможно, че да стане възможно да е възможно.

– Скоро всичко ще схванете. Бен Хамалак ви е продал прислужницата, а младата господарка е задържал за себе си, за да я продаде.

– Е, тогаз хайде вътре в таз шатра! Де е тя?

Открих входа на шатрата и осветих лицето на прислужницата.

– О, Аллах! Туй е тя?

– Да, това е Халуя.

– Мойта разделена възлюбена?

– Да, вече бившата Ви съпруга.

– Мътилките го взели! И затуй онзи мошеник дръзнал ми изиска толкоз многото пари!

– Да, за нея платихте двеста и петдесет сребърни австрийски талера – казах аз възможно най-сериозно.

– Аллах е велик, а тоз' тип заслужава да го бъдат повесен! Е, щом тоз' човек се втурне в мой ръце, ще разтроша врат негов кат холандска лула. Ама и таз дърт вещица тук също измамница!

– Защо?

– Щото представил себе млад.

– Не. Тя не се е представяла за млада и изобщо не е казвала нито дума.

– Ама могла кажат, че Халуя нейно име, а не Хилуя.

– Но не я питаха нея, а туарега. И именно той каза Халуя, както сигурно си спомняте. Следователно тя не е имала никаква представа, че са искали да Ви измамят.

Оказа се, че наистина е било така, след като престанахме да говорим на немски и прислужницата можеше вече да ни разбира. Халуя се беше подчинила на туарега само защото аз я бях посъветвал да прави всичко, каквото той поиска от нея. А когато узна, че Бен Хамалак е избягал с нейната господарка, жената се разплака на глас, завайка се, и се успокои чак след като я уверих, че скоро пак ще види Хилуя.

Щом се развидели, ездитните камили бяха вече готови за път. Бяха добре охранени животни, които от дълго време не са били подлагани на трудни изпитания, и затова можеше да се очаква, че щяхме да яздим необикновено бързо.

Откакто се разнесоха моите изстрели, които събудиха целия лагер, бяха изминали около два часа, и ето че най-сетне ние петимата напуснахме дуара на високите си седла и потеглихме на изток.

Нарочно се придържахме малко по на север от посоката, в която според предположенията ни язدهа преследваните от нас хора. Искрахме не само да ги настигнем, но и да ги изпреварим, а това можеше да стане само при условие че те не ни забележеха преждевременно.

Бишарин-хаджините здравата препуснаха с дългите си крака. Дори и най-бързият състезателен кон не може да поддържа тяхното темпо. След четвърт час сигурно бяхме изминали вече една немска миля¹².

Така се нижеха минутите, докато най-сетне изтекоха цели четири часа. Ездата ни бе много трудна и изморителна, но издържахме. По едно време водачът ни, който беше начело, засенчи с ръка очите си и извика:

– Уакиф – стой! Струва ми се, като че далеч на хоризонта в степта се движат няколко ездачи.

Спряхме нашите камили. Извадих моя далекоглед и го насочих към споменатите тъмни точки. После го подадох и на полковника с думите:

– Това са търсените от нас хора.

– Машаллах! Те са – даде ми право Крюгер Бей. – Значи все пак не са спазили съвсем точната посока така, както предполагаме. Но по този начин още по-бързо и по-лесно ще ни паднат в ръцете.

---

12. Немска или пруска миля, която е равна на 7532 м. – Бел. прев.

– По-лесно ли? – попитах със съмнение. – Не ми се вярва.

– Защо не? Та нали са ни пред очите!

– Щом някой от тях се обърне, веднага ще ни забележи. Върху нашите високи животни се виждаме много по-отдалеч, отколкото те върху конете.

– И какво ще направят? – безгрижно попита шейхът. – Намират се напред равнината и няма как да ни избягат.

– Нека изчакаме! Да допуснем, че ги догоним и се наканим да ги заловим. Как ще стане това?

Шейхът ме погледна учудено, защото не можеше да схване какво искам да му кажа.

– Как ще стане ли? Щом ги настигна, веднага ще ги застрелям!

– И така може би ще улучиш твоята скъпоценна и незаменима кобила.

– Аллах ил Аллах! Прав си. Не бива да стреляме.

– Точно това имам предвид. Ала те няма да се церемонят много-много и ще започнат да се целят в нашите животни, защото падне ли камила, ездачът няма да представлява вече никаква опасност за тях.

– Какво ще ни посъветваш?

– Трябва да избегнем откритото нападение и да се опитаме да ги изненадаме. Далеч, далеч на хоризонта се вижда някаква тъмна ивица. Да не би там да има планини?

– Да – отвърна кабирът. – Това са разклоненията на Джебел Дахар.

– Изглежда, че бегълците искат да ги изкачат.

– Съвсем сигурно.

– Е, тогава ще опишем голяма дъга, за да ги изпреварим. Ако правилно преценявам разстоянието, те ще стигнат там горе-долу по обяд и вероятно ще направят почивка. Точно тогава ще ги изненадаме.

Всички намериха това предложение за приемливо. Променихме посоката, в която препускаха хаджините, и скоро не ни беше възможно да виждаме преследваните от нас хора.

Тогава здравата пришпорихме животните. Постепенно тъмната ивица на хоризонта ставаше все по-ясна и по-ясна. Започна да приема все по-определени контури и форми. После се появиха и отделни възвишения, а скоро можеха да се различат и гористите планински склонове.

Малко преди обед достигнахме първите предпланини. Отново извадих далекогледа и претърсих целия терен. После посочих назад към равнината и казах:

– Дъгата, която описвахме, остана вече зад нас. Мисля, че се

намираме горе-долу там, откъдето ще минат и двамата туареги.

– Сигурно е така! – даде ми право кабирът. – Ей отсреща от планините се спуска поток. Човек трябва да тръгне срещу течението му, за да се прехвърли най-лесно от другата страна на предпланините. Следователно няма съмнение, че и те ще поемат по този път.

– Тогава нека ги изпреварим! Напред!

Скоро достигнахме потока и бавно започнахме да яздим нагоре по брега му, за да намерим някое място, където според предположенията ни бе възможно бегълците да спрат за почивка. Ала такива места имаше толкова много, че просто нямаше как предварително да определим, кое от тях щяха да изберат. Ето защо, преди да продължим, дадох съвета да оставим камилите назад и да тръгнем обратно пеша, понеже така бихме могли по-добре да наблюдаваме и да подслушваме очакваните от нас хора. Предложението ми бе прието. Продължихме още малко нагоре покрай потока, а после свърнахме в храсталака, където оставихме животните под надзора на Халеф. След това поехме обратно и заехме позиция на една височина, откъдето можехме да държим под око обширната равнина.

Оказа се, че не съм се лъгал в предположенията си. Не след дълго с помощта на далекогледа си съзрях три точки, които се приближаваха и лека-полека ставаха все по-големи и по-големи, тъй че скоро ги различавахме вече и с невъоръжено око.

– Ето ги, идват! – възбудено прошепна шейхът. – Надявам се, че ще слязат от седлата долу при потока.

Бегълците се намираха вече толкова близо, че можехме да различим лицата им. Бен Хамалак яздеше отдясно кобилата на шейха, а неговият спътник беше отляво, а в средата между двамата Хилуя седеше на гърба на врания жребец на полковника. Тя яздеше по мъжки маниер. Дъщерите на бедуините са свикнали да възсядат коня също като мъжете.

Явно бяхме избрали възможно най-подходящия наблюдателен пункт. Кажи-речи точно под нас бегълците слязоха от конете, които незабавно започнаха жадно да пият вода, а после се нахвърлиха на сочната трева.

Хилуя безсилно се отпусна на моравата. Лицето ѝ не се виждаше, защото фереджето плътно го закриваше. Туарегът седна до нея, обаче неговият спътник остана прав, без да откъсва очи от следите на нашите камили. Тримата бяха толкова близо до нас, че можехме да разбираме всяка тяхна дума.

Съучастникът на туарега посочи към стъпканите стръкове трева и каза:

– Оттук са минали хора.

– Че какво ни засяга това? Колкото повече се приближаваме до крайбрежието, толкова по-малко имаме причина да се страхуваме. Може да ни е съвсем безразлично, кой е яздил пред нас.

– Така ли мислиш? Но сигурно се досещаш, че ще ни преследват. Искам да сме предпазливи и ще отида да видя в каква посока са продължили тези хора.

Бавно и внимателно той тръгна по нашите дири, като се отдалечаваше все повече и повече. Ако не променеше посоката си, нямаше как да не се натъкне на Халеф и на камилите, а тогава щеше да вдигне тревога и щеше да ни издаде.

На всяка цена трябваше да му попреча.

Дадох указания на моите спътници спокойно да си останат по местата и да ме чакат. След това бързо и безшумно се прокраднах надолу по склона и се притаих зад един храст, покрай който предполагах, че човекът щеше да мине.

Предположението ми излезе вярно.

Само след минута-две дочух тихите му стъпки. Пропуснах го да мине покрай мен, направих два бързи скока и най-изненадващо така стиснах с две ръце гърлото на разбойника, че той изобщо не успя да гъкне. Безсилно се отпусна в ръцете ми и изгуби съзнание.

С този беше свършено.

Хвърлих го на рамо и го занесох обратно при моите спътници. Вързахме го, а устата му запушихме с кърпа. После помолих придружителите си да пазят пълна тишина. Искях да се промъкна зад гърба на втория бандит, който заради ножовете си беше по-опасен от първия. След като се справех с него, те щяха да ме последват, а дотогава трябваше с пушките си да държат в шах туарега.

За втори път предпазливо се спуснах от малкото възвишение. Храстите ми предлагаха толкова хубаво прикритие, че скоро се озовах зад нищо неподозиращия човек, без да ми се налага да проявявам кой знае каква предпазливост.

Междувременно той мълчаливо изяде няколко фурми и от потока гребна с ръка малко вода. После вниманието му се насочи в посоката, в която изчезна неговият спътник. Изглежда му се струваше, че се бави прекалено дълго. Тъкмо когато се прикрих зад последния храст, той се обърна към Хилуя с думите:

– Ето ти фурми. Яж!

Тя нито отговори, нито се помръдна.

– Чу ли ме? Защо не говориш? Защо упорстваш?

– Къде е Халуя? – попита тя най-сетне.

– О, тя се чувства много добре. Тя е омъжена. Скоро и ти ще се омъжиш. В Триполи ще те продам на един богат паша, в чийто дом ще си живееш райски.

– Все още не сме стигнали в Триполи.

– Но само след два дни ще стигнем. Никой няма да може да ни попречи.

– О, мога да ти назова един, който ще ти попречи!

– Ти да не бълнуваш? Че кой ли ще е той?

– Той сигурно ще те преследва. Аллах го е изпратил да ме избави.

Знам го много добре.

Това непоклатимо доверие на Хилуя в мен бе покъртително, още повече като се има предвид, че ме беше видяла само за няколко кратки мига.

– Да не би Аллах да е слизал при теб, за да ти го възвести? – подигра й се той.

– Знам го. Той ще ме спаси. Обещал го е.

– На кого?

– На Халуя.

– Дано Аллах унищожи тази дърта вещица! Нима е разговаряла с някого?

– Да, с чуждоземеца. Обещал е да ме избави, а той е такъв мъж, който държи на думата си!

Туарегът избухна в силен смях.

– Да, наистина е мъж – язвително подхвърли той. – Такъв мъж е, че ако дойде да ти помогне, аз най-гордо ще си остана да си лежа на земята. Дори малкото си пръстче няма да помръдна, защото един-единствен мой поглед ще го прогони. Да, даже ми се иска действително да се появи. Кълна се в Аллах, че изобщо няма да си направя труда да го погледна.

– Не се кълни!

С тези думи аз се показах иззад храста. Бен Хамалак светкавично се обърна, а момичето скочи на крака и ликуващо плесна с ръце.

– О, Аллах, ето го моят спасител!

Туарегът също стана като изстрелян от пружина. Пушката му висеше на седлото, но ръцете му веднага стиснаха дръжките на ножовете и

той побърза да ги извади.

– Я калб – пес такъв! Ти тук?

– Та нали ме повика?

– Тогава трябва да умреш.

Взел друго решение, той пхна два пръста в устата си и пронизително свирна. Не изпусках движенията му из очи.

– Викаш съучастника си на помощ, а? Струва ми се, че искаше да останеш легнал на земята и изобщо да не се помръдваш. Дори се закле в Аллаха.

– Върви в геената!

Той вдигна светкавично ръка, но веднага силно извика и я отпусна, защото незабавно извадих револвера си и стрелях. Куршумът прониза дланта му. В следващия миг го сграбчих за кръста, повдигнах го и го гръшнах на земята така, че остана да лежи в безсъзнание. Едва след това намерих време за красивата девойка. Подадох ѝ ръка и казах:

– Твоето доверие не те излъга. Свободна си.

Фереджето ѝ се беше разместило и открило донейде нейното лице. Тя ме погледна учудено.

– Свободна – повтори тя, сякаш не можеше да схване значението на тази дума.

– Да, свободна, напълно свободна.

– Тогава очите ѝ заблестяха, почти веднага се напълниха със сълзи.

– Мога ли да отида където си поискам?

– Навсякъде, и при баща си, а и при твоята сестра, Повелителката на пустинята.

При тези думи тя хвана ръката ми и, преди да успее да ѝ попреча, я притисна до устните си.

– О, ти си ангелът на Аллах, когото той изпраща от небето! – прошепна тя замечтано. – Неговите пратеници са също като теб.

Усмихнато поклатих глава.

– Аз съм само човек също като моите приятели зад теб, които ти все още изобщо не си забелязала.

Тогава тя се обърна. Щом видя моите трима спътници, коленичили при туарега, за да прегледат раната му, тя много се зарадва. Подаде на шейха и на полковника и двете си ръце.

Крюгер Бей се усмихна под мустак.

– Сега съм пак възможен да ожени нея? – обърна се към мен.

– Едва ли, уважаеми ми господин полковник – отвърнах му с усмивка.

– Що тогава не?

– Тя сама разполага със себе си и не ми се вярва, че ще пожелае да бъде продадена.

– Мътилката го взела! Тогаз не мога я подари на Мохамад ас Садок. Но я по-скоро види, дали тоз' туарег още в него сребърен австрийски талер.

Парите скоро се намериха в дисагите на седлото. Естествено полковникът ги върна на шейха, който побърза да ги прибере.

Бен Хамалак не бе пострадал особено. Когато отново дойде на себе си, видя, че е вързан като своя спътник, който лежеше до него. Шейхът го заплю в лицето, както обичат да правят бедуините и изруга:

– Ти си куче и си син и внук на кучка! Ти плю на гостоприемството и обра хора, от чиито хляб и сол яде. Ще те съдят старейшините на племето, а също Хилуя и Халуя, чиито воители си избил.

– И аз също – добави Крюгер Бей, но този път на арабски, който, както вече е известно, отлично говореше. – Ти ме измами и вместо хурия ми продаде една старица. Дано душата ти се пържи в геената, докато там има огън! Аллах инхалак, йа калб – Аллах да те унищожи, пес такъв!

Изпратих кабира да доведе Халеф и камилите. После направихме по-продължителна почивка, за да може Хилуя да възстанови силите си. Вечерта заедно със спасената девойка се върнахме в дуара на хомрите, където пристигнахме в полунощ.

През тази нощ не успяхме да мигнем. Шейхът бе извън себе си от радост, че си бе възвърнал своята скъпоценна собственост. Естествено тази радост се предаде на цялото племе и една нова почерпка с фурми и лагми накара обитателите на лагера да изпаднат в истинско празнично настроение. Шейхът непрекъснато ме уверяваше в приятелските си чувства към мен и постоянно ме канеше да му гостувам колкото си искам. Големи усилия ми струваше да го принудя да проумее, че времето ми е ограничено, и че скоро трябва да продължа пътя си.

Двамата туареги далеч не се чувстваха тъй добре като мен и Халеф. С вързани крака и ръце те бяха охранявани от двама пазачи в една шатра. Очакваше ги тежко наказание.

А Хилуя?

Заради нея още на следващия ден изпахнах в доста трудно положение. Красивата бедуинска девойка беше разбрала, че се каним през Куфарах да стигнем до Египет. Тази посока съвпаднаше горе-долу с пътя, по който първоначално Хилуя бе смятала да поеме заедно със своята

придружителка, за да отиде при сестра си, Повелителката на пустинята.

Намеренията ѝ бяха осуетени от нападението на туарегите, при което бяха загинали всички бени аббаси. И ето че сега тя бе безпомощна, останала почти без никакви средства. Всъщност много добре разбирах желанието ѝ да се присъедини към нас, ала това никак не подходеше на намеренията ми. Естествено, че пътуването в компанията на двете жени нямаше да е така бързо, както ми се искаше, и освен това щеше да ни се наложи за едно или друго да се съобразяваме с тях, което щеше да ни създава и допълнителни пречки. Ето защо без колебание отказах.

Но неочаквано жените получиха подкрепата на един застъпник, за когото не бях помислил, а именно – на моя Халеф.

– Сихди, – упрекна ме той, – нима ще изоставиш двете дъщери на бени аббасите в такава беда? Не го очаквах от теб.

– Но ти сигурно сам разбираш, че те само ще ни пречат.

– Давам ти право. Обаче, от друга страна, тяхното присъствие ще ни бъде от полза.

– Не проумявам как.

– Моля те, сихди, напрегни си малко ума! Дъщерята на шейха няма да ни бъде в кой знае каква тежест, защото си има прислужница. Ще ни се наложи само да правим малко по-къси дневни преходи. Но от друга страна присъствието им ще ни донесе неочаквана изгода. Когато се установяваме на лагер, както и при приготвянето на храната, те ще ми отнемат голяма част от работата.

– За мен е нещо съвсем ново, Халеф, че си започнал да се грижиш за собственото си удобство. Ами за какво съм те взел със себе си, теб, моя закрилник, а?

– Не ме разбирай погрешно, сихди! – припряно отвърна Халеф. – Сам знаеш, че за теб върша всичко с голямо удоволствие.

– Всъщност каква ти е целта, за кого си се загрижил повече – за дъщерята на шейха или за нейната прислужница? Халеф, Халеф, струва ми се, че и теб ще те сполети съдбата на твоя баща и на твоя дядо, и че от нея няма отървяване!

– Защо? Не те разбирам.

– Е, ами помисли какъв е бил резултатът от техния хаджилък до Мека! Те и двамата са искали да станат хаджии, но не стигнали далеч, защото всеки от тях си взел пътем жена, и е трябвало да се връща. И ти си на път много скоро да станеш техен наследник и в това отношение.

– О, сихди, – засмя се Халеф, – няма защо да се боиш за мен! Би трябвало да познаваш своя Халеф като по-умен човек. Знам много

добре, че един беден бен араб като мен никога не бива да вдига поглед към дъщерята на православния шейх на бени аббасите.

– Значи всичко е ясно! Защо тогава толкова много настояваш да вземем двете жени с нас? Не ми се вярва да го правиш само от състрадание. Познавам те твърде добре.

– О, сихди, каква голяма предубеденост трябва да има в мислите ти към твоя Халеф, та да ме смяташ за неспособен на всяка безкористност! Но ще ти призная най-искрено, че не си дотам неправ и... и...

– Е? И какво?

– Сихди, знам много добре, че Хилуя е роза, чийто аромат не е за мен. Тя цъфти в затворена отвсякъде градина. Но въпреки това никой не може да ми забрани отдалеч да ѝ хвърлям по някой поглед и да се наслаждавам на красивата ѝ външност. Никой човек не може да е чак толкова безсърдечен, а и ти също не можеш, скъпи сихди! И така, вземи я с нас!

Хитрецьт му с хитрець! При последните си думи той така особено ме погледна отстрани, че съвсем точно разбрах, какви мисли му минаваха през главата.

Още миналата вечер беше споменал, че Хилуя щяла да ми подхожда за жена. Той имаше истинска мания да ме направи богат, прочут и уважаван. Ала най-голямо усърдие проявяваше тогава, когато наблизко се намираше някое хубавичко женско същество. Но тези негови маниери отдавна не ме смущаваха. Напротив! Макар понякога Халеф страшно да ми досаждаше с опитите си да ме спечели за исляма, все пак те повече ме развеселяваха, отколкото ме ядосаха. В случай че се съгласях с неговите намерения, несъмнено ме очакваха немалко тайни удоволствия, особено що се отнасяше до напразните му усилия да ме събере с Хилуя, като по този начин се надяваше да направи и значителна крачка към изпълняването на заветното си желание да ме превърнат в мюсюлманин.

Неприятностите, които можеха да се очакват, ако вземехме с нас двете жени, се компенсираха с очакваните весели и забавни сцени по време на дългото и еднообразно пътуване. Но те се компенсираха и със споменатите от Халеф предимства, които в крайна сметка, ако мислех за собственото си удобство, не биваше да омаловажавам. Въпреки всичко си дадох вид, че имам и други възражения.

– Но, Халеф, ако вземем двете жени, това ще ни струва много пари, повече, отколкото имам. Не забравяй, че би трябвало да им купим две джамали с тахтируани¹³! А подобни разходи не са по кесията ми.

– Сихди, колко съжалявам, че акълът ти е толкова къс! Та нима шейхът на хомрите не стана твой приятел, защото единствено на теб трябва да благодари, че си получи обратно любимата кобила здрава и читава? Нима е необходимо нещо друго освен да кажеш няколко думи на Ага ал харас¹⁴, за да получиш от него всичко, каквото си пожелаеш?

– Халеф, не преувеличавай!

– Изобщо не преувеличавам. Но нали видях както каква почит изпитва към тебе шейхът, така и с какво уважение се отнася към теб Повелителя на войнството. А нима не принадлежи и цялата собственост на двамата пленени туареги на дъщерите на бени аббасите, които по тяхна вина са загубили всичко? Вярно, то не е кой знае колко много, но е достатъчно, за да се купят две джамали заедно с полагащите се тахтируани. И така, сам разбираш, че цялата история няма да ти струва нито един австрийски талер.

– Ами хранителните провизии?

– Стига да поискаш, хомрите ще ти ги подарят. Добре те познавам и ми е известно, че си твърде горд, за да изразиш подобна молба. Но остави това на мен! И тогава ще видиш, че нашите животни едва ще са в състояние да носят запасите от фурми, които ще получим. И така, ще се съгласиш ли да вземем с нас двете банат ал аббас?

– След като ми представи цялата работа в толкова изгодна светлина, вече нямам нищо против. Надявам се да не се разкайваме за разрешението ми.

Моего съгласие предизвика буйната радост не само на Халеф, но и на младата девойка, а и на нейната прислужница. Изглежда Хилуя изобщо гледаше на мен като на свой ангел хранител, чието най-естествено задължение бе да се грижи за нея и да я предпазва от всякакви опасности.

Ето защо, когато след два дена напуснахме дуара на хомрите, ние наброявахме общо петима души, включително и водача, който ни даде шейхът.

Вече бяхме възнаградили предишния си кабир, а освен това той получи и богат подарък от прещастливия шейх.

След аср, следобедната молитва, тръгнахме на път. Шейхът и Крюгер Бей също възседнаха своите животни, за да ни придружат на известно разстояние. След два часа спряхме. Нашите изпращачи трябваше да

---

13. Носилки – Бел. прев.

14. Полковник (началник) на личната охрана. Бел. нем. изд.

поемат обратно, ако искаха да се върнат в дуара, преди да се стъмни. С кратки, но добронамерени думи, шейхът се сбогува с нас. За някои неща трябваше да ми е благодарен, но пък и аз му дължах немалко.

Както беше предрекъл Халеф, Хилуя и нейната прислужница действително бяха толкова добре съоръжени и подготвени за ездата ни през пустинята, че вероятно нямаше да ни пречат и бавят. Двете жени разполагаха с превъзходни камили, на които просто си личеше, че напрежението и усилията на предстоящото дълго пътуване ще са напълно по силите им. Погледът им беше бистър и бодър, а гърбиците им бяха добре закръглени от натрупаната мас.

Конят на Халеф, както и моят с мъка не изоставаха от тях. Една товарна камила носеше нашите вещи и провизии.

Крюгер Бей не можеше да се сбогува с нас тъй набързо както шейха. Той хвана и двете ми ръце, започна да ги стиска и мачка така, сякаш бяха тесто, а накрая каза:

– Вий вземете мой фалшив съпруга и мой същински любима и аз с право би сърдит с вас. Ама мен туй хич не минава и през ума. Дръжете си я! Затуй пък ще даде ви съвет добър: ако се жените, не взема дъртофелница, а добре поглеждат най-напред лице! А сега – сбогом! Аз се радва, ако пак нявга с вас нейде се сблъска. Аллах запази ви здраве в тоз час и во веки веков!

Трета глава

Погребаният керван

„Видя Сара, че синът, когото египтянката Агар бе родила Аврааму, се присмива (на сина ѝ Исаака), и рече на Авраама: изпъди тая робиня и сина ѝ, защото синът на тая робиня не бива да наследи заедно с моя син Исаака.

Авраам стана сутринта рано, взе хляб и мях с вода, и даде на Агар, като ѝ тури на рамо; даде ѝ и момчето и я изпрати. Тя тръгна и се заблуди в пустинята Вирсавия.

Водата в мяха свърши и тя остави детето под един храст, и отиде, та седна надалеч, колкото един изстрел от лък. Защото тя рече: не искам да видя смъртта на детето. И седна (надалечко) срещу (него), и викна, та заплака.

И Бог чу гласа на момчето (оттам, дето беше то); и Ангел Божий от небето извика на Агар и ѝ рече: що ти е, Агар? Не бой се; Бог чу гласа на момчето оттам, дето е то; стани, дигни момчето и го хвани за ръка, защото Аз ще произведа от него голям народ.

И Бог ѝ отвори очите, и тя видя кладенец с (жива) вода, и отиде, та напълни мяха с вода и напои момчето.

И Бог беше с момчето; и то порасна, и заживя в пустинята, и стана стрелец с лък.“

В последните дни, докато яздехме самотни по пътя си из печалната пустиня, тези думи от първата книга на Мойсей ми минаха не веднъж и два пъти през ума.

Нищо друго не предразполага човека към размисъл така, както подобно пътуване през необятната пустиня. Там няма начало и край, няма никаква граница. Погледът ти не намира каквато и да било опорна точка, където окоото да може да се спре. Нищо не привлича твоето внимание, а душата ти, която нищо не смуцава, сякаш се самовглъбява и затваря в себе си. Получаваш чувството, че е станала по-свободна, и като че в дейността си не среща предишните пречки. Живееш повече с вътрешния си мир, отколкото с външния свят. А в това усамотение се раждат такива мисли, каквито иначе са ти съвсем чужди, но те ти отварят портите към един свят, чиито праг дълги години не си могъл да прекратиш заради безброй незначителни външни подробности, чужди на същността на нещата.

Сухова и жестока бе участта, сполетяла Исмаил, сина на прислужницата, която му бе отредена от една властолюбива жена, уязвена тъкмо в нейните майчински чувства.

Сухова и жестока бе също и участта на неговите дванайсет сина, както и на техните потомци, бедуините.

В хазарта на живота те бяха изтеглили една от най-слабите карти.

Родината на бедуините е пустинята. Тя е строга и неумолима към синовете си, а затова пък те са жестоки и безогледни към другите хора, които не са техни близки или приятели.

Те никога не могат да забравят или да простят на „Сина на пророчеството“, че заради него техният праотец Исмаил е бил отритнат и прогонен в пустинята, а тяхната ненавист към евреите е може би по-голяма дори и от омразата им към християните.

Учението на Мохамед е намерило в тяхно лице своите най-усърдни и най-непримирими привърженици. Лесно и безпрепятствено то е завладяло сърцата им, които, в резултат на големите лишения, съдени им да търпят през целия си живот, са станали твърде чувствителни и възприемчиви и към плътските удоволствия и наслади на джанната¹⁵, който ислямът умее да им опише в примамливи краски. Тяхното вероизповедание се състои в думите – Аллах ил Аллах уа Мохамед расул Аллах. С тази повтаряна безброй пъти фраза се изчерпват горе-долу всичките им религиозни познания, които намират оскъдна почва за развитие и обогатяване единствено още в уморителния сух формализъм на мохамеданския религиозен живот.

Освен това техният мисловен свят не е кой знае колко оживотворен от религиозни представи, макар че на синовете на пустинята не може да им се отрече способността и нагласата за една по-дълбока религиозност. Ала вечната борба за съществуване, както и суровите житейски условия, на които са подхвърлени, са ги направили сурови и безчувствени и са унищожили благородните чувства в техните сърца.

Любовта към ближния, може би най-висшата повеля на християнството, им е съвсем чужда, тъй като и те намират в пустинята много малко любов. Пустинята не им дава нищо, тя изисква само жертви от тях и затова те са станали съвършени себелюбци и са склонни да гледат като на своя законна собственост на всичко, до което могат да се докопат. За да се сдобият с нещо, което им харесва, са готови да се бият на живот и смърт за него с истинския му собственик.

---

15. Рай. – Бел. нем. изд.

„Той ще бъде между човеците като див осел; ръцете му ще бъдат против всички и ръцете на всички – против него.“ Това предсказание към майката на Исмаил се е сбъднало дословно. Със своите диви, разюздани и разбойнически набези синовете на пустинята и до ден днешен си остават верни последователи на своя родоначалник.

Вече от четири дни бяхме оставили зад нас оазисите на Куфарах и се намирахме в онази част от Либийската пустиня, която заради нейните диви пущинаци, безводие и почти пълната липса на растителност се избягва от керваните, та дори и от самите обитатели на пустинята, и по тази причина е останала в голяма степен непозната.

За да стигнем до бени салахите, чиито пасища са на запад от оазиса Фарафрах, би трябвало всъщност още от Куфарах да тръгнем по обичайния път на керваните през оазисите Джало и Сиуах, ала това би означавало за нас голямо заобикаляне и значителна загуба на време.

Ето защо предпочетохме да яздим в права посока през пустинята, макар да бяхме съвсем наясно, какви трудности и опасности ни очакваха.

Естествено аз взех това решение едва след като попитах за мнението им двете жени, за които бях поел пълната отговорност. Хилуя не се колеба кой знае колко дълго да се реши.

– Сихди, – попита тя, – колко време ще ни е необходимо според теб, за да стигнем при бени салахите по най-краткия път.

– Ако всичко върви добре, ще ни трябват пет или най-много шест дни.

– Ами колко дни ще трае ездата ни по обичайния път на керваните.

– Четиринайсет дни.

– Тогава, ако нямаш нищо против, сихди, ще изберем по-краткия път. Просто копнея час по-скоро да видя сестра си.

– Ами опасностите и ужасите на пустинята, Хилуя?

Девојката ми отправи поглед, от който лъхаше безгранично доверие.

– Сихди, не се боя от опасностите и ужасите на пустинята! Не и до теб!

Нищо не бе в състояние да я разубеди.

Естествено нейната прислужница Халуя нямаше собствена воля, тъй че пътуването ни право през пустинята бе вече решено. Бяхме предварително подготвени, че пет или шест дни нямаше да срещнем жива душа, без изобщо да подозираме каквото и да било за онази среща с толкова важни последици, която ни било писано да преживеем тъкмо тук, в

най-затътената част на Либийската пустиня.

До този момент пътуването ни бе преминало без никакви по-особени инциденти. Първоначалното ми безпокойство, че жените може би щяха да ни пречат, за моя радост се оказа безпочвено. Вярно, че с тях бяхме принудени да правим по-къси преходи, ала това нямаше никакво значение. Ние разполагахме с време. Нищо и никой не ни налагаше на определен ден да стигнем до определено място.

От друга страна, присъствието на жените допринесе много за нашето удобство, особено когато вечер вещите им ръце за броени минути приготвяваха някое вкусно, макар и скромно ястие.

Хомрите ни бяха запасили с предостатъчно провизии, така че не се наложи нито да гладуваме, нито кой знае колко да пестим храната.

Лично аз извлякох и още една полза от присъствието на жените. Хилуя говореше на друг диалект, различаващ се от диалекта на Халеф, който бе роден в един от западните райони. И тъй като по онова време се намирах отскоро в Ориента, езиковите ми познания бяха все още доста незадоволителни. Ето защо този изгоден случай ми бе добре дошъл, за да запълня въпросната празнина.

Докато Халеф и водачът язدهа начело, през повечето време аз се придържах до хаджината на Хилуя и за голямо удоволствие на моя Халеф водех с нея оживен разговор. Добре забелязвах изпълнените със скрито задоволство погледи, които от време на време ни хвърляше, обръщайки се назад. Естествено той беше убеден, че интересът ми към Хилуя си имаше съвсем друга причина, а не чисто езиковедческа. Мислеше си, че съвсем не е далеч изпълнението на първото от неговите желания, които имаше по отношение на моя милост. Не правех нищо, за да го разубеда и честите му подмятания и скрити намеци, които трябваше да изтъпя, ми доставяха тайно удоволствие.

В Мурсук, главния град на провинция Фезан, освободихме нашия дотогавашен водач, понеже оттам натагък той не знаеше пътищата. Наложено ни се да се огледаме за някой друг кабир. Скоро намерихме, каквото търсихме – един млад туарег, който ни бе препоръчан като много благонадежден човек.

Нямаше защо да съжаляваме за този наш избор, понеже след три седмици стигнахме здрави и читави до първия оазис на Куфарах.

Още по пътя ни за Мурсук бе станало ясно, че, въпреки по-късите дневни преходи, конете ни не можеха да се мерят по издръжливост с хаджините. Затова още в Мурсук ги разменихме за две ездитни камили само срещу незначително доплащане. Мурсук е важен транспортен възел

за всички кервани, тъй че никак не ни беше трудно до се сдобием с подходящи животни.

И така, още преди четири дни бяхме оставили зад гърба си Кабабо, най-източният от оазисите на областта Куфарах. Като казвам „ние“, имам предвид двете жени, Халеф и себе си. В Куфарах, където останахме няколко дни, нашите животни възстановиха силите си, тъй че се надявахме да издържат до бени салахите. Този път нямахме кабир, защото... просто не намерихме. Е, щяхме да имаме, ако бяхме избрали обичайния път на керваните! Но да тръгнеш направо през дивата безводна пустиня, пълна с какви ли не ужасни опасности? Не, никой не се съглася да ни предложи услугите си.

Е, ами тогава ни се налагаше да си опитаме късмета без водач. Съзнавах, че поемаме голям риск и се съмнявам дали днес, когато пиша тези редове, бих събрал куража и дързостта отново да поема такава отговорност.

Но защо ли носех със себе си компас? Той можеше съвсем задоволително да ни замести водача, който в тези непознати и неизследвани земи и без друго нямаше да ни е кой знае колко полезен.

И наистина имахме късмет.

Успяхме да изминем доста голямо разстояние, като почивахме през деня по време на най-голямата жегата, а за пътуване използвахме само утринните часове и късния следобед, та дори и част от нощта.

Разбира се, че никъде не намерихме вода. Но още при напускането на Куфарах меховете ни бяха напълнени до пръсване и до този момент нито на хората, нито на животните се беше наложило да страдат от жажда. Дори имахме достатъчно количество от тази скъпоценна живителна течност за следващия и по-следващия ден, което ще рече повече, отколкото ни бе нужно по предварителните ни пресмятания.

Когато вечерта на четвъртия ден от пътуването ни започнахме приготвянията си за лагеруване, изпитвахме приятното чувство, че за последен път ни се налага да вършим тази работа. Надявахме се, че вечерта на следващия ден ще можем да изпънем изморените си тела в шатрите на бени салахите.

Последната част от пътуването ни бе много тежка и изморителна. Трябваше да прекосим един уар¹⁶ от скални късове и камънаци, струпани или разхвърляни в невъобразим безпорядък. Беше невъзможно да спазваме точно указанията на стрелката на компаса. На всичко отгоре

---

16. Пустиня от скали, каменно море. – Бел. нем. изд.

високите каменни блокове ни пречеха на видимостта и можехме да сме доволни, че в този хаос, в който непрекъснато ни се налагаше да сменяме посоката си, изобщо се придвижвахме напред.

Въпреки всичко изминахме значително разстояние и когато вечерта си легнахме да спим, изчисленията с компаса и картата ми показаха, че до следващата вечер нямаше как да не стигнем целта си.

Никой от нас не подозираше, че през тази нощ, косата на смъртта щеше да изсвисти съвсем близо над главите ни.

След полунощ се събудих от някакво странно свирене, което се носеше във въздуха...

То се повтори няколко пъти и същевременно почувствах как някакъв лек, но изгарящо горещ ветрец облъхна лицето ми. Въздухът стана толкова тежък, че цялото ми тяло се окъпа в пот. След известно време странните звуци престанаха, а заедно с това забележимо отслабна и спомнатата жега. Белите ми дробове отново можеха свободно да дишат.

По онова време все още няхах достатъчно опит, за да мога правилно да изтъквам тези особени явления, които ставаха във въздуха. Халеф и двете жени, събудили се като мен, също не бяха в състояние да ми дадат някакво обяснение. Те живееха в степите и не бяха запознати с атмосферните явления в пустинята.

На следващото утро, след двучасово лутане из дуара, най-сетне го оставихме зад нас. Отвсякъде ни обграждаше пясъчната пустиня с нейните вълни от плоски пясъчни дюни. Вярно, че за нашите животни не бе никак лесно да газят в дълбокия пясък, ала въпреки това всички си отдъгнахме с облекчение. Халеф не можа да се въздържи да не даде израз на напирашите в сърцето му чувства.

– Хамдулиллах! Да благодарим на Аллаха, че ни изведе от това предверие на геената! Не ви ли се струва, че тук сякаш сатаната е направил на парчета един цял свят, а после с отделни късове си е играл на народна топка? Дано Аллах ни закрила и пази от дявола с девет опашки, и дано го низвергне в най-тъмните дълбини на пъкъла, а ако ме пита мен, може да го изпрати и в този уар, изоставен от всички добри джинове¹⁷!

Съгласихме се с него, макар и без да използваме подобни цветисти изрази.

Какви глупаци сме били само!

Скоро щяхме да разберем, че всъщност проклетият уар е бил за нас

---

17. Духове. – Бел. нем. изд.

небесна благословия, и че ни е спасил живота, защото, ако не беше този „сатанински уар“, то предишния ден щяхме да се придвижим значително по-бързо напред. Щяхме да преношуваме в откритата пустиня и костите ни и до ден днешен щяха да се белеят в пясъците ѝ.

Все повече грижи ни създаваше обстоятелството, че едва ли не с всяка крачка пясъкът ставаше все по-дълбок и това все повече затрудняваше ездата ни. Най-добре беше, доколкото ни бе възможно, да се движим по гребените на ниските дюни. Ако нещата продължаваха да се развиват все така, това щеше да означава край на мечтите ни още същата вечер да стигнем нашата цел.

Току-що бяхме спрели на гребена на една ниска пясъчна „вълна“, за да дадем възможност на животните малко да си поотдъхнат, когато викът на Халеф наруши тишината:

– Ал бюджет – брадат лешояд!

Учудено погледнах натат, накъдето сочеше протегнатата му ръка. И действително, на около един пушечен изстрел на север, във въздуха се виждаше да се рее един лешояд. Ето че в същия миг и друга птица излетя от земята. Бях изненадан, дори слисан. Тук сред най-безутешната пустиня два лешояда! Какво ли означаваше това?

Във всеки случай невъзможно беше да става въпрос за мършата на някой чакал или пък друг хищник, защото какво ли би могъл да търси той в тази пустиня?

Сигурно се касаеше за човек или може би дори за неколцина.

Но защо ли бяха дошли в тази ужасна пустош? И бяха ли все още живи? Вероятно не, понеже в противен случай лешоядите предпазливо щяха да останат по-надалече. Ала първоначално птиците са били вече накацали на земята и едва при приближаването ни се вдигнаха във въздуха.

И така, възможно бе да става дума само за трупове. Но дали наистина бяха само трупове? Нима ако се касаеше за повече хора, не можеше сред тях да се намира и някой все още жив, който да се нуждае от помощта ни?

Без да кажа нито дума на спътниците си, насочих моята камила към мястото, откъдето лешоядът излетя във въздуха, и сега двете птици описваха широки кръгове над него.

Халеф ме последва заедно с двете жени. Пътят ни минаваше през гребените на дългите дюни и през падините между тях. През гребените се движехме доста бързо, ала падините пресичахме с такова темпо, което не можеше да се нарече повече езда, а най-много – влачене. Имах

чувството, сякаш при всяка своя стъпка моята камила трябваше да полага големи усилия, за да измъква краката си от пясъка.

Най-последно... стори ми се, че за това кратко разстояние ни беше необходима цяла вечност... аз спрях животното си на гребена на последната дюна. Пред мен се намираха... да, какво ли беше това, което виждаха очите ми там долу в падината?

Дюнците, през които се движехме, предлагаха за окото или острите линии на гребените си, или меките полегати контури на падините. Нищо друго не разнообразяваше пейзажа! Но тук! Отгоре това приличаше на хаотично разхвърляни надгробни могили.

Надгробни могили!

Да, ето това беше! Вече знаех, какво имаше пред мен и как можех да си обясня странните явления през последната нощ.

Но още преди да успея да изразя гласно мислите си, зад мен се разнесе гласът на Халеф, който тъкмо в този момент се изкачи на върха на дюната заедно с жените.

– Аллах карим! Самумът! Тази нощ духовете на пустинята са взели своите жертви! Уаллах! Биллах! Тиллах! Там долу е затрупан цял керван! Колко добре стана, че ние... че ние...

Той не довърши изречението, а ми отправи странно безизразен поглед. Страните му пребледняха, но и аз признавам, че в този момент, въпреки голямата жегла, по гърба ми преминаха леденостудени тръпки.

Лицето на младата бинт аббас бе смъртно бледо, а широко отворените ѝ очи се бяха втренчили в красноречивите малки хълмчета под нас. Нейната прислужница бе затворила очи, като че не можеше да понесе тази гледка.

Да, колко добре стана, че бяхме „принудени“ да прекараме последната нощ в дуара!

Доста време се гледахме един друг безмълвно в пребледнелите лица. Всеки от нас съзнаваше страшната опасност, която е била протегнала към нас ръце, за да ни сграбчи, съзнаваше, че сме се разминали с нея на косъм.

В подобни мигове хората, които не са съвсем лекомислени, просто мълчат. Всяка изказана мисъл би прозвучала като сквернословие или като обида на една могъща сила, която според определени всемъдри и всеблагии планове направлява съдбините на всички нас.

В такива мигове всяка дума би въздействала смущаващо... с изключение на молитвата.

Халеф притежаваше точно това правилно усещане. Без да го е

грижа за нас и за онова, което ще направим, той слезе от камилата си и коленичи в дълбокия пясък с лице към Мека. А после силно и тържествено от устата му се разнесоха думите на фатиха, първата сура от Корана:

– В името на всемилостивия Бог! Хвала и слава на Бога, на повелителя на световете, който ще властва в съдния ден. На теб ще служим и на теб ще се молим най-горещо, за да ни поведеш по правия път, пътя на онези, които се радват на милостта ти, а не по пътя на онези, на които се гневиш, и не по пътя на заблудените.

Халеф изрече тези думи със сведена глава. После обаче я изправи и като вдигна ръце, продължи:

– Всичко, което е на небето и на земята, слави Бога. Негово е царството небесно, нему се полага възхвалата, защото той властва над всички неща.

Това беше началото на шестдесет и четвърта сура. Докато с всички предписани поклони той продължаваше да се моли, коленичил на земята, молитвата му бе придружавана от тихото мърморене на двете жени, а и от моето сърце към небето политна гореща благодарствена молитва към Бога, който за съвсем кратко време повторно ме избавяше от ужасна смърт.

Тази сцена бе наистина много странна, долу под нас бе затрупаният от пясъка керван, който толкова бързо беше заспал съня на смъртта. До мен бяха моите молещи се спътници. Около нас – гребените и падините на дюните, които поне от разстояние имаха измамна прилика с леко развълнувано море. А над нас оловносивото небе бе надвиснало като зловещ мъртвешки саван.

Колко ли хиляди „корабокрушенци“ бе погълнало вече Бахр бала ма, Морето без вода!

След като сурата бе казана докрай, трябваше да помислим за най-наложителната работа. Наредих на Халеф да остане с двете жени там, където си беше, и слязох от моята камила. После предпазливо започнах да се спускам по доста стръмния склон на дюната. При всяка крачка затъвах почти до колене, но все пак бързо стигнах до първата могилка, намираща се по-нависоко от другите. Тя беше малко по-дълга от човешки бой. В единия ѝ край съзрях пръстите на крак, обут в сандал. Наистина, бях убеден, че човекът вече не е жив, но се надявах да открия нещо, което би могло да ми подсказва що за керван е бил този и какви хора са го водили.

И така, започнах да разривам пясъка с ръце и за мое учудване

установих, че пясъчният пласт, затиснал човешкото тяло, съвсем не бе толкова дебел, колкото си мислех. Бях си представял, че хора и животни са умрели от задушаване. Сигурно пясъкът ги беше връхлетял и затрупал като дебела тежка стена само за броени секунди, отнемайки им всяка възможност да дишат. Ала това мое предположение противоречеше на сравнително тънкия слой пясък, който скоро отстраних с ръце. Не можех да си представя, че това недотам значително количество пясък се е оказало достатъчно, за да задуши един як мъж.

Мъртвецът беше бедуин.

Младото му безбрадо и загоряло от слънцето лице се показваше от бялата кърпа, с която бе увил главата си. Беше облечен в бял хаик, под който се виждаше дълга долна риза от най-обикновен сив плат, която бе стегната около кръста само с едно неугледно въженце от камилска вълна. В него беше затыкнат дълъг двуостър нож.

След като изрових мъртвеца от пясъка, веднага разбрах, че смъртта не беше настъпила чрез задушаване, а несъмнено чрез силен удар в тила. На това място кърпата на главата му бе напоена с кръв, която беше проникнала и дълбоко в пясъка под нея.

Дали бе станал жертва на убийство? Или неговото животно се е спънало и паднало, а главата му се е ударила в някакъв твърд предмет, който е строшил черепа му?

Този въпрос навярно завинаги щеше да остане без отговор, защото, естествено, в случая и дума не можеше да става за разчитане на следи.

Повече по навик, придобит от Дивия запад, отколкото от предпазливост, аз разтворих ризата на мъртвеца и сложих дланта си върху сърдечната област.

Още в следващия миг трепнах и се отдръпнах назад – бях доловил съвсем лекото, но все пак забележимо движение на гърдите. Човекът изобщо не беше мъртъв, а бе изпаднал само в безсъзнание. Викът ми накара Халеф да се озове при мен. С обединени усилия завлякохме изгубилия съзнание човек горе на гребена на доната. Там го предадохме на жените, за да се опитат да го върнат към живот.

После Халеф отново ме последва долу в педината, за да продължим започнатото търсене. Скоро разбрахме, че всяка помощ бе закъсняла за връхлетените от самума хора. Долу на самото дъно на педината потъвахме във финия като брашно пясък не само до коленете, ами и чак до кръста. Беше ясно, че и хора, и животни отдавна са умрели от задушаване, защото според преценката ми керванът беше затрупан поне от едно-метров пласт пясък. Изключение правеше само едно-единствено място,

намиращо се малко по-нависоко.

Навярно в предсмъртни конвулсии една джамала се бе търкаляла в пясъка и с краката си се бе освободила донякъде от пясъка, натрупан там на малко по-тънък слой. Точно това беше и мястото, откъдето нашето появяване бе прогонило лешоядите. По разкъсаните и окървавени крайници разбрахме, че грабливите птици бяха започнали вече своето ужасно угощение.

Точно там имахме най-големи изгледи да открием нещо, в случай че не предпочетяхме да изчакаме раненият да дойде в съзнание. Но тъй като бе твърде неясно кога щеше да стане това, сметнахме за по-уместно да продължим нашето издирване, и доколкото бе възможно да освободим джамалата от пясъка.

Вече споменах, че на въпросното място пясъкът не представляваше толкова дебел и плътен слой, както при другите могилки. Освен това в предсмъртната си агония животното бе свършило добра предварителна работа. Скоро разкрихме хълбоците и корема на джамалата, а веднага след това Халеф изненадващо извика:

– Машаллах, сихди! Пушки! Колкото щеш! И то европейски, каквито обикновено не се използват при нас.

Проправих си път през дълбокия пясък до Халеф и видях, че казваше истината.

Камилата беше натоварена с пакети, чието съдържание бе опаковано в рогозки от лико. Вероятно докато изплашеното животно се е търкаляло на земята, един от тях се беше разкъсал и разтворил и от него стърчаха цевите на няколко нови-новенички пушки. Както изглеждаше, бяха английско производство.

Значи това беше оръжейна доставка! Вероятно ставаше въпрос дори за незаконна търговия с оръжия! Това подозрение бе много близко до ума и заради необичайния път, който бе избрал керванът.

Но кой ли изпращаше пушките и за кого ли бяха предназначени?

Отговорът на този въпрос трябваше да се търси само в пясъка, разбира се, при условие, че изпадналият в безсъзнание човек не бе в състояние да ни даде каквото и да било обяснение.

И така, без да се колебаем продължихме да разравяме пясъка, като и този път имахме късмет.

Не след дълго ръката ми се натъкна на някакъв предмет, който на пипане приличаше на нещо от кожа и скоро се оказа, че е един от кобурите на седлото. Следователно джамалата е била използвана не само за пренасяне на товари, но и за ездитно животно. Първото нещо, което се

показа на бял свят, когато отворихме кожата кобур, беше турско нар-гиле, една от онези водни лули, които за ориенталците са също тъй не-обходими, както и за европейците кесиите с пури. Останалата част от кобура бе запълнена от добре свързан пакет. Когато го отворих, за моя най-голяма изненада открих цяла колекция от какви ли не фойерверки. Ракети и фишеци в ръцете на синовете на пустинята! И насън не би ми минало през ума! Ориентът започваше да става твърде модерен!

Изглежда кобурът беше вече празен. За всеки случай бръкнах в него още веднъж и добре, че го направих. Най-отдолу се намираше няка-къв съвсем плосък предмет, увит в кожа. Беше един от онези евтини и най-обикновени портфейли, каквито се продават под път и над път. Той съдържащо само два документа, които обаче изцяло привлякоха внима-нието ми.

Единият от тях беше документ за доставка на стока, издаден от ан-глийска фабрика за оръжие и подписан от някой си Хулам. От него ста-ваше ясно, че на племето на бени зуафите трябваше да се доставят триста пушки с по хиляда патрона за всяка от тях. Вторият документ пред-ставляваше писмо от същия Хулам до Махмад Ибн Али, шейха на бени зуафите. То бе всъщност удостоверително писмо за водача на кервана. В него се съобщаваше на шейха, че керванът се състои от десет животни и трима камили, без да се брои водачът.

Това беше всичко. За мен то бе напълно достатъчно. Пак бях имал късмет, че веднага се натъкнахме точно на камила, която принадлеже-ше на водача на кервана, и там намерихме тъй желаното обяснение за всичко.

През цялото време, докато четях документите, Халеф ме наблюда-ваше. Щом свърших, той ме попита:

– Сихди, разбра ли, какви стоки пренася керванът?

– Да. Триста пушки и триста хиляди патрона.

– Триста хи... машаллах!

Халеф ме зяпна безкрайно изненадан. После продължи:

– Акълът ми се взе. И за кого е всичко това?

– За бени зуафите.

– Ами май че туй е племето, което живее близо до бени салахите, само дето са малко по на юг. Че защо са им толкоз много пушки?

– Имам някои предположения. Не си ли спомняш вече какво разп-равяха за Египет в Куфарах?

– Имаш предвид онази история, че синовете на пустинята по грани-цата с Маср не били доволни от хедифа¹⁸ и затова замисляли въстание,

нали?

– Да, безспорно предстоят размирици, които на всичко отгоре се подкрепят и от падишаха, понеже вицекралят е станал за него вече твърде силен и независим.

– Тогава навярно мислиш, че тези пушки трябва да послужат за подготовката на бунт на бени зуафите срещу хедифа, а?

– Убеден съм в това.

Бях убеден и в нещо друго.

Обстоятелството, че пушките бяха английско производство, правеше твърде логично подозрението, че Англия също бе замесена в играта, както винаги, когато ставаше въпрос да се бди над „запазването на английските интереси“. Та нали на земята си остава неписаният закон, че силният винаги взема, а слабият дава, докато накрая няма вече какво да даде. И този закон е валиден навсякъде – между расите и между народите, в градовете и в най-малките села. И това ще е така чак до деня, когато учението за истинската любов се всели във всяко сърце.

Ето, такива мисли ми минаха през ума, ала аз мъдро не ги споделих с Халеф, а си ги запазих за себе си.

– Сихди, ти на чия страна си, на страната на падишаха, дано Аллах го дари с хиляда години живот, или на страната на хедифа?

– Халеф, нали знаеш, че не се меся в политическите разправии!

– Хазра – жалко! Но на кого би помогнал, ако все пак ти се наложи да вземеш страна в тези разправии?

– Хмм! Трудно е да се отговори на този въпрос. Ако падишахът се стреми да запази господството си в Маср, той очевидно е в правото си. Но, от друга страна, и Исмаил паша, хедифът, си има своите права. Смятат го за самовластен и разточителен човек, но той мисли доброто на тази страна и във всички случаи е по-загрижен за нея от своя предшественик. И ето че вместо открито да се изправи срещу него, падишахът се опитва да вдигне въстание и така да подкопае властта му, което не е справедливо.

Халеф ме погледна изпод вежди и попита:

– Значи си на мнение, че ще стане лошо, ако бени зуафите получат пушките и подготвят бунт срещу хедифа, а?

– На всяко кръвопролитие гледам като на нещо несъвместимо с Христовото учение.

---

18. Почетна титла за египетски крал от 1867 до 1922 г., когато е бил зависим от турския султан. – Бел. прев.

– Но тогава ти не бива да се отбраняваш, когато те нападнат. Така ли е, сихди?

– Не, Халеф. Неизбежната самоотбрана е нещо друго. Изключение прави и необходимостта да помогнеш на някой човек или пък да предотвратиш престъпление. Но всяко кръвопролитие, което е резултат от насилие или алчност, си остава престъпление.

– Е, няма причина да се натъжаваш, защото бени зуафите няма да получат пушките.

– Няма ли? Защо?

– Ами защото ще ги задържим за нас. Ние ги намерихме.

– Тъй ли? – усмигнах се аз. – И как ще придобият валидност тези твои претенции?

– Просто ще вземем пушките с нас.

– Десет тежки камилски товара? И как смяташ да се справиш сам без чужда помощ? А довериш ли се на някой от местните жители, ще трябва да очакваш той да не признае претенциите ти. Ще гледа на намереното като на своя собственост, а и според закона на пустинята има това право, защото пушките се намират на негова земя.

По лицето на Халеф се изписа голямо разочарование.

– О, язък! Не помислих за това. А иначе тъй се бях зарадвал! Сихди, само с един удар щяхме да станем богати.

– Какво те прихваща? – престорих се на възмутен. – Пушките не са наши.

– Тогава я ми кажи, чии са!

– Всъщност това не би следвало изобщо да те интересува, понеже е съвсем сигурно, че не са наша собственост. Но за да те успокоя, ще те уверя, че предпочитам да унищожа оръжията, отколкото да допусна да попаднат в неподходящи ръце. Сега доволен ли си?

– Сихди, ти си господарят, а аз съм само твоят закрилник. Следователно ще трябва да ти се подчиня. Позволи ми единствено забележката, че понякога изобщо не те разбирам. Но въпреки всичко ще те накарам да прегърнеш учението на Пророка, независимо дали искаш или не.

Не можах да проумея каква връзка имаше този случай с преминаването ми към друга вяра, но предпочетох да не отговарям.

От гребена на дюната долетя викът на Хилуя, който ни накара да се изкачим горе, проправяйки си с мъка път през дълбокия пясък. Там веднага забелязах, че не съм могъл да поверя ранения на нечии други добри грижи. Хилуя беше отворила един от меховете с вода и беше промила ужасно изглеждащата рана на главата му. В момента се канеше да

я превърже, но първо се убедих, че черепът не е счупен, както се опасявах отначало. Предметът, с който е бил нанесен удара, може би някой тежък приклад, за щастие не го беше улучил с пълна сила, а само беше обелил част от кожата. Естествено в резултат на това човекът бе загубил доста кръв. Впрочем забелязах само една значителна подутина, която скоро можеше да спадне, ако се правеха компреси с вода. Раненият току-що се бе леко размърдал и затова Хилуя ни беше извикала.

Докато преглеждах раната му, докоснах едно място на главата, което изглежда бе особено чувствително, и тогава изпадналият в безсъзнание човек болезнено потрепери. После полуотворената му уста тихо промълви една-единствена дума:

– Ма – вода!

Хилуя напълни една чаша със скъпоценната, макар и вече застояла течност и я поднесе до устните му. Младият човек пи на дълги жадни глътки със затворени очи, като че все още не му стигаше силата да ги отвори. Хилуя трябваше да напълни чашата четири пъти, докато найсетне той извърна глава настрана, с което показа, че това му е достатъчно. После за пръв път клепачите му се повдигнаха и погледът му падна върху лицето на надвесилата се над него девойка.

Забележителна бе промяната в израза на лицето му, която се извърши в този момент. Само до преди миг то бе безизразно и бледо като на мъртвец, но ето че изведнъж придоби спокоен и дори щастлив вид. А устните му се разтвориха повторно, за да изрекат със заекване, но все пак ясно доловимо думите:

– Бадия... хамдулиллах... аз съм си ... у дома! Още в следващия миг очите му пак се затвориха. Беше заспал от изтощение.

Учудено се спогледахме. Какво ли беше това? Съвсем ясно беше казал „Бадия“ и „аз съм си у дома“.

Но Бадия беше сестрата на Хилуя и изглежда той имаше нея предвид. По време на продължителното ни пътуване Хилуя ми беше доверила между другото, че много приличала на омъжената си сестра. Това обясняваше, че при идването си в съзнание раненият я беше взел за Бадия, своята господарка.

Каква ли връзка имаше младият бен салах с кервана? Дали бе негов водач? И как ли беше получил тази рана?

Впрочем на първо време това бяха излишни въпроси, защото едва ли щяхме да намерим техните отговори преди да се събудеше младият човек, потънал в дълбок сън от изтощение. И изобщо заради ранения не биваше да мислим да продължим прекъснатото си пътуване още същия

ден. Дори и да не беше от бени салахите, елементарната човештина пак изискваше от нас да се съобразим със състоянието му, за да не се засили още повече треската вследствие на неговото нараняване, която нямаше начин да не се появи.

Провидението бе пожелало да намерим този младеж на границата между живота и смъртта и то сигурно щеше да се погрижи за нас и понататък, за да стигнем целта си живи и здрави.

Докато Хилуя и нейната прислужница се занимаваха с ранения, аз се заех с обичайните приготовления за лагеруване. Решихме да бивакуваме в последната падина преди мястото на нещастиято. Животните налягаха в дълбокия пясък и изглежда нямаша абсолютно нищо против нарушаването на вече приетия дневен ред. После пренесохме долу ранения и също го положихме в пясъка като подпряхме гърба му на камилата на Хилуя така, че трябваше само да протегне ръка от тахтируана, за да може да сменя влажните компреси. Халеф и аз потърсихме закрила срещу палещите слънчеви лъчи в оскъдната сянка, която ни предлагаха телата на животните.

Непоносима задушаваща жега бе притиснала пустинята. Беше също както в библейските думи: „Небето над теб ще бъде също като огън, а земята под теб като нажежено желязо“. Изгарящото слънце безмилостно напичаше пясъка, но сам вече пренаситен, той не поемаше повече топлина, а отразяваше обратно убийствената жар, тъй че тя оставаше да трепти над земята като пламнало огнено море, по чиято повърхност танцуваха ослепителни светлини.

За какво мислех ли? За нищо.

Нетърпимата жега изсмукваше от мозъка както всякаква мисъл, така и последната капчица воля. Едва-едва събирах сили колкото от време на време да стана, за да нагледам ранения, който, оставен под грижите на Хилуя, все още спокойно спеше.

Изглежда дъщерята на бени аббасите единствена бе останала пощадена от всеобщата отпадналост. Грижите ѝ за спящия младеж бяха все същите, а очите ѝ се спираха върху лицето му с такъв странен поглед, в който се смесваха състрадание и мечтателно възхищение, че неволно се стъписах. Този израз едва ли бе съставна част от предписанията в служебните задължения на една болногледачка. Какво ли би казал Халеф за него?

Обаче очите на Халеф, комуто изписалите се по лицето на Хилуя чувства сигурно също биха направили впечатление, бяха затворени. Той спеше също както и младият бен салах, а по всичко си личеше, че в своя

тахтируан спеше и прислужницата Халуя. Усмихнах се сам на себе си.

Нито на мен, нито на Халеф беше убегнало, че по време на цялото ни пътуване замечтаният поглед на Хилуя не се откъсваше от мен. Но тъй като се правех, че изобщо не забелязвам нейните мечтания, след една последна въздишка тя затвори в сърцето си своите чувства и започна да се държи към мен резервирано, макар да остана по сестрински любезна. Но ето че, както изглеждаше, младият тъй безпомощен бен салах събуди в нея нови нежни чувства. Това можеше само да ми е добре дошло. Той беше мъж от нейния народ, а фините, донякъде дори благородни черти на лицето му събудиха и моите симпатии.

Ако в този случай най-благородните женски качества, състрадание-то и милосърдието, доведяха до любов, то това щеше да е като Божи дар за красивата дъщеря на пустинята.

По едно време, въпреки сипещата се върху мен слънчева жар, се изкачих горе на гребена на дюната. От само себе си се разбираше, че с нашите слаби средства и възможности не ни бе възможно да изровим от пясъците целия керван и не можехме да вземем пушките. За тази цел ни беше необходима чужда помощ. Но откъде? В момента и самият аз не бях наясно.

Във всеки случай можех поне да си отбележа мястото, където керванът бе намерил своя ужасен край. С помощта на компаса и, вземайки предвид изминатото разстояние, приблизително пресметнах географското положение на точката, където се намирахме. После начертах в бележника си разположението на околните дюни и така направих всичко възможно и всичко необходимо, за да успеем отново да открием въпросното място.

Двата братата лешояда отдавна се бяха оттеглили и през цялото време на престоя ни не се мернаха повече. Минаваше час подир час, но раненият продължаваше да спи. Стана следобед, после дойде вечерта – болният не се беше помръднал. Само гърдите му се повдигаха и спускаха – дишаше бавно и равномерно. Настъпи нощта. След скромната си вечеря ние се приготвихме за сън.

Преди това обаче отидох още веднъж при спасения от нас млад човек. Той продължаваше да спи – дишаше все така спокойно и равномерно. До този момент не се забелязваше следа от треска. Изобщо дълбокият му сън изглежда не беше признак на пълно изтощение, а оздравителен сън, който, както е известно, винаги е много продължителен и дълбок. Е, толкова по-добре за него! В такъв случай можехме да се надяваме, че щеше да издържи дългата и изморителна езда на следващия ден

без особена опасност за здравето си.

Препоръчах на Хилуя също да легне да поспи и да нареди на прислужницата си да бди над болния вместо нея. После се върнах при моята камила. Халеф бе вече заспал, а и аз скоро потънах в обятията на Морфея.

Събудих се, защото някой ме хвана леко за ръката. Пред мен стояха двама души. На звездната светлина успях да разпозная Хилуя и... младия бен салах. Сигурно беше минало вече полунощ.

– Сихди, извинявай, че смущавам съня ти – поде Хилуя, – но преди малко този бен салах се събуди и настоятелно поиска от мен да му обясня какво е станало и къде се намира.

– От теб ли? Но струва ми се ти трябваше да предадеш на прислужницата си грижите за болния през нощта, нали?

Тя се посмути.

– Наистина, ти ми нареди да легна да спя, но си помислих... искаха... никак не бях изморена.

– Така ли? – отвърнах с усмивка. – И си разрешила на поверения на твоите грижи болен да стане? Въпреки че все още е толкова безсилен?

– Сихди, той искаше така – извини се тя. – Каза, че трябвало веднага да говори с теб, а след като възразих, че са му необходими почивка и спокойствие, той ме закле в името на моята сестра Бадия да го заведе при теб.

– В името на твоята сестра? Значи вече си се разприказвала, а?

Хилуя енергично отхвърли подозренията ми:

– Не, не съм му издавала каквото и да било. Само го уверих, че се намира в безопасност и му открих, че съм сестрата на Бадия, чието име той спомена още когато за пръв път дойде на себе си. Това е всичко.

– На'ам, якаса – да, така е – намеси се в този момент непознатият със своя благозвучен глас. – Сихди, вие ме избавихте от смъртта и на вас дължа живота си. Довършете сега това и за Аллах и за Пророка богоугодно дело, като ми изпълните молбата!

– С удоволствие, стига да можем.

– Можете! Моля ви незабавно да тръгнем кам шатрите на бени салахите.

– Незабавно? Не е възможно! Ти непременно трябва все още да се щадиш.

– Да се щада? Нямам време за щадене. А и не ми е нужно. Не искам да се хваля, но ще кажа истината: само един човек от моето племе ме превъзхожда по сила и издръжливост. И именно заради него искам

веднага да тръгнем на път. Става дума да се предпази цялото ми племе от голяма беда.

Не трябваше ли просто да прекратя този разговор и не беше ли по-добре да изпратя младия човек пак „в леглото“? Много ми се искаше да го направя.

Ала от една страна вярвах на уверението му в неговата сила и издръжливост, защото само някой много як мъж можеше да се изплъзне на треската, а от друга страна пък ме безпокоеше забележката му, че сестрата на Хилуя и племето ѝ са заплашени от голяма опасност.

Междувременно Халеф също се събуди, стана и се присъедини към нас. Забелязах, че и той като мен бе немалоко учуден от бързото оздравяване на младия човек.

Прислужницата Халуя не се виждаше наоколо. Предполагах че и тя се бе събудила, обаче от скромност просто си кротува зад завесите на своя тахтируан.

– Позволи ми най-напред да ти задам няколко други въпроса – по-дех аз след по-продължително мълчание. – Но няма ли да седнеш при нас?

Младият човек прие поканата ми и се настани наблизо. Хилуя и Халеф също насядаха на пясъка, като че и те трябваше да си кажат тежката дума по предстоящите за обсъждане въпроси. А нима наистина не бе така, поне що се касаеше до Хилуя? Та нали тя беше болногледачката и нейната задача бе да следи да се окаже на „болния“ необходимото внимание.

– Знаеш ли, че целият ти керван е загинал? – обърнах се към бен салаха.

– Машаллах! Какви ги приказваш? Нямам нищо общо с никакъв керван, а най-малкото пък с този, който ме подреди така.

– Но ние те намерихме в безсъзнание до другите пясъчни могили и беше близко до ума да предположим, че си бил заедно с тези мъртъвци.

– С кои мъртъвци? Не те разбирам. Нима мъжете, които ме пребиha, са мъртви? Да не би пък вие да...?

Беше ясно, че този човек нямаше никаква представа за разразилия се страшен самум, чиято жертва бе станал керванът. Или пък само се преструваше?

Трябваше да се уверя дали казва истината.

– Я ми кажи как се срещна с тези хора!

– С удоволствие. Моят брат ме изпрати да отида до Джарабуб по една работа, за която ще си поговоря с теб малко по-късно. Навярно ти е

позната онази прочута местност с толкова оазиси, а?

– Да, знам я – кимнах аз.

– Цялата работа доста се проточи. Когато най-сетне получих желаните сведения, разбрах, че не бива да се връщам у дома по обичайния път на керваните, защото така изобщо нямаше да постигна целта на моето пътуване. Налагаше се да тръгна по прекия път през пустинята, за да не закъснея. Впрочем сега се сещам – полунощ вече мина, значи днес сме йом ал джума¹⁹, нали?

– Лъжеш се. Днес е вече йом ал сабт²⁰.

– Аллах карим! Значи цял ден съм бил... съм бил...

– Да, цял ден беше в безсъзнание.

Това разкритие го накара да онемее за няколко секунди. После обаче той скочи на крака и извика:

– Йа латиф – мили Боже! И тази вечер ще е джама, съвещанието на старейшините, което ще решава бъдещето на цялото ни племе! Трябва да тръгна на път... незабавно трябва да тръгна.

Той наистина се нареди бързо да се отдалечи, но аз своевременно го хванах за хаика и въпреки съпротивата му го дръпнах да седне на пясъка.

– Уакиф – стой! Закъде си се разбързал толкова?

Личеше си, че младият човек се намира в страшно възбудено състояние, защото измина доста време преди да може да отговори.

– Извинявай! Изобщо не помислих, че без вашата помощ съм напълно безсилен, но те моля в името на всичко, което ти е свято, веднага да дадеш заповед за тръгване, иначе ще пристигнем твърде късно.

– Защо? – попитах най-спокойно. – Ако тръгнем утре сутринта, ще стигнем съвсем навреме.

– Лъжеш се – припряно ми възрази той. – Или може би знаеш къде точно се намира лагерът на бени салахите?

– Не, не знам. За пръв път идвам по тези земи.

– Ето, виждаш ли! А на мен тук всичко ми е добре познато, защото тук е моята родина и ти казвам, че само ако незабавно тръгнем на път, ще пристигнем навреме, за да предотвратим голямо нещастие.

– Ти забравяш, че ние изобщо не знаем за какво става дума и следователно няма как да вземем решение.

– Тамам – прав си! Извинявай, твърде съм развълнуван.

---

19. Петък. – Бел. нем. изд.

20. Събота. – Бел. нем. изд.

– Най-добре ще е да ми отговориш накратко на въпросите. Какво се случи, след като тръгна от Джарабуб?

– Сихди, няма да намериш друг човек, който да познава пустинята толкова добре като мен. Поне никой друг няма да поеме риска сам да я прекоси. Разполагах с превъзходна хаджина и дотогава не бях имал никакво по-особено преживяване. И ето че тъкмо когато се бе вече почти смрачило, наред пустинята се натъкнах на един керван, който се беше разположил на бивак.

– Кога стана това?

– Завчера вечерта.

– Продължавай!

– Можеш да си представиш учудването ми, но също и смайването на керванджиите. Попитаха ме откъде идвам и накъде съм тръгнал. Отговорих им самата истина, ала те не ми повярваха. Очевидно ме взеха за член на някой джум²¹, дошъл, за да ги шпионира или пък самите те бяха разбойници. Когато слязох от седлото, те внезапно се нахвърлиха върху мен и ме повалиха с приклади на земята.

– Значи не знаеш, какви стоки е пренасял този керван?

– Не. Нямах време дори да ги попитам. Но навярно вие знаете, а?

Не смятах, че ще е особено разумно веднага да му кажа всичко и затова отвърнах уклончиво:

– А ти не знаеш ли, че целият керван е затрупан с пясък?

– Машаллах! Какво говориш? Затрупан? Истината ли казваш?

– Не те лъжа. Аллах наказва тези мъже за престъплението, което са извършили спрямо теб. През нощта се изви самум и всички до един преминаха по моста на смъртта.

Известно време бени салахът не проговори нито дума. Онова, което чу, го поразя. Едва след някоя и друга минута той попита, като заекваше.

– Но... щом всичките... са мъртви... как така само... само аз съм...?

– Мястото, където са те повалили, е по-нависоко от самия бивак на тези хора. В резултат на това пясъкът, който те покриваше, не беше нито толкова дебел, нито толкова сбит, тъй че си се спасил от задушаване.

Младият човек дишаше тежко.

– Аллах ил Аллах! Азраел²² е изпратил стрелата на смъртта към

---

21. Разбойнически керван. – Бел. нем. изд.

22. Ангелът на смъртта. – Бел. нем. изд.

сърцето ми, ала не е улучил. Хвала на Аллаха, а също и на теб, о, чужденец, заради твоята помощ! Хилал ще ти бъде благодарен до последния си дъх.

Значи Хилал се казваше този млад великан, който седеше до мен в такава стойка, сякаш голямата загуба на кръв изобщо не му се беше отразила. И сега, когато вече не спеше, той пак ми правеше много добро впечатление. Въпреки че преди малко бе допуснал да го обземе силно вълнение, той все пак имаше вид на човек, който умее да се владее и не върши току-така нещо необмислено.

Звездната светлина ми бе достатъчна, за да забележа, че той се харесваше и на още някой – на Хилуя. Тя седеше неподвижно до него и не откъсваше поглед от лицето му.

– Преди малко спомена, че племето ти е заплашено от голяма беда. Какво искаше да кажеш?

– Още днес преди смрачаване трябва да стигна до шатрите на моето племе, защото джамът ще реши, дали между бени салахите и пашата на Египет ще има мир или война.

– Е, и?

– Разумните хора от племето са убедени, че ще имаме действителна изгода само, ако продължим добрите си отношения с пашата.

– В това все още не виждам никаква опасност.

– Но най-влиятелният човек на племето е за война.

– Кой е той?

– Фалахд, братът на починалия шейх.

За мен това не беше нищо ново.

Хилуя ми беше разказвала, че сестра ѝ се омъжила за шейха на бени салахите, който бил три пъти по-възрастен от нея. Не я питали много-много дали е съгласна или не, понеже в онези страни решава волята на бащата. Тя никога не била виждала шейха, не знаела, дали ще може да го обикне, ала той бил прочут човек и приятелството между племената трябвало да бъде затвърдено именно като шейхът на бени салахите вземел за жена дъщерята на бени аббасите.

По-късно Хилуя много рядко получавала вест от сестра си и никога не могла да узнае, дали Бадия е била щастлива като съпруга на шейха. После той умрял и оттогава младата вдовица властвала над племето, което под нейното ръководство живеело много добре. Стадата се множели при нейното миролюбиво управление, числеността на воините нараствала. Тя много умело успяла да накара околните племена да я уважават. Прякорът, който ѝ дали, „Ханума на пустинята“, свидетелствал най-

добре за почитта и авторитета, на които се радвала.

– Ами ханумата? И тя ли е за война? – продължих да го разпитвам.

– Не, тя е за мира, обаче Фалахд и неговите привърженици надделяват. Те казват: една жена не може вечно да е шейх. Неудържимо е станало всеобщото желание отново да се венчае и тя не може дълго да му се противопоставя.

– В такъв случай важното е Бадия да си вземе такъв мъж, който да е настроен приятелски към хедифа.

– И на нея така ѝ се иска, ала нейният избраник е беден.

– Кой е той?

– Той е ... той е... моят брат Тарик.

Младият човек изрече тези думи колебливо. Ако беше светло, вероятно щях да видя как лицето му се изчервява.

Седналата до мен Хилуя издаде тихо възклицание, изразяващо учудването ѝ.

– Нима това е толкова лошо? Ханумата е толкоз по-богата – отвърнах аз.

– Де да беше само това! Ала братът на умрелия шейх вече поиска ръката ѝ.

– О, язык, олеле! Значи Фалахд! Според вашите закони тя принудена ли е да го вземе за мъж?

– Да, само смъртта може да ѝ попречи. Законът гласи, че тя трябва да принадлежи на нейния зилф²³. Ако обича някой друг, то той трябва да се бие с Фалахд, а законът изисква двубоят между двамата да завърши само със смъртта на един от тях.

– Ами тогава нека брат ти се бие със зетя на ханумата.

Хилал не ми отговори. Едва след по-продължителна пауза той каза:

– Има две неща, които няма да допуснат това да стане – едното се казва Фалахд, а другото – тар²⁴.

– Фалахд ли? Как така?

– Вече споменах, че в нашето племе има само още един човек, който е по-силен от мен и това е Фалахд. Той има великанско телосложение. Не съм виждал никой друг с такова тяло. Твърди се, че и без оръжия можел да се изправи срещу лъв. Никой не смее да му излезе на среща.

– Значи и твоят брат се страхува да се бие с него за ханумата, а?

---

23. Зет. – Бел. нем. изд.

24. Кръвно отмъщение. – Бел. нем. изд.

– Тарик не знае що е страх, но знае, че това би означавало за него сигурна смърт. В схватката с ножове или с някакви други оръжия брат ми би победил, ала Фалахд ще се окаже достатъчно умен да се съгласи само на двубой с голи ръце, а точно там е непобедим. Но дори и Тарик да го победи, пак няма да извоюва тъй желаната награда. Ще му попречи познатата дума тар, която споменах преди малко.

– Какво искаш да кажеш?

Разбирах го много добре, но исках да чуя обяснението от самия него.

– Е, ами ако брат ми победи Фалахд, според закона ще трябва да го убие. Но после роднините на Фалахд ще са длъжни да отмъстят за смъртта му. А кой е най-близкият му роднина?

– Бадия.

– Да. Тя е негова зилфа²⁵ и същевременно повелителка на племето. Би трябвало тя да се заеме с кръвното отмъщение и не бива да намери покой, докато не убие и моя брат. И как тогава ще може да стане негова жена?

Наистина лоша работа. Както бихме се изразили ние, конят беше отишъл в реката и всичко се беше объркало. Въпреки това, за да го утеша, казах:

– Аллах е велик, ако пожелае, може да помогне.

– Ако пожелае! Но кажи-речи се опасявам, че е решил иначе.

– Имаш ли някакво сериозно основание за твоите опасения?

– Да, сихди. От няколко седмици при нас пребивават двама пратеници на османлиите и на московците и се опитват да ни придумат да се бием срещу хедифа.

– Какво говориш? И руски пратеник ли е дошъл? Заедно с турски? Забележително!

– Това си казахме и ние, Тарик и аз. Знам, че османлиите и московците воюват едни срещу други, откакто тези народи имат обща граница помежду си. И щом руснакът е тръгнал заедно с турчина, работата им не е чиста.

– Прав си.

– И двамата искат Фалахд да стане шейх. Предполагам, че после под негово ръководство племената на пустинята ще нахлуят в Маср. Ще предизвикат размирици и бунт. Падишахът би трябвало да изпрати войскови части и кораби, което би отслабило силата му, а тогава за

---

25. Снаха. – Бел. нем. изд.

руснаците няма да е трудно да постигнат своите цели.

Не можех да не се учудя. Този неук син на пустинята показваше такава политическа прозорливост, каквато не бях очаквал от него. Ала крайните последици не бе в състояние да предвиди. И да им се удадеше да победят хедифа, турците пак нямаше да отнесат победата от бранното поле, защото това щеше да направи... Англия.

– А мисията на двамата пратеници увенча ли се с успех? – продължих да разпитвам.

– Да. С какви ли не обещания им се удаде да спечелят голяма част от войните.

И тъкмо по тази причина моят брат ме изпрати да отида в Джарабуб.

– В Джарабуб? Защо?

– За да противопоставя на влиянието на пратениците едно друго, може би още по-силно влияние. Сигурно знаеш, че орденът на занусите, чието седалище е в Джарабуб, но има свои клонове и в редица други селища, разпространява чистия ислям и се радва на голяма почит и уважение сред последователите на Пророка. Без съмнение мнението на Сихди Махди²⁶ в Джарабуб ще има най-голямата тежест пред джама, когато старейшините се съберат да се съвещават. Ето защо още преди две седмици тръгнах на път, за да помоля за помощ самия Сихди Махди.

– Фалахд знаеше ли за намеренията ти?

– Не. Иначе щеше да осуети пътуването ми. Но ханумата е посветена във всичко и е съгласна с нашия план.

– И какъв е отговорът на Сахди Махди?

– Изключително благоприятен. От името на ордена и заради самия ислям Сихди Махди ни съветва да не се поддаваме на внушенията на чуждите суфара²⁷, а да останем верни на хедифа. Нося и писмено отговора на „Преподобния“.

– Това е добре. Мислиш ли, че той ще окаже някакво влияние върху решението на джама?

– Надявам се, но това може да стане само, ако пристигна навреме. Затова, ефенди, ще повтора молбата си. Нека веднага да тръгнем на път! Нямаме нито час за губене.

В същото време той умолително вдигна и двете си ръце. Погледнах към звездите. Беше около два часа през нощта. И без друго след един

26. Това е името на ръководителя на ордена на занусите. Не бива да се обърква с факира Мохамед, по-късния Махди, водач на въстанието в Судан. – Бел. нем. изд.

27. Множествено число на „сафир“, пратеник. – Бел. нем. изд.

час щяхме да тръгнем на път, за да избегнем голямата жега през деня, така че един час по-рано или не за нас беше без значение. Очите на Хилуя също ме гледаха умоляващо. Тя не каза нито дума, ала многозначителният ѝ поглед ми издаваше, че и тя също бе взела много присърце настоящата молба на поверения на грижите ѝ младеж. Та нали ставаше въпрос за съдбата на племето, чиято ханума бе нейната сестра!

С разказа си младият човек спечели и моето съчувствие. Вярно, не можех да си поставя за цел да се намеся във вътрешните работи на страната. Именно поради тази причина винаги запазвах ясен поглед за проблемите и положението във всяка страна, която посещавах.

Знаех, че Англия горещо желаше час по-скоро да дойде времето, когато ще може да сложи ръка на ресурсите на тази толкова богата страна, макар тя да бе съсипана от лошото си управление. Беше ми също така ясно, че някой хубав ден тази цел все щеше да бъде постигната, и че изобщо не бе по силите ми да отклоня тази участ.

Но поне едно нещо сигурно ми бе възможно – доколкото бях в състояние до помогна на хората, които го заслужаваха. При това не мислех само за Хилал, но и за Хилуя. Бяхме прекарвали вече толкова време заедно, че неволно се чувствах като застъпник на нейните желания.

Ето защо и ханумата, сестрата на Хилуя, не можеше да ми е безразлична, а още по-малко пък и Тарик, братът на Хилал, за когото си мислех, че сигурно много прилича на Хилал. Впрочем нищо не ми пречеше да изпълня молбата на младежа. Затова след като поразмислих, зададох следния въпрос на бен салаха:

– Колко воители, годни да носят оръжие, има твоето племе?

– Шест хиляди.

– Ако ни се удаде да накараме племето ти да се въздържа от враждебни действия към хедифа, мислиш ли, че така бунтът на останалите пустинни племена ще се провали?

– Убеден съм в това! Въстанието изобщо няма да се вдигне, защото без нас на другите племена и през ум няма да им мине да нахлуят в Маср.

– Тайиб – добре! При това положение съм готов да изпълня молбата ти и да подкрепя вашите планове. Яллах! Нарух – напред! Да тръгваме!

Четвърта глава

Повелителката на пустинята

Преди да продължим пътя си Хилал трябваше да се нахрани. Не беше ял нищо повече от двайсет и четири часа. Разпоредих се това да стане отчасти и по една друга причина – за да не може да види, че ще се отдалеча. Най-напред втълпих както на Халеф, тъй и на двете жени изобщо да не споменават нито пред Хилал, нито пред когото и да било друго, че погребаният под пясъците керван е пренасял пушки и патрони.

После на звездната светлина се добрах до мястото, където бяхме изровили оръжията и кобурите на седлото. Искях пак да скрия тези предмети под пясъка.

Докато с две ръце загребвах пясък и го хвърлях върху стърчащите цеви на пушките, аз размислях, какви ли неясни и не безопасни събития ни предстояха. Макар да очаквахме, че при бени салахите ще сме на сигурно място, и нямаше от какво да се опасяваме, то все пак нямаше да ни навреди, ако и заради личните си цели, успеехме да ги накараме да ни уважават малко повече. Една скромна, но ефектна демонстрация с ракети и фишеци, които бедуините сигурно не познаваха, можеше да ни бъде само от полза.

И така, зарових кобура на седлото в пясъка едва след като извадих от него пакета с ракетите. После напуснах съдбоносното за кервана място, което в нощната тишина и на звездната светлина изглеждаше двойно по-зловещо, и се върнах при моите спътници.

По време на отсъствието ми и докато Хилал се хранеше, Халеф и двете жени не бяха стояли бездейни. Товарната камила беше приготвена за езда, защото бе необходима за Хилал. С течение на времето хранителните ни провизии бяха чувствително намалели, а останалите неща лесно можеха да се разпределят между другите пет животни.

Скоро малкият керван потегли с Хилал начело. Под измислен претекст останах малко назад. Щом спътниците ми изчезнаха зад най-близката дюна, аз се изкачих на гребена на дюната, която отделяше нашия бивак от злополучното място на затрупаните хора и животни, и забих по-здраво в пясъка един бамбуков прът, който бях измъкнал от скелета на един от тахтируаните. Той трябваше да послужи като ориентируващ знак в случай, че се наложи да потърсим въпросното място. Нямаше

защо да се опасявам, че можеше да го издаде и на незвани хора, защото първо, няхах намерение да оставя пушките в пясъка кой знае колко дълго, и второ, едва ли бе вероятно в близките дни да минат някакви ездаци точно оттук.

След това необходимо забавяне и аз се качих на моята джамала и последвах останалите.

Този ден се очертаваше да бъде най-тежкият и изморителният от цялото ни пътуване. Поне така започна. Дълги часове камилите ни трябваше да газят в дълбокия пясък – това беше районът на самума. Едва към обяд положението се подобри. Пясъкът не беше вече толкова дълбок, а и видът му се промени. Стана по-едър, докато преди беше фин като брашно и ни причиняваше големи затруднения, тъй като влизаше в очите и ни пречеше да дишаме.

През първите часове напредвахме толкова бавно, че според Хилал едва ли щяхме да стигнем дуара преди смрачаване. Това бе неприятно, но нищо не можеше да се направи. Ето защо няхах право да се сърдя на Хилал, че стана неспокоен и непрекъснато ни подканяше да яздим побързо. Доставяше ми тайно удоволствие да наблюдавам, че Хилуя почти не се отделяше от нашия водач. Тя бе дъщеря на пустинята и нямаше нужда да е чак толкова сдържана, както това налагат тамошните нрави на нейните посетрими в градовете.

Струваше ми се, че и Хилал харесва своята красива спътничка, което не убягна от вниманието на Халеф, а това пък явно разваляше неговото настроение, понеже предпочиташе да види мен на мястото на Хилал.

Хилал и Хилуя представляваха великолепа двойка. Той бе истински прототип на преливащия от сила син на пустинята, а тя бе надарена с всички онези прелести, които узряват в жаркия юг. Погледът ми ги следеше с истинско удоволствие.

Известно време яздих до водача. Искях да се запозная подробно с разположението и околността на дуара преди да стигнем там, и затова го накарах да ми опише всичко най-точно.

Насред оазиса на бени салахите, встрани от дуара, на голяма площ се издигали мощни зидове, изградени от големи правоъгълни дялани камъни. Несъмнено това били останки от древна постройка от онези времена, когато римляните завладели Египет и с неуморимия си стремеж към всякакво строителство дръзнали да навлязат и в пустинята. Подобни останки, както и останки от великански водопроводи и могъщи крепости, се намират далеч навътре в Сахара, и макар че в наше време са

полузасипани от летящите пясъци, все пак си остават свидетели за предприемчивия дух на един народ, който с чутовни усилия и с труд е успявал да влее живот в безжизнената пустиня.

Между тези зидове, разположени върху стръмно издигащо се от равнината възвишение, се намирало жилището на ханумата. Към него водели широки каменни стълби, градени сякаш за някакъв исполински род, които денонощно се пазели от телохранителите на Повелителката на пустинята. Бадия разполагала с тази лична охрана, чийто началник бил братът на нашия Хилал, Тарик, също като някоя коронована европейска владетелка.

Хилал ми описа съвсем точно живота и порядките при бени салахите. Изглежда той напълно се беше съвзел. Вярно че все още главата му бе превързана, но иначе бе заел царствена стойка на поставеното на гърба на товарната камила седло, което Халеф му беше „скърпил“ от какви ли не всевъзможни и невъзможни неща. За щастие умът му толкова бе зает с най-различни мисли, че изобщо не се сети да заговори за затрупания керван. Така ми бе спестено неудобството да измислям някакво оправдание или дори да си послужа с лъжа.

По време на най-голямата жега спряхме да починем за два часа. След като слънцето измина три четвърти от небесния си път, отново поехме през пустинята. Но се изнизаха много дълги часове преди най-последно да се промени видът на околната местност. Животните първи усетиха близостта на оазиса и сами ускориха крачките си. Лека-полека пясъкът отстъпи и направи място на обширни площи, покрити с трева, която ставаше все по-гъста и по-гъста. И после... не можехме вече нищо да различим, понеже след краткия здрач бързо се спусна тъмна нощ. Единствено по контурите на сенките успяхме да забележим, че минавахме покрай палми и пасящи стада.

Внезапно пред нас се извиси някаква висока и тъмна маса – навярно онези руини, където се намирал жилището на ханумата. В същото време нейде наблизо се разнесоха три удара върху дъска.

– Какво ли е това? – попита Халеф.

– Сигурно е муадинът – обадох се аз. – Само че не ми е ясно защо тъкмо сега дава този знак. Времето за молитвата при залез слънце отмина. Я да попитаме Хилал!

– Това не е обичайният знак за молитва, а така се свиква джама – обясни младият бен салах. – Хвала на Аллаха, значи все пак пристигнах навреме! Сега ще се реши дали бени салахите ще останат приятели на египетския паша или не.

– Аха! – изплъзна ми се от устата.

– А ще се решава също и участието на ханумата. Тя ще бъде присъдена на Фалахд. После муадинът публично ще го обяви и ще попита дали някой ще пожелае да се бие с Фалахд за нея.

– Но сигурно никой няма да се обади.

– Лъжеш се! – възрази ми той с тон, който не можеше да не ми направи впечатление. – Все ще се обади някой.

– Но нали самият ти ми каза, че брат ти нямал никакви шансове да извоюва ханумата за себе си, дори и ако излезе победител.

– Нямах предвид моя брат, когато споменах, че все някой ще се обади, а...

Той млъкна.

– Ами кого?

– ... самия себе си.

– Тъй ли? – попитах учудено.

В същото време от тахтируаната на Хилуя долетя тихо възклицание, изразяващо уплаха. – Ти все още не си се възстановил и е невъзможно да влезеш в ръкопашна схватка с онзи великан.

– С Фалахд няма да разговарям с юмруци, а с куршуми. А там съм непобедим. Хората ме наричат Ибн са'йка²⁸. Когато дулото на пушката ми избълва пламъче, онзи, в когото съм се прицелил, е загубен.

– Но нали самият ти каза, че Фалахд щял да определи с какви оръжия ще се биете.

– Ще се опитам да направя така, че великанът да ме обиди. Тогава аз ще бъда предизвиканият и ще имам право да избира оръжието.

– Не е лошо! Обаче няма да си единственият, който ще пожелае да излезе да се бие срещу онзи исполин.

– Така ли? Не познавам никой друг, който би се осмелил да се изправи срещу него.

– Аз знам един такъв човек.

– И кой е той, сихди?

– Самият аз.

– Ти? Навярно се шегуваш, а?

– Не се шегувам. Любопитен съм да разбера, дали Фалахд е чак такъв голям герой.

– Не се подигравай! Той ще те убие само с един-единствен удар на юмрука си.

---

28. Син на светкавицата. – Бел. нем. изд.

– Я по-добре остави това да е моя грижа! Не съм толкова неопитен, колкото си мислиш. Но какво стърчи тъй нависоко срещу нас? Навярно са руините, за които ми разказа, а?

– Да.

– А кой идва насам?

– Сигурно е някой от пазачите на лагера. Ще му дам нашия сигнал.

Хилал свирна полувисоко с уста. Пазачът веднага разбра, че е свой човек и се приближи.

– Мин антум?

– Аз съм, Хилал. Какво е положението в лагера?

– Всичко е наред, но брат ти е много разтревожен, защото много се забави. Гости ли ни водиш?

– Да. Ханумата ще изпадне във възторг. Но аз чух знака на муадина. Съветът събра ли се вече?

– Тъкмо сега мъжете се събират.

– Това е добре – обърна се Хилал към нас, – понеже ханумата ще отиде на съвещанието и няма да е в жилището си. Ще заведем там Хилуя. Когато ханумата се върне, ще завари сестра си. Ще бъде чудесна изненада.

– Но ще може ли Хилуя да влезе в жилището на Бадия незабелязана от никого?

– Ще може. Слезте само от седлата си и аз ще ви водя! Нека нашите животни налягат тук и чакат, докато дойдем да ги вземем. Ей този пазач ще остане при тях.

Последвахме подканата му и слязохме от седлата. Хилал даде израз на удовлетворението си, че бе успял да пристигне навреме.

– Колко се радвам, че ще имам възможност да отговоря на предизвикателството за двубой! Никой не подозира, че съм се върнал, и ще има да се чудят, когато най-неочаквано отговоря горе от руините.

– Как ще го направиш? И изобщо как става това предизвикване на двубой?

Хилал ми описа най-подробно какъв е обичаят в такива случаи. Не е необходимо да предавам думите му, защото читателите и без друго ще научат всичко. Когато свърши, аз му казах с усмивка:

– А още повече ще се учудят, когато най-неочаквано се появят двама желаещи да участват в двубоя.

– Значи ти наистина си решил да се биеш с Фалахд? Сихди, предупреждавам те! Не се отнасяй толкова безгрижно към тази работа! За мен е ужасно да видя как загива под юмруците на Фалахд човекът, на когото

дължа живота си.

– Не се тревожи за мен! Живял съм сред хора с червен цвят на кожата, и при тях съм излизал победител от такива схватки, каквито тук не сте и снували. По-добре се погрижи да стигнем незабелязано до руините!

Хилал нямаше повече какво да ми отговори и мълчаливо закрочи пред нас. Той не видя как отвързах пакета от гърба на моята камила и как го предадох на Халеф, на когото предстоеше да изиграе една малка роля в предстоящата драма.

Нашият водач описа широка дъга около дуара и така стигнахме до едно място, където нямаше вече шатри. Оттам без някой да ни забележи се добрахме до подножието на възвишението с подобната на крепост постройка.

– Ето го камъкът, който прикрива тайния вход, известен само на Тарик, на ханумата и на мен – каза бедуинът. Той отстъпи назад и се оказа, че не е масивен дялан камък, а само сравнително тънка плоча, която се движеше върху някакви невидими валяци или колелца.

Пред нас се отвори тясна галерия, която бе достатъчно висока, за да може по нея да мине изправен възрастен мъж. Плочата бе изтикана обратно в предишното си положение и ние петимата навлязохме бавно в галерията. Не след дълго пред нас забелязахме водещи нагоре стъпала. Щом стигнахме горе, на светлината на кибритена клечка, видяхме коридор, който водеше право напред, и друг, който продължаваше наляво и завършваше с други стъпала, изкачващи се пак нагоре.

– Ще ви заведа до любимото място на ханумата, където в момента навярно няма никой, защото тя е отишла на съвещанието... Там ще сте сами и ще имате възможност да наблюдавате всичко, каквото става в лагера.

Той ни придружи нагоре по стъпалата и съвсем скоро се озовахме на открито, където пръснатите наоколо дялани камъни се търкаляха в пълнен безпорядък.

– Така, тук никой няма да ви безпокои. Ти наистина ли ще се обадиш, когато муадинът попита, кой желае да излезе на двубой срещу великана?

– Разбира се!

– Тогава го направи след мен! Ти си чужденец и ще ми дадеш предимство. Сега отивам да придружа Хилуя и прислужницата ѝ до жилището на ханумата.

Той се отдалечи с двете жени. Халеф и аз се отправихме към

задната част на руините. Не бяхме направили кой знае колко крачки, когато дочухме гласове. Кой ли можеше да е? Нали според Хилал ханумата беше вече отишла на съвещанието, а иначе навярно никой друг нямаше достъп до нейното любимо място! Трябваше да разбере кой се намира там. Наредих на Халеф да ме чака. После започнах предпазливо да се промъквам напред и скоро можех не само да разбирам думите, но и да виждам хората, които разговаряха. Те седяха на два съседни камъка и силуетите им се очертаваха ясно на фона на звездното небе.

Бяха един мъж и една жена, загърната в дълго бяло женско наметало, върху което се спускаха нейните дълги черни коси. Мъжът беше облечен само с панталон и сетре. До него на камъка бе облеганата дълга пушка. Изглежда двамата бяха дошли току-що, защото чух жената да казва:

– Мислиш ли, че тук никой не може да ни подслуша?

– Не може – отвърна мъжът. – Никой друг не знае пътя дотук освен теб, мен и брат ми Хилал. А тук отдясно жива душа не може да се приближи, без да използва стълбите. Моите хора ще ме извикат.

– Дано Хилал се върне час по-скоро! Не мислиш ли, че вече би могъл да е тук?

– Всъщност би трябвало отдавна да е пристигнал, защото добре знае, че днес се събира съветът. Дано не му се е случило някакво нещастие!

– Че какво може да му се е случило? Нали язди много добре камила.

– Наистина има чудесна хаджина, ханум. Именно заради това го очаквах да се върне още вчера.

Жената въздъхна дълбоко.

– Не ме наричай ханум! В скоро време ще бъда може би по-клета и по-бедна и от най-окаяната робиня.

– Опазил те Аллах! А какво постигна в джама?

– Имах малък успех, макар и за кратко време, понеже се наложих над Фалахд – отговори тя малко по-оживено. – Той и двамата чужденци говориха против пашата на Маср. Те настояваха за по-бързо разрешаване на въпроса. Все пак успях да прокарам мнението, че ще е по-добре да почакаме, докато се разбере, кой ще стане шейх на племето. След това напуснах джама, понеже започнаха да се съвещават за моето бъдеще, и сега сигурно ще последва най-лошото – племето ще пожелае предводител, чиято жена трябва да стана аз. А той няма да е никой друг освен Фалахд.

Бадия млъкна за известно време. Мъжът, който можеше да е единствено Тарик, също не продумваше, а гледаше замислено пред себе си. Изглежда дълбоко униние бе обзело двамата влюбени.

– Не знаеш ли някакъв начин за спасение? – поде тя най-сетне отново разговора.

– Знам само един – да се бия – отвърна той.

– Ох, схватката с Фалахд няма да ми донесе избавление! Никои не е в състояние да го победи.

Думите ѝ бяха последвани от сподавен стон, който обаче не беше израз на страх, а по-скоро на горещото желание най-после да се стигне до някакво разрешение на този сложен проблем.

– И аз ли не съм в състояние да го победя?

– И ти също! – потиснато отговори Бадия.

– Ханум, нима искаш да ме обидиш?

– Не, ти си ми най-верният човек. Ти би рискувал и живота си за мен, но аз знам също, че той ще излезе победител, а после съм длъжна да му се подчиня.

– Но аз го превъзхождам в стрелбата и в боя с ножове – избухна Тарик.

– Всички го знаят, знае го и той. Ето защо ще избере юмручния бой. Убедена съм в това. А тогава ти си загубен. Не, има още една възможност за спасение...

– Каж ми я! Каквато и да е тя, можеш да разчиташ на мен.

– Бягство.

Тарик се поколеба.

– Нима е невъзможно според теб? – настоятелно попита Бадия.

– Не е невъзможно, но е опасно за теб.

След кратко мълчание Бадия бавно каза:

– Разчитах на твоята закрила.

– Вече ти я обещах. Обаче който и път да избереш, ще се изложиш на голяма опасност, така че остане тук и ми разреши да се бия с Фалахд!

– Не, това не бива да става в никакъв случай! Забранявам ти!

Нищо повече не чух. Безшумно се оттеглих. Подслушването на двамата влюбени ми се струваше кажи-речи като някакво престъпление. Отвдох Халеф още малко наляво, за да не ни чуят и самите нас.

И така, бях подслушал Бадия и Тарик.

Значи нашето съвещание пред дуара и после в галерията, водеща към руините, ни бе отнело все пак толкова време, че ханумата бе имала

възможност да се върне от джама в своето жилище.

Ако исках да приключа с моите приготовления, докато съветът вземеше решение по най-важния въпрос, трябваше да побързам. Огледах се. По време на очакваната съвсем скоро сцена ми се щеше да съм осветен по възможно най-изгодния за мен начин, фойерверките не биваше да се пръскат прекалено високо. Следователно не можех да остана на това място, а трябваше да се изкаатеря по-високо на руината, за да постигна възможно по-голям ефект.

Точно над нас забелязах едно място, което ми изглеждаше подходящо за моята цел. С малко повече усилия спокойно можех да се добера до него. После се обърнах към Халеф:

– Носиш ли още пакета, който ти дадох пред дуара?

– Да, сихди!

– Я ми го подай!

Развързах връвта и без големи усилия подредих доста ефектен фойерверк така, че лесно да се запали само с една клечка кибрит. Халеф ме наблюдаваше безмълвно, макар да не схващаше намеренията ми.

– Халеф, от Хилал ти чу за какво става въпрос – обърнах се към него веднага, щом свърших. – Муадинът ще зададе три пъти въпроса, дали има някой, който ще излезе на двубой с Фалахд. Сега ще се изкача горе и ти оставям ей тази кутийка кибритат²⁹. Извикам ли ти отгоре „хайде!“, ще трябва да запалиш този шнур. Това е всичко.

– Сихди, значи наистина си решил да се биеш с великана, а? – угрижено ме попита той. – Я по-добре се откажи!

След всичко, което чухме за Фалахд, няма съмнение, че е ужасен човек.

– Тъкмо заради това страшно ми се иска да си премеря силите с него.

– Уакиф – стига, сихди, и престани да предизвикваш Аллах! Ти неминуемо ще бъдеш победен и изобщо няма да преживееш утрешния ден.

– Е, ами тогава ще си спестиш труда да ме спечелиш за учението на Пророка – пошегувах се аз. – И така, гледай добре да си свършиш работата! Кажа ли „Хайде!“, палиш шнура!

– Сихди, на душата ми й иде да се стопи от тъга и мъка, защото виждам, как си тръгнал към сигурната си гибел. Но аз ще отмъстя по страшен начин за теб, ако ще да ми е писано самият аз да загина.

---

29. Кибрит. – Бел. нем. изд.

Можеш да разчиташ на това, тъй като името ми е Хаджи Халеф Омар Бен Хаджи Абдул Абас Ибн...

Останалото не стигна до слуха ми, понеже бях вече твърде далеч. Без никакви инциденти се озовах горе и седнах, за да изчакам най-спокойно развоя на събитията.

Под мен се намираха шатрите на дуара, които обаче поради голямата тъмнина не можех да различа. На едно място, навярно там, където беше „площадът“ наред с дуара, гореше огромен огън. Вероятно там заседаваше съветът. От време на време играещите пламъци осветяваха един или друг от мъжете, насядали около огъня.

От лявата ми страна долу под мен бе мястото, където Бадия и Тарик очакваха решението на джама, а още по-нататък пак вляво се намираха стъпалата, които извеждаха във вътрешността на руината.

Наложи ми се да чакам доста дълго, докато най-после долу край огъня настъпи оживление. След няколко минути от посоката, в която предполагах, че се намират стъпалата, забелязах да се изкачва неясен силует. Както изглеждаше, той носеше в ръка някакъв продълговат предмет, в който, ако беше светло, вероятно щях да разпозная молитвената дъска. Беше муадинът, човекът, който призоваваше правоверните на молитва, а също имаше грижата да оповестява и всякакви други решения и съобщения. Контурите на фигурата му се очертаха неясно на фона на нощното небе и успях да видя как той взе да се изкачва все по-нависоко по камъните от старата зидария. Най-сетне се спря недалеч от мен, но на едно все пак по-ниско място. После забелязах, че вдигна дясната си ръка.

Проехтяха три удара върху дъската. Тя издаде много особен меланхоличен звук, който обаче се разнесе надалеч. Веднага заглъхнаха гласовете на множеството, неясно долитащи до слуха ни откъм лагера, а после настъпи пълна тишина. Знаех, че в момента всички погледи са отпавени нагоре към руината.

Тогава проехтя гласът на муадина:

– Чуйте моя глас и възхвалете Аллаха, който просветлява света и дарява на старостта разум и мъдрост! Съветът на старейшините реши да даде осиротелите бени салахи на нов шейх. Кой да бъде той, о, правоверни? Фалахд ще бъде шейх, братът на починалия, Фалахд или пък онзи, който го победи в двубой на живот и смърт. Ето защо гласът на питащия ще се разнесе три пъти, за да се разбере дали ще се намери някой смелчак, който ще пожелае да се бие с Фалахд. Остане ли и трети път въпросът без отговор, тогава нашата ханума Бадия ще принадлежи на

брата на предишния шейх.

Муадинът направи кратка риторична пауза за по-голям ефект, а после продължи:

– Тогава нека се разнесе за пръв път въпросът: има ли някой, който иска да се бие с Фалахд, за да притежава ханумата на пустинята?

– Ана – аз – ясно се чу отговор нейде отпред по посоката, където се намираха стъпалата.

Това бе толкова неочаквано, че измина доста време преди слисаният муадин да си припомни своите задължения.

– Ман анта? Исмак ах – кой си ти? Как ти е името?

– Исми Хилал, Ибн ас са'йка – аз съм Хилал, Синът на светкавицата.

Тези думи сигурно учудиха всички, защото хората знаеха, че Хилал е предприел далечно пътуване. А ето че сега гласът му проехтя толкова неочаквано горе от руината. Възбудата на бедуините намери израз в оживено неясно мърморене, което достигна и до нас. Но затова пък под мен и малко встрани ясно чух силен глас, който извика следното:

– Хилал е тук! Той иска да се бие с Фалахд! Това не бива да става! Пусни ме, пусни ме, трябва да отида при него!

Очевидно това беше Тарик. Можех живо да си представя, каква сцена щеше да последва долу, когато двамата отново се видеха. Но ето че в този момент аз се изправих на крака, защото изглежда идваше и моят ред.

Лека-полека бедуините се съвзеха от голямата си изненада, предизвикана от появяването на Хилал. Муадинът поде за втори път:

– Чуйте, муаминин³⁰! Намери се един желаещ да се бие, един доблестен бахлууан³¹...

– ... когото ще изям, тъй както и слънцето изяжда водата! – прекъсна го мощен глас, който стигна съвсем ясно даже до мен.

Кой ли бе този човек? Сигурно Фалахд, братът на предишния шейх. Този път не чух никакво мърморене от бедуините. Дали езиците им се сковаха от смайване или пък от страх? Най-после муадинът продължи:

– И така, въпросът ми ще прозвучи за втори път: има ли още някой, който иска да се бие с Фалахд?

Наканих се със силен глас да извикам „аз!“, обаче бях изпреварен.

– Да – дойде отговор нейде под мен.

30. ПравOVERни. – Бел. нем. изд.

31. Герой. – Бел. нем. изд.

– Кой сити?

– Тарик, другият Син на светкавицата.

Някъде наблизно се разнесе сподавен женски вик – навярно беше ханумата. Ала викът ѝ бе заглушен от гласа на Фалахд.

– И той ще последва брат си в геената, където двамата ще останат да вият и хленчат за вечни времена. Продължавай да питаш, о, муадин, дали ще се намери и някой трети, който да е толкова умопобъркан да желае да се бие с мен!

Едва ли племето на бени салахите бе преживявало някога подобен скандален инцидент. Прекъснаха самия муадин – една изключително безбожна и греховна постъпка в очите на тези самобитни хора.

Но той разбра подканящите думи на Фалахд и отново извика:

– За трети път произнасям въпроса: има ли още някой който да иска да се бие с него?

Навярно хората бяха убедени, че никой повече няма да се обади. Затова сигурно толкова по-голяма е била изненадата им, когато със силен ехтящ глас отговорих:

– На'ам – да!

Последва безмълвно мълчание. За няколко кратки мига и муадинът забрави задълженията си. Може би всичко това му се стори твърде зловещо, защото се намирах над него и изглеждаше, сякаш гласът ми идва от небето.

– Кой си ти? Как се казваш? – извика най-сетне муадинът с глас, който явно трепереше.

– Аз съм Кара Бен Немзи, когото все още никой не е победил.

Отново мълчание. Изглежда най-напред трябваше добре да премислят моя отговор. Използвах тази кратка пауза, за да подвикна на Халеф с приглушен глас:

– Дилуакт – хайде!

Изглежда най-сетне муадинът се окопоти.

– Ние не те познаваме, а и не те виждаме. Къде си?

– Тук!

Моментът бе изчислен много добре и всичко стана чудесно. Едващо бях извикал „Тук!“; когато със силно съскане към небето се издигна огнен лъч и високо горе над руините образува многоцветен искрящ венец, от който във всички посоки започнаха да се изстрелват малки огнени кълба. Така целият дуар бе ярко осветен. Можех съвсем ясно да различавам всяка отделна шатра, виждах леко поклащаните от нощния вятър корони на палмите, както и лицата на хората, които стояха долу,

втреничили в мен смаяните си погледи, изпълнени с боязън.

Сигурно колкото ясно забелязвах предметите около мен, толкова ясно видим бях и аз за бедуините, изправен високо горе на руините. Съвсем скоро огнените езици, кълба и искрите изчезнаха и отново се възцари мрак, мрак, който привидно стана още по-непрогледен.

Магията, която бе държала зрителите в плен, започна да изчезва.

– О, Аллах! О, Мохамед! О, Пророче! О, всички вие халифи!

Тези, а и други възклицания, изразяващи безкрайно смайване, долетяха от дуара до слуха ми.

– Аллах ил Аллах, уа Мохамед расул Аллах! – чух под мен гласа на Халеф. А муадинът хвърли дъската си и с такава бързина се втурна да скача от камък на камък, спускайки се надолу, сякаш бе решил на всяка цена да си счупи главата. Същевременно крещеше с все сила:

– Мадад, мадад – на помощ, на помощ! Злият джин! Това е злият дух на руините! Тичайте, правоверни! Бягайте, о герои! Скрийте се на безопасно място, вие бащи, скрийте вашите жени и дъщери, синове и...

Останалото се загуби във всеобщата олелия. Изключително доволен от ефекта на моето „представяне“, аз бавно започнах да слизам надолу, където ме очакваше Халеф.

– Аллах ил Аллах? Какво беше това, сихди? – извика ми той съвсем слисан.

– Това беше просто европейски фойерверк, нищо друго.

– Аллах акбар – Бог е велик, но смайването ми е още по-велико. Това дете го разправяш за фойерверка, не го разбирам, но те уверявам, че в тези на пръв поглед толкова невинни фишети се бяха скрили всичките сто хиляди шейтани на геената, които изведнъж до един с гръм и трясък се освободиха от оковите си, за да погубят чадата на Аллаха.

– Халеф, не говори глупости! Такива „ужасни шейтани“ се произвеждат при нас с милиони и не представляват нищо друго освен барут и боя.

– Аллах карим – Бог е милостив! Знам, че го казваш само за да ме успокоиш. Ти чу ли какво завикаха бени салахите, когато те видяха?

– Да, помислиха ме за злия джин на пустинята, но това може да е само от полза за нашия престиж – никой няма да посмее да ни обиди. Но виж, Хилал идва, за да ни вземе!

Младият бедуин се появи иззад един от големите правоъгълни камъни. Приблужи се до мен и с най-сериозен вид ме погледна право в очите.

– Ефенди, не знам дали да се страхувам от теб или да падна пред

теб на колене.

– Нито едното, нито другото – засмях се аз. – Защо?

– И още питаш? Ти не видя ли какъв ужас предизвика? Наистина, предполагам, че всички тези неща не са свръхестествени, но въпреки това имам чувството, че пред теб съм като някое малко хлапе.

– Изобщо не е нужно да се чувстваш така. По-късно ще ти обясня всичко. Но няма дойде само за да ми кажеш това?

– Не, трябва да ви заведе при ханумата.

– Тя знае ли всичко?

– Не, нещата се развиха толкова бързо, че не остана никакво време за обяснения.

Хилал ни поведе между големите камъни обратно към същите стъпала, по които се бяхме и изкачили. Щом стигнахме долу, той свърна право в галерията, която свърши с малка стая. Цялото обзавеждане на помещението се състоеше от горяща лампа с палмово масло и две, постлани на пода, одеяла от кокосово лико. На отсрещната стена една врата водеше към друго помещение.

Хилал се насочи право натам и понечи да отметне завесата, закриваща входа, обаче ръката му замръзна във въздуха. Отвътре се дочуха гласове – един решителен женски глас и друг заплашителен мъжки. Вече ги бях чувал. Единият – горе в руината, а другият – долу в лагера. Бяха Бадия и Фалахд, които очевидно спореха много ожесточено.

– Искам да знам, как тези хора са дошли при нас! Аз съм предводителят на това племе! – кънтеше мъжкия глас.

– Шейхът съм аз! Само аз! – прозвуча гордият отговор на Бадия. – Достатъчно е аз да знам, как гостите ни са дошли при мен.

– Машаллах! Говориш много надменно. Но ще станеш далеч по-учтива, когато започнем да съдим и теб и близките ти за онова, което си извършила. Станеш ли веднъж моя жена, после ще се научиш да се подчиняваш.

– Изчакай, докато това стане!

– Ще стане! А сега искам да узная, кой е този Кара Бен Немзи. Ти сигурно знаеш.

– Все още не знам.

– Той е тук при теб в руината. Сигурно е някакъв фокусник или измамник. Ще го принудя да ми отговори, как и кога е дошъл тук.

– Кога ли? Току-що. И как? Ей през тази врата.

Съвсем тихо бях влязъл вътре заедно с Халеф и Хилал и се видях изправен пред завладяваща гледка. Намирахме се в стая, обзаведена и

подредена с ориенталско великопепие и разкош. Предметите в нея издаваха, че се обитава от жена. В средата на помещението, гордо изправена, стоеше ханумата Бадия. Беше облечена в ориенталски шалвари, дълга риза и елече от фин бял ленен плат. Босите ѝ крака бяха обути в изящни пантофики.

Тя много приличаше на своята сестра Хилуя. Чертите ѝ бяха също така меки и нежни, но някак по-сериозни и по-замислени. Ъгълчетата на пълните ѝ червени устни бяха извити леко надолу, един сигурен признак, че в последно време тази красива жена навярно често е имала повод да се гневи и ядосва. Гарвановочерната ѝ коса се спускаше свободно почти до земята. По нея нямаше никакви украшения, каквито иначе бедуинките обичат да носят. Но и защо ли ѝ бяха нужни? Самата ѝ коса бе най-прекрасното украшение на „Ханумата на пустинята“.

Зад нея стоеше Хилуя, облечена все още в бялата си дълга дреха, с която бе пътувала. Тя гледаше страхливо към един мъж, изправил се пред ханумата. Позата му беше самонадеяна и кажи-речи заплашителна.

Той наистина имаше херкулесовско телосложение. Човек се чувстваше изкушен да използва за него библейските думи: „Той е единственият останал от децата на великаните.“ От глава до пети беше загърнат в дълъг бял хаик, чиято качулка обаче бе отметната назад, тъй че се виждаше големият белег, който минаваше напреко през тъмното му лице от едната буза до другата, и несъмнено произхождаше от някаква ужасна рана. Грубо издяланите черти на исполина излъчваха жестокост. Ако починалият шейх имаше макар и бегла прилика със своя брат, вече не ми бе никак чудно, че Бадия не е била щастлива в съвместния си живот с него.

Щом чу думите ми, Фалахд се обърна и ни огледа с учуден и предизвикателен поглед, който накрая остана втрепен в мен.

– Кул шейатин – всички дяволи! Това той ли е?

– Да, аз съм! – кратко му отвърнах.

– Кого търсиш тук?

– Не и теб. Можеш да си вървиш!

Фалахд избълва люто проклятие, сви юмруци и направи крачка към мен.

– Ти дръзваш да кажеш на мен, на шейха на племето, да си вървя?

– Ето къде е шейхът, на когото трябва да се подчиняваш и ти.

При тези думи посочих ханумата. Бедуинът се изсмя презрително.

– Ти си чужденец и не знаеш какво решение бе взето днес за тази жена. Искаш да се биеш с мен заради нея, а ти е неизвестно, че от онзи

миг, когато съветът вземе решение за този двубой, тя не е повече шейх на племето. Тя ще принадлежи на победителя, който после ще стане предводител на племето.

– Но нали все още няма победител! Значи сега засега тя си е господарка сама на себе си. Повикан съм от нея да дойда тук, следователно имам пълно право да съм на това място, но не съм свикнал да говоря пред досадни свидетели. Затова още сега ти ще напуснеш това помещение, освен ако нямаш да казваш нещо спешно.

Фалахд направи такова движение, като че искаше да се нахвърли върху мен, ала все пак се овладя. Измери ме обаче с презрителен поглед от глава до пети, щракна с пръсти, засмя се и каза:

– Аллах е пожелал слънцето да изгори акъла ти. Жал ми е за теб, иначе щях да разговарям с теб тъй, както подобава на твоите думи.

– Скоро ще имаш такава възможност – казах аз нарочно с пренебрежителен тон.

– Да, и това ще е твоята гибел – избухна той, без повече да се опитва да сдържа своята ярост. – Ти си един червей и аз ще те смажа, тъй както ще стъпча с крака и другите два червея, които се наричат Синове на светкавицата! Утре по това време и тримата ще се пържите в най-ужасните дълбини на геената.

Той се обърна и изхвъркна навън.

Може би на моите читатели ще се стори, че поведението ми в тази чужда за мен страна спрямо най-влиятелния човек на племето е било дръзко и самонадеяно, та дори и безумно, но аз го смятах за единствено правилното. От цялото племе той бе единственият, на когото трябваше да гледаме като на опасен враг, може би само с изключение на двамата чуждестранни пратеници. От останалите хора на племето, дори и да бяха привърженици на Фалахд, нямаше защо да се страхуваме и спокойно можехме да предположим, че по време на предстоящия двубой щяха да се държат изчаквателно, разбира се при условие, че не се поддадяха на подстрекателствата на Фалахд. Главната ни задача беше да предотвратим именно това, както и да си спечелим уважението на бедуините, а за тази цел бе необходимо да им покажем, че всяващият сред тях такъв страх и респект великан ни най-малко не бе в състояние да ни сплаши.

След като Фалахд се отдалечи, Бадия ми отправи топъл дружелюбен поглед. С прости думи тя ми благодари, а Хилуя и Хилал започнаха да се надпреварват да й разказват какво бяха преживели. Човек лесно може да си представи, че така времето летеше, сякаш имаше крила. В паузите на разказа бе поднесено яденето, а тогава се запознах и с Тарик,

братът на Хилал. Той се обличаше също като него и, който го погледнеше в лицето, не можеше да не се учуди на приликата между двамата.

Нямах намерение да затвърждавам заблудата на суеверните бедуини, че им се е появил джинът на руината. Ето защо помолих Тарик да успокои своите съплеменници, като същевременно му дадох обяснение за предишната сцена. Тарик обеща да изпълни молбата ми и се отдалечи, за да изпълни задълженията си като началник на личната охрана.

Наближаваше полунощ, когато любопитството на Бадия най-сетне бе задоволено. Тя стана и ме покани заедно с Халеф да я придружим до дуара. За тази цел не използвахме тайната галерия, а широките каменни стъпала. Тук всичко бе останало спокойно. Постовете мълчаливо се бяха облегли горе от двете страни на входа на руината, както и долу в подножието на стълбите.

Но затова пък толкова по-оживено беше в дуара. Впечатленията от тази вечер бяха все още толкова живи в съзнанието на хората, че почти никой не беше легнал да спи. Бедуините стояха на отделни групи и обсъждаха невероятния факт, че трима мъже бяха дръзнали да излязат желание да излязат на двубой с великана.

Внимателно наблюдавах погледите, отправяни ни от мъжете, докато минавах покрай тях. В тях не забелязах нито следа от омраза, а само страхопочитание и известна доза боязън.

Разяснителната дейност на Тарик бе дала плодове, но въпреки това все още суеверният страх не беше изчезнал напълно. С изключение на Фалахд навярно досега никой от тези бедуини не беше посещавал Кайро, където хората не причисляват фойерверките към седемте чудеса на света. Следователно въпреки съвсем естественото обяснение почти за всички разигралата се сцена бе нещо нечувано и невиждано. Беше разбираемо, че все още проявяваха към мен известна сдържаност.

Докато минавахме покрай група мъже, които разгорещено разговаряха и размахваха ръце във въздуха, от устата на един от тях чух думите: „Абу ас са'йка“ – Баща на светкавицата. Те, както и многозначителният му поглед, отправен към мен, ми дадох да разбера, че още през първата нощ от моето появяване тук имах всички изгледи да стана истинска бедуинска знаменитост.

„Баща на светкавицата!“ Не е лошо! В такъв случай с Тарик и Хилал, двамата „Синове на светкавицата“, се намирах вече в доста близки роднински отношения. Бях им станал джад³². Но тогава имах и

---

32. Дядо. – Бел. нем. изд.

задължението, доколкото ми бе по силите, да премахна всички пречки по пътя на моите двама „внуци“, както и да им помогна да осъществят своите най-съкровени желания.

Още много пъти се чу от тълпата името Абу ас са'йка и видях много добре, че Халеф, който скромно вървеше малко зад мен и ханумата, се почувства немалко горд.

Накрая Повелителката направи знак с ръка на един беловлас старец с достопочтен вид да се приближи и ни повери на него, като му поръча да продължи да ни води нататък. Самата тя искаше вече да се оттегли.

Много добре разбирах защо ханумата бе пожелала лично да ни придружи през дуара. Тя подозираше, че Фалахд ще използва всички средства, за да насъска бени салахите срещу нас и искаше да му попречи по един умен начин. Придружавайки ни, тя даваше на своите хора сигурен знак, че гледа на мен като на свой гост, който се радва на нейното особено благоволение, както и че никому не бива и през ум да минава да ме обижда.

След като ханумата се отдалечи, старецът ни взе под свое покровителство. Съвсем скоро стигнахме до темата, която най-много ме интересуваше – бъдещото отношение на бени салахите към хедифа. За моя радост се оказа, че нашият придружител се числеше към по-разумните хора. Той ми каза:

– Аз съм от онези, които обичат хедифа. Моето становище се споделя от повечето воини. – Но не и от Фалахд, нали?

– Не. Ето защо се страхувам за бъдещето. Ако той стане шейх, ще ни поведе по лош път.

– В това отношение мога да те успокоя, Фалахд няма да стане ваш шейх.

– Искаш да кажеш, че ще загуби двубоя с теб? Извинявай, не искам да те обидя, но се съмнявам, Фалахд е майстор в юмручния бой и ще се съгласи единствено на него.

– Няма значение! Аз съм бил в една страна, където юмручният бой се практикува по съвсем различен начин от вашия!

Старият човек се спря, погледна ме учудено и поклати глава.

– Удивен съм на твоята самоувереност. Говориш така, сякаш е невъзможно да бъдеш победен в двубоя.

– Наистина е така. Ние в Европа се бием по съвсем различен начин от синовете на пустинята, по начин, на който не можете да се противопоставите.

– Аллах ил Аллах! Добре ли чух? Ти френец ли си?

– Да.

– Мога ли да те попитам от коя страна идваш?

– От Алемания.

– О, позната ми е. Знам, че алеманите са храбри воители. Чувал съм за вашия падишах Ви-хел, както и за Бис-ма³³, неговият велик везир. Сега вече тревогата ми наистина намаля. Дано Аллах даде да победиш Фалахд.

– Ще ми кажеш ли името си? От твоите приятелски думи мога да предположа, че ти си Азра. Така ли е?

– Действително това ми е името. Откъде го знаеш?

– Хилал спомена името ти с възхвала. Ти си бил довереният съветник на ханумата и приятел на хедифа.

– Хилал е казал истината. Аз съм този човек.

– Това ме радва. Остани верен на това поведение и направи каквото е по силите ти, за да може и съветът да вземе решение в същия смисъл! Няма нищо да загубите и няма да съжбялявате.

– Какво искаш да кажеш?

– Ами точно това, което чу. Племето на бени салахите ще има голяма полза, ако не позволи да го насъскат срещу хедифа.

– Голяма полза ли? Как така?

– Най-напред ми кажи, дали пратениците на московците и на османлиите, за които ми спомена Хилал, ви донесоха някакви подаръци!

– Абсолютно никакви! Обсипаха ни само с обещания. Те искат Фалахд да стане шейх. После племената на пустинята ще трябва да нахлуят в Маср под негово ръководство. По-късно ще ни платят със сребърни талери, а освен това ще можем да задържим за нас плячката, която ни падне в ръцете.

– И Фалахд е съгласен с тези условия?

– Да.

– Ши макрух – това е позорно! Значи ще ограбят бедните египетски фелахи, които сами едва свързват двата края! Това е повече от жестоко. Тогава аз ще ви направя друго предложение.

– Мога ли да го узная?

– Всъщност исках да го представя едва пред вашия съвет, но си мисля, че ти можеш да подготвиш почвата за по-сигурното осъществяване на моите намерения. И така, слушай! Ако племето на бени салахите запази приятелското си отношение към хедифа, аз му обещавам

---

33. Имат се предвид Кайзер Вилхелм и канцлерът Бисмарк. – Бел. прев.

пушки.

– Хамдулиллах! Донесъл си пушки?

– Не казвам, че съм ги донесъл, а твърдя само, че ще получите пушки и патрони.

– Колко?

– Триста бойни пушки, а не такива стари кремъклийки, с каквито разполагате в момента, и които засичат на всеки втори изстрел. Заедно с триста хиляди патрона.

Въпреки своето достолепие и своята възраст Азра подскочи от радост.

– Аллах ил Аллах! Не мога да повярвам! Какво каза? Триста пушки ли?

– Да.

– И триста... не, триста хиляди патрона?

– Правилно си чул.

– Аллах карим – Бог е милостив! Твоите думи ухаят като цветя в рая. Хубавите пушки винаги са били за бени арабите най-необходимото нещо.

– Оръжията, които ще получите от мен, са със задно пълнене и с такава пушка можете да дадете десет изстрела в минута.

Старият се хвана за главата.

– Не мога да го проумея. Прекалено много е! Триста пушки! Десет изстрела в минута! Колко неприятели могат да се застрелят за една минута? Изобщо не ми е възможно да го пресметна. Акълът не ми достига. Може би ти знаеш, а?

Нямаше как поне вътрешно да не се развеселя от тези детински разсъждения на стареца.

– Ами три хиляди... при условие, че всеки куршум улучва целта.

– Три хиляди неприятели за една минута? О, Аллах! О, Мохамед! О, вие пророци! И кога ще получим тези пушки?

– Ако утре вашият съвет вземе решение да запазите добрите си отношения с хедифа, само два дена след това пушките ще са ваша собственост.

– Машаллах! Машаллах! След два дена! Ефенди, ще ми разрешиш ли да поговоря с ханумата за твоето предложение?

– Не, предпочитам засега тази работа да си остане само между нас. Искане ми се да изненадам и ханумата, и цялото племе. И така, не й казвай нито дума! Чуваш ли?

– Чувам.

– Убеден съм, че ще направиш каквото е по силите ти, за да вземе съветът такова решение, което отговаря на нашето желание.

Старецът сложи ръка на гърди, сякаш искаше да се закълне и каза:

– Ди алайя ма тифтикирш – разчитай на мен! За теб ще направя и онова, което не бих направил за никой друг.

– Катар харак – благодаря ти! Впрочем още един въпрос! Бени зуафите към вашите приятели ли се числят?

– Кой, бени зуафите ли? Аллах да ги прокълне тези песове! Те са най-върлите ни врагове. От много години живеем с тях в кръвна вражда.

– Тогава всичко е наред! Ще ни заведеш ли сега до жилището, което ни е определено за пренощуване? Изморени сме от продължителното пътуване, а утре трябва да сме отпочинали и бодри.

– За ма тарид – както желаш! Последвайте ме!

Ето как се разпоредих с намереното в пустинята съкровище – за бедуйните пушките наистина бяха цяло съкровище.

Дали имах това право? Сигурно.

Първо, имах известни претенции за оръжията, защото ги бях намерил, и второ, в случая ставаше въпрос за пушки, които щяха да се използват за действия, насочени срещу правителството. А всеки разумен човек ще разбере, че тези действия с нищо нямаше да допринесат за благо на страната и за нейния народ. Дори и да не бях отдавна вече убеден в това, каква безсъвестна политика на някои европейски държави стоеше зад всички тези задкулисни игри, намеците на Азра, че нахлуването на пустинните племена в Египет ще струва собствеността на фелахите, във всички случаи щяха да ми отворят очите.

Пета глава Аллах ху-ху-ху!

На следващото утро, когато слънцето все още не беше изгряло, аз станах и напуснах помещението, което ни бе предоставено на мен и на Халеф.

Излязох навън, поех по галерията и, като се изкачих по вече познатите ми стъпала, се озовах на открито.

Долу в дуара все още цареше спокойствие и тишина. Но не за дълго, защото веднага щом горният край на слънчевия диск се показа на хоризонта, насреща откъм големите каменни стъпала проехтяха три удара върху споменатата вече дъска, а после се извиси силният глас на муадина:

– Хай алас салах! Хай алал фалах! Станете, правоверни, пригответе се за молитва! Слънцето изплува от пясъчното море.

Видях как бедуйните започнаха да излизат от шатрите си и да коленичат на земята с лица, обърнати в посока към Мека. И ако заради голямото разстояние не можех да ги чувам, то поне знаех, че кой с по-силен, кой с по-слаб глас молитвено заповтаряха думите на фатихата, които със звучен глас им извикваше муадинът. Същевременно молящите се „миеха“ ръцете си с пясък и изговаряха мохамеданското верую:

– Аллах ил Аллах, уа Мохамед расул Аллах – Бог е Бог и Мохамед е неговият Пророк!

После хората наставаха и се наканиха да се заловят с ежедневните си занимания, ала тогава гласът на муадина се разнесе отново:

– Чуйте, вие правоверни, какво имам да ви известявам!

Видях как хората се събраха на групи и как всички погледи се отпавиха към него.

– Изправил съм се пред вас по поръчение на могъщия Фалахд, чието пълно име е Фалахд Аса Бен Али Солиман Юсуф Ибн Калаф Омар ал Азихми. Имам да ви възвестявам следното: в мига, когато слънцето застане точно над главите на правоверните, Фалахд ще излезе извън дуара и ще отиде пред стадата, за да се бие с мъжете, които вчера отговориха на неговата покана за двубой. Най-напред той ще се бие с Кара Бен Немзи ефенди, после с Тарик и накрая с Хилал. Двубоят може да свърши или с нечия смърт, или пък ако някой помоли за милост, както е обичаят в пустинята, Фалахд не желаше да има никаква милост, но бе

принуден да се подчини на закона на племето. Всички синове и дъщери на салахите ще дойдат, за да наблюдават двубоя от неговото начало до самия му край. Ханумата Бадия ще принадлежи на победителя, а заедно с нея той ще заслужи честта да стане предводител на племето, както и титлата „шейх ал урди“³⁴. Дано Аллах и Пророкът бъдат с него, както и с всички нас!

Значи щях да живея точно до обед – не по-дълго. За да отдам дължимото се на истината, ще трябва да си призная, че не бях дотам лекомислен, да не вярвам много-много в подобен тъжен изход от двубоя. Съвсем не изпитвах чувството, че няма да имам повече възможността да се възхищавам на залеза на слънцето, така че изобщо не позволих на мислите за предстоящия двубой да ми развалят удоволствието, което ми доставяше гледката отгоре. Наистина, пустинята бе много красива! И човек трябваше да застане точно на това място, за да може да оцени по достойнство нейната хубост.

Докато се връщах към жилището си, срещнах Тарик. Казах му, че ми се иска да предприема кратка утринна езда и той изяви готовност да ме придружи до конските стада. Преди това отидох да извикам Халеф, който желаше да ми прави компания. Заварих го буден. Занимаваше се с изкърпване на дрехите си, пострадали доста по време на продължителното ни пътуване.

Слязохме по широките стъпала и се отправихме към пасящите коне извън дуара. Тарик избра две превъзходни и много скъпи кобили, които бяха собственост на ханумата. Той забеляза възхитените ни погледи и каза:

– Аз съм началник на охраната и мога да ви предоставя тези животни. На стотици дни път оттук няма да намерите други, които да се мерят с тях. Ханумата доведе тези кобили от нейната родина. Бени аббасите са се прочули със своето коневъдство. Те имат такива кобили, чието родословно дърво е изписано върху пергамент, дълъг десетина аршина.

Конете бяха оседлани съвсем леко. Метнахме се на тях и поехме на юг. Скоро забелязахме, че сме възседнали истински чистокръвни бегачи, защото когато след пет минути се огледахме назад, оазисът се намираще вече толкова надалеч, че руините изобщо не се виждаха. Въпреки това не забавихме хода на бързоногите животни, защото да летиш като лястовица към безбрежния хоризонт на гърба на такъв кон е висше удоволствие.

---

34. Повелител на лагера – Бел. нем. изд.

Продължихме все така в права посока. Когато след около един час най-сетне спряхме, сигурно бяхме изминали разстояние от три немски мили и то все в летящ галоп. Въпреки това по конете не личаха никакви следи от пренапрежение на силите или от умора. Не се виждаше никаква пяна по муцуните им, а по телата им нито капка пот. Дишането им бе равномерно.

Както изглеждаше, този ден иначе толкова веселият Халеф не бе в кой знае колко добро настроение. Той хвърли наоколо навъсен поглед и промърмори:

– Навсякъде само пустиня! Пясък и нищо друго освен пясък. Да слезем от конете, за да поседнем в тази напълно изоставена от Аллага пустош!

Настанихме се възможно по-удобно на пясъка. Животните спокойно останаха прави.

– Говориш за изоставена от Бога пустош, а нямаш никакво право! – казах му след известно мълчание.

Той само повдигна рамене и ме погледна неразбиращо.

– Нямам право ли? Я се огледай! Има ли наоколо някаква следа от живот?

– Има не само следи, ами може да се каже, че тук се създават и после разпространяват надалеч условия за изобилни форми на живот.

– Не те разбирам.

– Ей сега ще ме разбереш. От тази пустиня, чиято площ възлиза на стотици хиляди квадратни мили, се издига нагоре чудовищно нагорещ въздух, за да се отправи към двата полюса на земята и оттам отново да се върне обратно. Но по този път той губи от температурата си и пак достига Сахара като студен въздушен поток. Този въздушен поток поема в себе си и понася всичката срещната влага, изсипва я над планините, които го разделят и изпращат в различни посоки, като по този начин се превръща във фактор, който поддържа и разпространява различните форми на живот. И така, презираната от тебе пустиня има неопределимо значение за всяко живо същество на земята.

След тези думи, изречени с малко наставнически тон, Халеф остана да ме гледа с широко отворена уста. Накрая каза:

– Аллах акбар! Не го знаех! Все пак вие, френците, в много неща сте по-умни от бени арабите. Жалко, че не желаш да прегърнеш учението на Пророка, но все някога ще те накарам да го направиш...

– ... все едно дали искаш или не! – допълних през смях неговия вечен рефрен. – Струва ми се, че веднъж вече си ме уверявал в това.

– Хич не се смей! – недоволно измърмори той. – В крайна сметка няма да ти остане друг избор.

– Защо мислиш така?

Халеф не ми отговори. Дълго гледа в пясъка пред себе си. Най-сетне привидно съвсем спонтанно поде:

– Харесва ли ти ханумата на пустинята Бадия?

Естествено веднага се досетих накъде биеше той, но не се издадох, а си направих майтапа да го улесня в намеренията му:

– Възхитен съм от нея. Говорът ѝ е като песента на бюл-бюла³⁵, очите ѝ блестят като нур аш шамс³⁶, а страните ѝ приличат на свежи зухури³⁷.

Скришом Халеф ми хвърли изпитателен поглед. Явно не бе съвсем наясно, дали трябваше да приеме думите ми сериозно или не. Аз обаче придадох на лицето си възможно най-блажения и възхитен израз. В резултат на това сянката, легнала върху помръкналата му физиономия бързо изчезна.

Дребосъкът отново помълча известно време, преди да продължи:

– Убеден ли си, че ще победиш великана?

– Изобщо не се съмнявам.

– А знаеш ли, какви последствия ще има това?

– Е, какви? – попитах аз, като изразът на напрегнато очакване не слезе от лицето ми.

– Ще трябва да се ожениш за овдовялата ханума Бадия.

Така, най-после той изплю камъчето. При това Халеф ме погледна дебнешком тъй, както лисицата гледа кокошката, подир която се промъква.

– Машаллах! – престорих се на слисан. – Изобщо не помислих за това.

– Какво ще правиш? – настоя той.

– А ти на какво мнение си? – отговорих на въпроса с въпрос.

– Естествено ще трябва да се ожениш за нея. Нали знаеш, че ханумата се присъжда на победителя.

– Хмм! Ти не искаше ли Хилуя и аз да станем брачна двойка?

– Я не ми говори за тази узи³⁸ – изкряска ми той. – Откакто Хилал взе да се увърта около нея, тя сякаш съвсем се промени. Със сигурност

35. Славей – Бел. нем. изд.

36. Слънчева светлина. – Бел. нем. изд.

37. Цветя – Бел. нем. изд.

38. Гъска – Бел. нем. изд.

знам, че по-рано бе необходима само една твоя дума и Хилуя щеше да ти дари сърцето си.

– Хмм! – обадох се в знак на съмнение.

– Да, тя щеше да го направи – упорито ме увери той. – От нейната прислужница Халуя знам, колко силно копнее за теб още от първия миг, когато те е видяла.

– Кой? Халуя ли?

– Я не ме ядосвай! Естествено, че говоря за Хилуя! Но ти наблюдава ли вчера поведението на това лекомислено същество? През цялата вечер не откъсна очи от Хилал. И съвсем ясно забелязах, че той отвръщаше на погледите ѝ. Тези неблагодарници, които дължат всичко на нас! Хилуя ни дължи свободата си, а Хилал – своя живот!

Аха! Ето откъде идвало лошото настроение на Халеф!

– Халеф, не се опечалявай! Просто техният късмет³⁹ бил да се обичат и така било писано в книгата на съдбата.

– Значи с Хилуя нищо не става! Хвала на Аллаха! Ами с Бадия? С нея ти би станал щастлив, защото тя ми се струва далеч по-спокойна и по-улегнала от сестра си. Какво ще правиш?

– Ще последвам гласа на сърцето си – отговорих му двусмислено.

– Хамдулиллах! Най-после! – въодушевено възкликна Халеф, без да почувства двойния смисъл на моя отговор. – Тогава всичко е наред! Ти сам каза преди малко, че тя ти харесва. Но знаеш ли, какво ще последва след венчавката ти с Бадия?

– Сватбеният гуляй.

– Нямам предвид това, а нещо съвсем друго. Твоят просветлен разум сигурно ще ти подсказе, че е напълно невъзможно едно племе от шест хиляди привърженици на Пророка, без да се смятат жените, старците и децата, да се подчинява кой знае колко дълго на някакъв си шейх, който е християнин. И така, неизбежната последица от твоята женитба ще е тази, че ти ще прегърнеш учението на Пророка. Аллах акбар – Бог е велик, но радостта ми е още по-велика, защото най-после ще се сбъдне най-съкровено то желание на моя живот.

Престорих се, като че думите му съвсем са ме слисали.

– Наистина ли трябва да сменям вярата си?

– Изобщо няма друга възможност.

– Хмм, тогава ще премисля още веднъж цялата работа с женитбата.

– Няма какво да премисляш – енергично ми възрази той, – или

---

39. В случая в смисъл на „съдба“ – Бел. прев.

Фалахд ще те победи в двубоя, или ти него. И в единия, и в другия случай победителят ще трябва да се ожени за ханумата. Не можеш да покриеш племето с вечен позор, като отблъснеш неговата повелителка. Такъв срам би могъл да се измие единствено с кръвта ти.

– Хмм! Значи работата е съвсем по-различна от онова, което си мислех. Но ти не смяташ ли, че ще е по-разумно първо да видим как ще се развият нещата, вместо предварително да си блъскаме главите над бъдещето? Та все още изобщо не е речено, че аз ще изляза победител. Вярно не се съмнявам в това, ала и най-малкото непредвидено обстоятелство може да направи на пух и прах цялата ми убеденост. Е, освен всичко друго поне за мен въпросът, кой ще получи Бадия за жена, си остава безпредметен. Но я погледни на юг! Виждаш ли нещо?

– Да, някаква тъмна линия.

– Трябва да се вгледаш по-добре. Линията се състои от отделни точки, които се движат.

– Да, сега ги различих и аз. Какво ли може да е това? – Сигурно някой керван.

– Да не би да идват с враждебни намерения?

– Едва ли! Но предпазливостта никога не е излишна. Хайде, да се качваме пак на седлата! Нека поогледаме този керван!

Подкарахме конете в споменатата посока. Точките, които образуваха въпросната тъмна линия, ставаха все по-големи и по-големи, докато накрая можехме вече да различим цяла върволица от камили. Те крачеха една подир друга като оглавникът на всяка следваща бе вързан с въженце за опашката на камилата пред нея.

Начело вървеше шейхът ал кафилах, водачът на кервана. Той рядко язди и най-често се движи пеша. Острият му поглед внимателно обхожда кръгозора и открива в пясъка и най-незначителни следи. Ако керванът е съставен само от ездитни животни и бърза, естествено тогава и той язди камила или кон.

Преброихме не по-малко от сто и двамайсет камили, повечето от които товарни животни. Само двайсетина бяха възседнати от ездачи. Не видях нито един кон. Това бе сигурен признак, че тези хора идваха от много далече.

Разбира се и те също ни забелязаха. Водачът им спря. Няколко ездачи се отделиха от кервана и бързо се насочиха към нас. Те бяха все мъже с високи кльошави фигури, с остри черти на лицата и редки проскубани бради – истински синове на жарката пустиня.

Когато се приближиха почти до нас, първият от тях спря своята

камила и нададе вик на изненада, който прозвуча като крясък на лешояд. От другите също се чува подобни възклицания.

- Салям алейкум! – поздрави ни той.
- Алейкум салям! – отвърнах на поздрава му.
- Бени салахи сте, нали?
- Не – отвърнах аз.

Човекът се стъписа, на полувисок глас каза няколко думи на своите придружители и още в следващия миг те ни обкръжиха. Това бяха очевидно враждебни действия. Веднага щом ги забелязаха от кервана, към нас се стурнаха в галоп повече от дузина други ездаци.

Положението ни изглеждаше твърде опасно. С изключение на ножовете си не бяхме взели други оръжия, докато тези непознати хора бяха въоръжени до зъби.

Въпреки всичко запазихме хладнокръвие.

- Какво искате от нас? – невъзмутимо попитах техния предводител.
- Вие сте разбойници! – сопна ни се той.
- Защо мислиш така? – усмихнах му се аз.
- Да не би да отричаш? Ей го моят камилски камшик, а той бързо ще те накара да си признаеш!

– Я остави камшика си на мира и по-добре ми кажи, защо ни смятате за разбойници!

– Яздите на крадени коне!

– И самият ти не го вярваш. Обикновено е невъзможно да се открадне някоя истинска кобила-кохали.

– Да, но тези са крадени! Плячкосали сте ги от бени салахите. Ние ще им ги върнем.

– Нямаме нищо против.

– Какво? Нямате намерение да се съпротивлявате, а доброволно ще се оставите да ви пленим?

– Да. Ние сме гости на бени салахите и ще ви придружим до техния дуар.

По лицето на предводителя се изписа израз на яд и досада, но той бързо изчезна. Човекът разбра, че е направил грешка, ала като честен бедуин не се поколеба нито миг да си я признае.

– Самихни – извинявай! Ти каза че не сте бени салахи, ала все пак яздите на техните най-хубави коне. Следователно не е никак трудно някой да ви помисли за конекрадци.

– Та нима познавате толкова добре тези животни?

– Да. Те се родиха и бяха отгледани при нас.

– Навярно се заблуждаваш. Та вие да не сте от племето на бени аббасите, които живеят много далеч оттук?

– Ние сме бени аббаси и идваме на гости на бени салахите. Ей там в онази носилка седи нашият шейх.

Предводителят посочи към една хаджина, която носеше на гърба си скъпоценен тахтируан. Между дръпнатите настрани завеси се бе показало лице с достопочтен вид и сива брада.

– Какво? Нима е възможно? Бащата на Бадия и Хилуя? – извиках зарадван.

– Да. Бадия е негова дъщеря, но Хилуя му беше дъщеря.

– Как така?

– Хилуя е мъртва, убита е от туарегите, но ние отмъстихме за нея.

Едва сега се сетих, че бени аббасите все още изобщо нямаше как да знаят, че Хилуя е била спасена. Вече ми беше на езика да им кажа, че е жива, но се въздържах, защото се запитах дали достопочтеният старец ще се окаже достатъчно силен, за да понесе една толкова неочаквана радостна новина без опасност за здравето му. Ето защо тайно направих на Халеф предупредителен знак и казах на водача им следното:

– Ще ни разрешите ли да поздравим вашия шейх?

– А вие от кое племе сте?

– Аз идвам отдалече, от Запада, където живеят не малки племена, а големи и могъщи народи. А този мой слуга е от Магреб.

– Тогава навярно си ингилиз, а?

– Не, аз съм немча.

– Немча ли си? Досега не бях виждал човек от този народ, ала съм чувал, че те са добри хора, много по-добри от ингилизите. Ще кажа на шейха, че искате да го поздравите.

Изглежда шейхът беше чул разговора и с едно високо „рррее, рррее“ заповяда на камилата си да коленичи. После слезе от носилката, за да ни изчака прав да се приближим. Това беше рядка чест, толкова рядка, че сигурно си имаше някаква по-особена причина.

Естествено ние също скочихме от конете. Шейхът беше висок и цялата му фигура и поведение внушаваха респект. Той ме огледа доброжелателно от глава до пети и като ми подаде ръка, каза:

– Саям! Ти си немча, така ли?

– Саям! Да, такъв съм.

– Това е добре! Познаваш ли Фогел?

Този въпрос предизвика съвсем оправданото ми учудване. Несъмнено шейхът имаше предвид прочутия пътешественик и изследовател на

Африка Едуард Фогел, който се беше осмелил да стигне чак до Канем, столицата на кралство Борну, и който по време на своята трудна и опасна езда през Сахара беше влязъл в контакт с няколко бедуински племена.

– Много добре го познавам, но той не е жив вече. Беше от моя народ – отвърнах аз.

– Той беше добър и смел мъж. Много ми е разказвал за страната и народа на немците. Вярно, оттогава минаха много години, ала не съм го забравил. Затова се радвам, че си немка. Но как попадна тук от толкова далечна страна, за да гостуваш на бени салахите?

– Пътувам по света, за да опозная обичаите и нравите на другите народи, за да мога после да разказвам за тях в моята родина. Ето как се озовах и по тези места.

– Значи познаваш ханумата?

– Естествено, че я познавам. Наистина, пристигнахме тук едва вчера, но въпреки това...

– ... но въпреки това – бързо ме прекъсна шейхът – несъмнено си спечелил пълното доверие на Бадия, иначе тя не би ви позволила да възседнете най-скъпите ѝ коне. Тя е моя дъщеря. Моята единствена дъщеря. Как е тя? Добре ли е?

– Тя е мъдра предводителка на племето си и се чувства добре. Казваш, че е единствената ти дъщеря, ала тя спомена, че има една сестра.

– Говори ли ти за нея?

– Говори ми за баща си и за сестра си Хилуя. Тя обича безмерно и двамата.

– До този ден Аллах пощади сърцето ѝ от голямата мъка. Тя все още не знае, какво се е случило. Хилуя не е вече между живите. Трябва да занесе тази лоша вест на ханумата.

– Мъжът, когото ти изпрати да ни пресрещне, спомена, че Хилуя не е вече жива. Той каза, че била убита от туарегите.

– Да. Тя тръгна на път, за да посети сестра си. По време на пътуването ги нападнали. Враговете ни са убили моето дете, както и всичките ми хора с изключение само на един, който успял да избяга. Той ми донесе тъжната вест. Вдигнахме се на поход за отмъщение и избрехме от лицето на земята почти цялото племе, което нападна Хилуя. Ала сърцето ми се разболя от мъка по моята убита дъщеря. Стар съм вече и дълбоката ми тъга безмилостно топи моя живот. Няма да трае дълго, докато се пресели при дедите си. Преди това обаче искам още веднъж старите ми очи да видят детето, което ми е останало, още веднъж искам да го

притисна до гърдите си. Нека после ме положат в земята и ме затрупат с пясъка на пустинята. Душата ми ще отиде в царството на блажените и там ще поздрави детето, което живее сега в лоното на Аллага.

Старият шейх положи големи усилия да потисне напирашите сълзи и наистина успя. Но въпреки всичко по лицето му ясно се виждаше каква дълбока мъка го разяждаше.

Съчувствах му най-искрено. За щастие притежавах средство, което можеше да превърне болката му във върховна радост, но все пак трябваше да го подготвя. Със сигурност очаквах, че при навлизането на кервана в лагера двете му дъщери щяха да се втурнат да го посрещнат. Внезапното появяване на смятаната за умряла Хилуя можеше да окаже пагубно въздействие върху бащата.

– Изглежда тези туареги са много жестоки воини, но въпреки това просто не ми се вярва, че такива храбри мъже ще убият една жена – започнах аз.

– Единственият човек, който е успял да избяга, е видял много добре как един от враговете ни е разцепил главата на моята дъщеря.

– Тогава се учудвам, че туарегите са оставили други жени живи. Идвам от Триполи. Там чух, че те са нападнали някакъв керван, с който са пътували две жени – една млада и една възрастна, вероятно нейна прислужница.

Шейхът вдигна глава и наостри слух.

– Хилуя също е пътувала с възрастна прислужница.

– Придружителите им били избити, ала жените пощадили. Един от туарегите се отправил към Тарабулус, за да ги продаде.

– О, Аллах! Една дъщеря на пустинята да бъде продадена като робиня! Какъв срам, какъв позор!

– Но планът му се провалил, защото двете пленнички си намерили закрилник, който ги спасил. Девојката била дъщеря на някакъв шейх.

– На шейх ли? Какво говориш? – извика изненаданият старец.

– Канела се да посети сестра си.

– О, Аллах! Какво чувам! Била дъщеря на шейх и се канела да посети своята сестра! Та това е съвсем същото, както е било с моята дъщеря! Не научи ли и още нещо за тази девојка?

– После узнах, че спасителят им е тръгнал на път заедно с двете избавени жени, за да ги заведе при въпросната сестра.

– И къде живее тази сестра?

– В един оазис, недалеч от границата с Египет.

– О, Аллах! О, Мохамед! О, вие халифи! Той се олюля. Загрижен за

него аз не го изпусках из очи. Бавно продължих:

– А сестрата, при която е искала да отиде спасената девойка, била армила⁴⁰ на някакъв шейх.

При тези думи старият плесна с ръце и отстъпи крачка назад.

– Вдовица на шейх? Да не би... да не би... да става въпрос за Бадия? Ами тогава... и Хилуя ще се е спасила! Продължавай! Продължавай! Какво си чул още.

– Сега не мога да си спомня всяка дума от онзи разказ, ала едно нещо се сещам – имената на девойката и на нейната прислужница бяха почти еднакви.

– И имената на моята дъщеря и на нейната прислужница също си приличат! – ликуващо извика шейхът. – Хилуя и Халуя! Ах, ако детето ми е още живо! Спомни си, чужденце! Каж ми не узна ли нещо друго?

Шейхът протегна умолително към мен и двете си ръце. Престорих се, като че напругам паметта си.

– Да, стана дума за някакво племе, при което искали да отидат две жени. Сред неговите воини имало един истински великан, силен като Самсон.

– Великан? Великан! Чувате ли, о, мъже! О, кажи ми бързо, дали не се е споменало и името му!

– Да, спомена се. Беше нещо като фа... фа... фа... не, не мога точно да си спомня.

– Да не е било Фалахд? – изкрещя старият шейх.

– Фалахд? Да, тъй му беше името.

– Аллах ил Аллах! Имам чувството, сякаш пред мен се е отворил джаннатът, за да ми извести, че Аллах ми е върнал моята дъщеря.

– Нима познаваш някакъв великан на име Фалахд?

– Дали го познавам? Та нали той беше човекът, който дойде при нас, за да поиска моята дъщеря за брат си! Всичко съвпада! Всичко съвпада! Хилуя е била спасена. О, Кадиджа, ти приятелко на Пророка и изпълнителко на волята му! Ти си най-възвишената сред жените и си закрилица на дъщерите. Ти си държала ръцете си над главата на моето дете и затова то се е спасило от смърт и робство. Мъже, вие приятели и роднини, паднете на колене заедно с мен, за да благодарим на Аллах за вестта, изпратена ми от него чрез устата на този чужденец!

Той коленичи на земята и всички останали последваха примера му.

---

40. Вдовица – Бел. нем. изд.

Шейхът зарови ръце в пясъка, а после го пусна да изтече между пръстите си, наподобявайки с движенията си миене с вода. Същевременно започна да се моли с думите, които служат като заглавие на всяка сура от Корана:

– В името на Бога, Всемилоствивия!

– В името на Бога, Всемилоствивия! – повториха в хор неговите придружители, като и те направиха същите движения с ръце.

– Заедно с мен благодарете на Аллаха, загдето е извършил такива велики дела. Той е Всемилоствивият!

– Всемилоствивият!

– Спасителят!

– Спасителят!

– Избавителят и Освободителят!

– Избавителят и Освободителят!

Така в молитвата си шейхът поред спомена стоте имена на Аллах, а бедуините ги изговаряха подир него смирено и благоговейно. По примера им Халеф също коленичи и се присъедини към молитвата. За мен това бе завладяваща сцена. Тези полудиви, силно загорели от слънцето люде, коленичили на земята в усамотението на пустинята, изричайки като от една уста в молитвено смирение божиите имена.

– Но ти властваш на земята и на небето. Смъртните не могат да те видят, нито да те разберат, ала ти си изпълнен с милосърдие, с любов и състрадание и всичко, каквото правиш, е добро. Единствено на тебе хвала, благодарност и прослава во веки веков! Аллах ил Аллах, уа Мохамед расул Аллах – Бог е Бог, и Мохамед е негов Пророк!

Молитвата свърши. Мъжете се изправиха. Тогава шейхът се приближи до мен и каза:

– Молитвата ми донесе спокойствие, самоувереност и сила. Можеш да ми кажеш всичко. Ти знаеш повече, отколкото ни извести, нали?

– Признавам, че е така. Да, Хилуя е била спасена и вече пристигна при бени салахите.

Все пак при тези думи краката на стария се подгънаха. Той се отпусна пред мен на колене, и като вдигна нагоре сключените си молитвено ръце каза:

– Човек трябва да коленичи само пред Аллах. Никога досега не съм подгъвал коляно пред когото и да било, но ето че сега го правя пред теб, защото ти си пратеник на Аллаха, който освободи сърцето ми от моята убийствена тъга. Беше ми забранено да плача от болка, но дори и най-големите храбреци няма защо да се срамуват, ако се разплачат от

радост. Виж сълзите ми! Нека в предсмъртния ти час закапят върху теб, за да измият душата ти, за да можеш да влезеш в страната на блажените.

От силно вълнение шейхът съвсем остана без сили. Наведох се, за да му помогна да се изправи. Тогава той дълбоко си пое дъх, надигна се, с крайчеца на бурнуса изтри очите си, а после се обърна към своите воини:

– Днес вашият шейх и цялото племе изживяват голяма радост. Този ден е благословен и ще остане незабравим! Дайте ми пушката и вземете в ръка вашите оръжия!

Бедуините не чакаха да ги подканят повторно. Един бен араб никога не пропуска случай да изгърми няколко грама барут. С дългите си пушки с извити приклади те се подредиха в кръг, в чийто център се озоваха заедно с шейха и Халеф.

– Аллах се смили над нас в часовете на нашата мъка. Да се поклоним пред него, да го възхвалим и да му благодарим! Аллах ху-ху-ху! – извика шейхът.

– Аллах ху-ху-ху! – ликуващо изреваха бедуините и веднага щом изстреляха пушките си, започнаха да подскачат в кръг в някакъв див чудноват танц. Още докато подскачаха, те отново заредиха оръжията си и по знак, даден от техния предводител, пак спряха на едно място. Той продължи:

– Тези двама чужденци се появиха при нас като пратеници, за да ни донесат утеха и да ни покажат, че сме чути от Аллаха. Дано той ги дари с хилядократна милост, а накрая ги изпрати и в джанната. Аллах ху-ху-ху!

– Аллах ху-ху-ху!

Танцът и зареждането на пушките се повтори отново, а шейхът пак извика:

– На Хилуя, моето дете, дъщерята на храбрите бени аббаси, се е притекъл на помощ един спасител, който я е избавил от смърт и от робство. Хвала и прослава на този храбрец! Нека името му винаги се споменава, а за подвизите му да се разказва край всички лагерни огньовете на привържениците на Пророка! Аллах ху-ху-ху!

Това бе наистина буйна, разюздана и вълнуваща сцена. Докато преди малко същите тези мъже бяха коленичили в смирена молитва с лица, обърнати към Мека, сега те скачаха като луди насам-натам. Пронизителните им викове ехтяха над пустата равнина, изстрелите им трещяха, бурнусите се развяваха. Заразени от радостта на господарите си, камилите нададоха своя грозно звучащ рев. Пясъкът летеше нависоко изпод

краката на танцуващите бедуини. Човек получаваше чувството, сякаш тук се бе насъбрала тълпа от сатанински призраци, за да направят серенада на злите джинове на пустинята. Дори и старият шейх танцуваше, крещеше и реवेशе. Най-сетне той направи знак и веднага настъпи дълбока тишина.

– Забравихме кажи-речи най-важното – обърна се той към мен. – В чест на спасителя на Хилуя дадохме почетни изстрели, ала все още не ни е известно името му. Ти знаеш ли го?

Забелязах, че Халеф се канеше незабавно да пусне в ход бърбия си език и побързах да го изпреваря.

– Името му е чуждоземно и човек не може лесно да го запомни и изговори. Ще го узнаеш от твоите дъщери.

– Значи самият спасител е завел Хилуя при бени салахите!

– Да, придружил я е до тях.

– Все още ли се намира в лагера им?

– Още днес ще го видиш и ще можеш да разговаряш с него.

– Тогава нека побързаме час по-скоро да стигнем до шатрите им! Хей вие, мъже! Възсядайте животните! Нашите камили трябва да покажат на каква бързина са способни.

– Стой! Почакай още малко! Твоите дъщери изобщо не подозират, че ще дойдеш да ги посетиш. Не искаш ли да си по-предпазлив и предварително да ги известиш?

– Може и да си прав. Ще изпратя един от моите хора.

– Предостави го на нас! Вашите животни са изтощени от продължителното пътуване, а нашите коне са със свежи сили.

– Добре! Тогава ти избързай напред! Но слугата си ще трябва да оставиш тук при мен, за да мога да си поговоря с него за моята отново намерена дъщеря.

Нямах нищо против желанието му, още повече защото знаех, че така правех на Халеф голяма услуга. Бях убеден, че веднага след моето тръгване, той щеше да отприщи всички бентове на своята словоохотливост, за да разкаже на шейха всичките наши минали, а и бъдещи подвизи. Моите читатели достатъчно добре знаят тази слабост на дребосъка.

– Халеф, бъди по-умерен! – предупредих го аз. После се метнах на седлото. След леко стисване с бедрата конят полетя по равнината с такава бързина, че коремът му почти докосваше земята.

Шеста глава

Шейхът на бени аббасите

Доставяше ми известно удоволствие да занеса на двете сестри тази радостна вест. Въпреки всичко, не след дълго намалих бързината на животното. Във всеки случай щях да пристигна достатъчно рано. Ето защо обратният път ми отне приблизително същото време. Когато се озовах близо до руината, забелязах, че високо горе стояха трима души. Разпознах ги – бяха двете сестри и Тарик. Скоро стигнах до стъпалата, скочих на земята и подхвърлих юздите на един от близкостоящите бени салахи. После се завтекох нагоре по каменните стъпала.

– Лоши известия ли ни носиш? – подвикна ми Тарик още отдалече.

– Не, вестта е радостна.

– Хвала на Аллаха! Ела бързо при нас!

Изкачих се горе.

– Къде е слугата ти?

– Още е далеч в пустинята, но скоро ще дойде. Аз избързах напред, за да ви съобщя, че идват много гости.

– Точно днес ли!? – каза Тарик. – Няма да са ни добре дошли.

– О-о, напротив, ще ги посрещнете с радост!

– Кой са те? Кажете ни!

– Още отдалече забелязахме един керван и тръгнахме срещу него, за да го пресрещнем. Когато се приближихме достатъчно, за да могат хората му да ни разгледат добре, цяла група ездачи се втурна към нас и ни обгради. Имаха намерение да ни пленят, понеже ни взеха за конекрадци.

– Аха, познали са кобилите и са си помислили, че сте ги откраднали!

– Да, казаха ни, че тези животни са се родили при тях и там са отгледани.

При тези думи ханумата нададе силен радостен вик.

– Значи са бени аббаси, нали? – припряно ме попита тя.

– Да.

– Хамдулиллах! Пратеници на нашия баща! Да, да много си прав. Те са ни добре дошли. Далече ли са все още?

– Не могат да са кой знае колко изостанали зад мен. Вижте, ей там на хоризонта се забелязва едно светло петно. Това са слънчевите лъчи,

отразени от белите бурнуси. Приближават се. Вашият баща е чул, че Хилуя е убита. Той отмъстил на туарегите за мнимата ѝ смърт и сега...

– ... сега ми изпраща свои вестonosци, за да ме уведоми за смъртта на сестра ми, нали?

– Той е имал толкова силно желание още веднъж да види дъщерята, която му е останала, че... че...

– Че... продължавай де!

Двете сестри ме бяха хванали за ръцете – едната от лявата ми страна, а другата от дясната. След като няколко пъти погледнах ту едното, ту другото поруменяло от силно вълнение лице, накрая кимнах усмихнато и довърших изречението:

– ... че е решил самият той да дойде тук.

– Чудесно! Чудесно! – възкликна ханумата, като пусна ръката ми, събра полите на дрехите си и бързо се спусна по стръмните стъпала.

– Аллах! Йа сурух – о, Боже, каква радост! – извика и Хилуя, втурвайки се пъргаво като сърна подир сестра си.

– Каум! Каум! Ал фантази! – Бързо! Бързо! Фантазията! Идват гости! Баща ни пристига със своите бени аббаси!

Само това успях да чуя още, а после видях как долу в подножието на стъпалата ханумата грабна юздите от ръцете на бедуина, който ги държеше и пазеше моята кобила, и как девойката скочи на седлото. Хилуя се метна зад нея направо върху голия гръб на животното. Като истинска дъщеря на пустинята тя се чувстваше на коня напълно „в свои води“. След това кобилата ги понесе като вятър по „уличката“ между шатрите.

Предвиждах какво ще стане. В лагера нямаше да остане ни един бедуин, който притежаваше кон или камила. Та нали щеше да има посрещане, поздравие, една „фантазия“, а в такъв случай никой бен араб не можеше да бъде равнодушен.

„Фантазия“ се наричат онези сцени с майсторска езда и използване на оръжия, които се разиграват при определени тържествени случаи.

Обикновено при посрещане на гости, които са добре дошли за племето, всички налични воини се понасят в лудешки галоп срещу приближаващите се хора, като надават дивашки крясъци и викове. Те уж се целят с пушките си в тях, стрелят, обграждат ги, хвърлят копия, със заплашителни гримаси и жестикулации вадят ножовете си и изобщо се държат така, сякаш гледат на гостите си като на върли врагове и искат да ги заличат от лицето на земята.

Тази картина изглежда твърде опасна и онзи, който не е запознат с

нравите и обичаите на бедуините, лесно може да вземе такава „фантазия“ за нещо съвсем сериозно и да извърши грешка, която да му струва живота.

Разбира се, случаят с бени аббасите изобщо не беше такъв. Те знаеха много добре, че връхлиташите срещу тях мъже идваха като приятели. Ето защо отговориха на кръсците им по абсолютно същия начин. Започнаха да се целят с пушките си, да стрелят, впуснаха се в мними ръкопашни схватки и изобщо се държаха така, сякаш имаха намерение да унищожат бени салахите. Вдигна се такава олелия, такъв адски шум, като че ставаше въпрос за борба на живот и смърт.

Известно време наблюдавах с усмивка рояка от воини там долу под мен. После заедно с Тарик слязохме по стъпалата и поисках да докарат моята джамала, за да се присъединя към посрещачите. Пътят ми бе съвсем къс, понеже междувременно камилите на бени аббасите бяха накарани да изцедят последните си сили в едно бясно препускане и срещата с бени салахите се бе състояла в непосредствена близост до лагера отвъд стадата.

Когато стигнах до тълпата, насъбрала се около шейха на бени аббасите и неговите дъщери, първите поздрави бяха вече разменени. Бащата и дъщерите бяха дали свободен израз на голямата си радост. Малко встрани от тях стоеше Фалахд и хвърляше на цялата група от хора недотам дружелюбни погледи. Шейхът и неговите воини изглежда съвсем не бяха дошли за голиата, още повече че тъкмо в този ден се канеше да стане съпруг и повелител на ханумата.

Ето че в този момент той започна да си проправя път сред тълпата от бедуини, между които съзрях и Халеф. Накрая Фалахд се изправи пред шейха на бени аббасите.

– Хабакак, йа шейх – бъди ни добре дошъл, о, шейх! – каза той и подаде ръка на бащата на девойките. Шейхът отвърна на поздрава му.

– Ще продължиш ли нататък или ще отседнеш при нас? – попита Фалахд.

Малко е да се каже, че бащата на Бадия бе изненадан от този въпрос. Той погледна към ханумата, видя как тя се изчерви от гняв, и отвърна:

– Да продължа нататък ли? Ти как мислиш, защо предприех това далечно пътуване, а?

– Аллах е всезнаещ, но не и аз.

– Дори и да исках да продължа пътя си, сърцето ми нямаше да ми позволи да го направя, без преди това да поздравя дъщерите си.

– Ето, нали ги виждаш тук!

Поведението на Фалахд беше повече от безцеремонно, то погаваше всички закони на гостоприемството. Все едно че искаше да каже: „Нали видя дъщерите си, хайде върви си сега!“

Гневни бръчки прерязаха челото на шейха и той отговори:

– Не съм яздил толкова дълго през пустинята в моята напреднала възраст, за да видя и поздравя дъщеря си само за един миг и да поговоря с нея, без да вляза в лагера. Или може би бени салахите нямат една шатра за бащата на тяхната ханума?

– Всички шатри са отворени за теб, татко – каза Бадия. – Не го слушай, той е обладан от някакъв зъл дух! Мисли си, че може да заповядва тук, а не е нищо повече от другите мъже на племето. Хайде, ела!

Керванът потегли към лагера. Халеф и аз се присъединихме към него, а в същото време ясно забелязах, как Фалахд и неколцина други, навярно негови привърженици, се насъбраха отстрани и започнаха да се съвещават. Тъкмо когато кобилата ми минаваше покрай него (вече бяхме разменили с Халеф животните, които яздехме), аз чух как той с явно намерение да го разбере, каза на своите придружители:

– Крайно време е да се покаже на цялата тази пасмина, и особено на онова псе френеца, кой е господарят тук.

Веднага спрях коня си и с револвер в ръка се смъкнах от седлото.

– Ти употреби думата „псе“. Кого имаше предвид?

Същевременно насочих дулото на оръжието към гърдите му.

Голиатът не отговори, понеже за един бедуин няма по-голяма обида от тази да бъде наречен „псе“. В такъв случай обиденият има право да убие своя противник, без да се страхува от кръвно отмъщение. Фалахд добре разбираше, че при тези обстоятелства, въпреки голямата си физическа сила, не може нищо да направи. Знаеше, че ако отговореше утвърдително на въпроса ми, имах право незабавно да натисна спусъка, ала от друга страна неговата гордост не му позволяваше по принуда да си послужи с безчестна лъжа.

– И така, кого имаше предвид? – заплашително повторих въпроса си.

– Теб какво те засяга? – опита се да се измъкне той.

– Засяга ме, защото ти изговори думата в мое присъствие, а аз съм единственият френец тук. Следователно онова „псе“ сигурно се отнасяше за мен. Няма дълго време да те чакам. И тъй, отговаряй! Мен ли имаше предвид?

И понеже Фалахд продължаваше да се бави с отговора си, аз

добавих:

– Не ми ли отговориш, ще приема, че онази ругатня се е отнасяла до мен. Така ли е? Едно... две...

– Уакиф – чакай! Не, нямах предвид теб! – процеди през зъби великанът с предрезгавял от ярост глас.

– Това ми стига, а и мъжете наоколо също го чува. Сега мога да си тръгна. Впрочем за мен бе цяло удоволствие да видя, колко бързо бъдещият шейх на бени салахите променя мнението си пред дулото на огнестрелното оръжие. Аллах да те пази!

С тези думи прибрах револвера си и отново възседнах моя кон. След това се отправихме към лагера.

– Направо кипи от гняв! – подвикна ми Халеф през смях от гърба на своята джамала.

– Излъга от страх, той, най-силният мъж на племето. Честта му отиде по дяволите.

– Да, наистина отиде по дяволите. Още днес всички жени и деца ще узнаят, че Фалахд не е казал истината, само защото се е страхувал от чуждоземния ефенди. Аллах го е изоставил.

Скоро стигнахме лагера и насочихме нашите животни към пасището, където ги предадохме на пазачите. После продължихме пеша към руината. В дуара започваше весела суетня. Бени салахите и техните гости се събираха на отделни групички. Някои от тях се познаваха от по-рано, от времето когато бени салахите бяха посетили бени аббасите, за да вземат оттам дъщерята на шейха. Сега те разменяха помежду си много въпроси, отговори и обяснения.

Жените бяха също много заети, защото трябваше да се погрижат за угощението на толкова гости. Близко пред лагера докараха овце, за да ги заколят, съблюдавайки точно определени, предписани от обичая ритуални действия. Тази тържествена церемония бе абсолютно необходима. Онзи, който заколеше и едно животно, без да я спази, според мохамеданските възгледи се омърсяваше и известно време не биваше да общува с другите хора, защото така неговото омърсяване можеше да им се предаде, и тогава те също щяха да се видят принудени да заживеят в отшелничество.

Скоро пламнаха многобройни огънове, на които зацвърча печеното. Около тях се засуетиха пъргави човешки силуети. Но затова пък горе в руината ние намерихме такова спокойствие и тишина, които рязко контрастираха с голямото оживление там долу. Ханумата се беше оттеглила в своите покои заедно с баща си и сестра си, защото сигурно имаха да

си разказват много неща.

Тарик и Хилал не се виждаха никъде. Навярно се намираха долу при гостите. Даже и стражите бяха напуснали постовете си, смесвайки се с множеството.

В нашата „стая“ бе поднесена обилна закуска, на която с удоволствие посветихме цялото си внимание след освежителната утринна езда. После си потърсихме сенчесто място откъм външната страна на зидовете, откъдето имахме възможност спокойно да наблюдаваме усърдната кипяща дейност в дуара, и се отдадохме на онова занимание, което всъщност не е никакво занимание и се нарича от турците кеф, от италианците долче фар ниенте, а онези немци, които искат да са искрени, са му дали истинското име – мързелуване.

„Занимавахме“ се така около час, когато видяхме шейха на бени абасите да излиза от вратата на руината. Той се огледа, и тъй като нашето място попадеше в подозрението му, веднага ни забеляза и се отправи към нас. Първо ме огледа доста продължително с нескрито възхищение и на края каза:

– Що за човек си ти!

– Човек като всички останали – отвърнах му усмихнато, надигнах се от земята и седнах.

– Не, не си като всички останали! Ти си любимец на Аллага, който те е отрупал с най-хубавите дарове. Към тези достойнства се числи и мълчаливостта. Но пред мен можеше спокойно да говориш.

– Та нали така и направих.

– Но не каза всичко! Защо премълча, че ти си бил онзи, който е спасил Хилуя?

– Защото знаех, че нямаше да закъснееш да го научиш от други хора.

– Скромнен човек си и си искал да ми спестиш моите благодарствени думи. Твоят слуга, а по-късно и моята дъщеря, ми разказаха всичко. Рискувал си живота си, за да я спасиш и после си я довел дотук, като заради нея си понесъл всички трудности и лишения на това дълго пътуване...

– Заблуждаваш се! – прекъснах го аз. – И без това имах намерение да стигна до Египет. За мен нямаше никакво значение кой път щях да избира.

– Това с нищо не намалява моя дълг и моята благодарност към теб. Но как да ти се отблагодаря?

– Като изобщо не ми говориш за благодарност!

– Но това е невъзможно! Не можеш да искаш от мен да остана твой длъжник, без поне да съм признал и заявил този дълг към теб. Просто трябва да говоря и да разказвам за теб. И аз ще известявам твоята сила, докъдето се простира моето влияние и докъдето достига моят глас.

– Но това няма да ми донесе никаква полза – засмях се аз. – Много скоро ще напусна тази местност и навярно никога вече няма да се върна тук.

– Ще я напуснеш ли? – попита шейхът. – Мислех си, че искаш завинаги да останеш при бени салахите.

– Ма ийкинш – невъзможно е!

– Но Бадия ми каза, че ще се биеш за нея.

– Наистина е така.

– Тогава ще станеш шейх на племето.

– Ще отстъпя тази почетна длъжност на някой друг.

– Мустахил – не става. Само с двубой може да ти се отнемат и двете – жената и титлата на шейх. Да не би да си имаш жена?

– Не.

– Или Бадия не е достатъчно красива за теб?

– Тя е най-хубавата измежду всички хубавици.

– Или не е достатъчно богата?

– Не знам какво притежава, но е бедна тъкмо на онова, което би трябвало да има в този случай.

– Машаллах! Бадия бедна! Какво искаш да кажеш?

– Сърцето ѝ е богато надарено с всички добри качества, ала за мен то е бедно. В него няма любов за мен.

– Тя те обича. Разбрах го от начина, по който говори за теб.

– Тя ме обича като спасител на нейната сестра и като приятел, но не и така, както жената би трябвало да обича един мъж.

– Това са романтични измишльотини! Жената трябва да се подчинява на мъжа. Любовта идва после от само себе си, след като кадията и моллата свържат двойката за цял живот.

– О, не! Нима Бадия не беше свързана от кадията и моллата с онзи неин мъж, който умря?

– Да, беше.

– И въпреки това тя никога не е могла да го обикне. Не искам да имам такава жена.

– Че защо Бадия да не може да ти подари сърцето си?

– Защото то вече не е нейно.

– Аллах ил Аллах! Какво искаш да кажеш?

- Ощастливила е с любовта си друг мъж.
- Аллах акбар! Кой е той?
- Не ти ли е споменавала?
- Не.
- Тогава и аз не бива да ти казвам.
- Защо?
- Защото това си е нейна работа.
- Но ти го познаваш, нали?
- Да.
- Кой е той?
- Току-що ти заявих, че не мога да ти кажа името му. Но ела, седни тук до мен! Трябва да обсъдя още нещо с теб.

Шейхът последва подканата ми. Изгаряше от любопитство да чуе какво имах да му казвам.

– Защо навремето даде дъщеря си за жена на шейха на бени салахите? Тя не го е обичала.

– Но тя не обичаше и никой друг. Нямахше нищо против и се подчини на волята ми.

– Значи е била принудена да ти се подчини?

– Да. Предводителят на всяко прославено племе трябва да се ръководи от някои други неща, а не от прищевките, породили се в главата на една девойка. Може би знаеш какво значи „муамалати дюуали ашуа“, а?

– Да, знам – отвърнах му усмихнат.

– Има ли и в Германия такива хора?

– Да, там ги наричат дипломати.

– Такъв дипломат съм и аз.

Шейхът изрече тези думи гордо и с чувство за собствено достойнство.

– Аха, ами тогава ти пожелавам късмет!

– Благодаря ти. Един шейх трябва винаги да е и дипломат. Великите крале и султани омъжват дъщерите си за такива владетели, от които после очакват определена изгода. Такъв е и случаят с мен. За мен бе много важно да спечеля приятелството на бени салахите и затова дадох Бадия на техния шейх за жена.

– А ще постъпиш ли с другата си дъщеря пак като дипломат?

– Да, това е мое задължение.

– Ще я омъжиш за някой шейх, така ли?

– Да. Искам да сключа съюз с племето на машаирите, които живеят в южната част на Тунис. Шейхът им е много стар, няма да иска да се

ожени пак, ала той има един син, който ще стане мъж на Хилуя.

– Тя знае ли го вече?

– Защо ѝ трябва да го знае? Тя ще се подчини на волята ми така, както направи и Бадия.

– Бадия се е подчинила, защото сърцето ѝ все още е било свободно.

– Да не искаш да ми кажеш, че Хилуя е дарила някому сърцето си?

– Ще ми се само да разбере, какво би правил, ако наистина е така.

– Няма да се съобразя с това – най-решително ми отговори той. – Вярно, ще ми е жал за нея, обаче жените имат по-различна душа от мъжете. Днес си мислят, че обичат един мъж, а ако утре им бъде наложено да обичат някой друг, то те с удоволствие се подчиняват на тази повеля, защото на тях им харесва всеки, когото пожелаят да обикнат.

– Ти си бил голям познавач на човешката душа!

– Да, такъв съм! – гордо кимна той. – Та нали и годинките ми са предостатъчно, за да стана познавач на хората. Наблюдавал съм стотици жени. Те са клети същества, изпълнени с добра воля. И защо да не са такива? Ако са красиви, ги ухахват и обожават, ако са грозни, ги съжбяват. И едното и другото, и обожаването, и съжбяването, се отразяват благотворно на сърцето, така че и да са красиви, и да са грозни, жените се чувстват щастливи. И обзети от това чувство, те могат да обикнат всеки мъж. Та нали всеки си има своята добра страна. Необходимо е само да я покаже на жената и тя веднага ще го заобича и ще се омъжи за него.

– Твоите наблюдения наистина са те довели до много отрадни заключения – казах му най-сериозно.

– О-о, всеки, който има очи и уши, ще стигне до тези възгледи!

– Да, но може би тук при вас.

– Че нима немските жени и девойки са по-различни?

– Ами кажи-речи изглежда, че е така. Ако в Немзистан някое момиче е дарило вече сърцето си на един мъж, то не иска тогава никой друг.

– Колко глупаво! Та нали и другият също е мъж!

– Но няма да е по нейния вкус.

– В такъв случай значи момичето има лош вкус и бащата не бива да се съобразява с него. Искаше ми се да бяха тук няколко от вашите дъщери. Набързо щях да ги науча на по-добър вкус.

– Не се и съмнявам, че можеш.

– Ами щом вашите девойки са толкова претенциозни да се омъжват за своя единствен избраник, тогава онзи, който за нещастие притежава малко добри страни, изобщо ще остане без жена.

– На пръв поглед може да е така, но всъщност нещата стоят другояче. Понякога се случва някой мъж, който няма никакви добри страни, да се докопа до най-добрата и най-хубава жена.

– Аллах акбар – Бог е велик! За него всичко е възможно!

– А също може да стане и така, че някоя страшно зла жена да вземе за съпруг някой много свестен мъж.

– Ама че опак свят! Значи при вас действително има зли жени?

– Да, макар и да не са много.

– Я ги изпратете тук! Ние ще ги излекуваме.

– Как?

– Ще им даваме да ядат единствено диви любеници и ще ги заровим в пясъка така, че само главите им да останат навън. Това ще прогоним от тях всички зли качества. Не след дълго ще можем да ви ги върнем напълно поправени.

– Чудесно. Ще сключим с вас съюз, за да имаме възможност редовно да ви изпращаме нашите зли жени да ги лекуват. Нямах ли и някоя друга дъщеря, която би могла да се омъжи за нашия кайзер и така да затвърдим нашия съюз?

– Не, нямам – сериозно отвърна шейхът. – Но имам син и той би взел за жена някоя дъщеря на вашия падишах, ако се споразумеем за цената, която би следвало да ни платите в бурнуси и камили.

– Но всъщност би трябвало да му дадеш Хилуя.

– Не, нея ще я получат бени машаирите.

– Тогава навярно вече си обсъдил тази работа с техния шейх, а?

– Обсъдих я и я реших. Хилуя искаше да посети сестра си и след завръщането ѝ мислехме да отпразнуваме годежа.

– О-о язък – олеле!

– Защо се вайкаш?

– Защото в такъв случай щеше да е по-добре, ако туарегите я бяха убили. Вероятно тя ще се чувства много нещастна.

– Не ми се вярва. Синът на шейха на машаирите е много храбър мъж. Скоро тя ще го обикне.

– Онзи, когото тя обича, е също не по-малко храбър.

– Той шейх ли е?

– Не.

– Но все пак е богат, нали?

– Много е беден.

– Тогава изобщо да не си мисли, че може да стане мой зихр⁴¹.

– Но те се обичат!

– О, скоро няма да искат нито да се виждат, нито да се чуват! Любовта е възможна само в брака! Да не би да имаш предвид Хилал?

– Тя споменавала ли ти е за него?

– Да. Той ли е?

– Той е. Няма да крия.

– Тогава ми е жал за него. Може и да е храбър воин, ала това е всичко. Ще трябва да си избие от главата тази любов! Та той е беден!

– Не забравяй, че брат му Тарик също е беден и не произхожда от знатно семейство.

– Защо ми говориш за Тарик? Та той няма нищо общо с тази работа.

– Има и още как! И той изяви желание да излезе на двубой с Фалахд. Представи си, че аз загубя, а Тарик победи великана. В такъв случай Бадия ще стане негова жена.

– Да, ще стане.

– И ти няма да имаш нищо против?

– Муш хага – абсолютно нищо. Тогава той ще бъде новият шейх. Сам виждаш каква разлика...

В същия момент старият бе прекъснат, защото далеч над дуара проехтя силният протяжен вик на муадина, който се беше изкачил високо горе на руината:

– Бисмиллах арахим – в името на всемилостивия Бог! ПравOVERни, погледнете нагоре към слънцето! То почти достигна зенита. А обърнете сега поглед и надолу към вашите крака! Сенките ви не са по-дълги от една педя. И така, след броени мигове ще настъпи времето за двубоя. Съберете се на определеното място и възхвалете Аллаха, който е дал сила на мъжа да се бие и да побеждава! Аллах ил Аллах уа Мохамед расул Аллах!

Бях изненадан, че времето е изминало толкова неусетно. Побързах да стана и казах:

– За съжаление ще трябва да прекъснем разговора си, а с такова удоволствие бих продължил да говоря с теб на тази тема!

– Тогава навярно си приятел на Хилал, а?

– Да, и много ще се радвам да го видя щастлив.

– Ами в такъв случай нека дойде с мен! В моето племе има толкова много хубави момичета. Нека си избере някоя от тях за жена! Никой баща няма да го отблъсне, самият аз ще се погрижа за това.

– Той не иска и да чуе за друга.

– Няма как да вземе Хилуя за жена. Вече ти го обясних. Но време е да ми кажеш последната си воля. Ако великанът те убие, трябва да знаем, какви са желанията ти.

– Моят слуга ги знае.

– Ако победиш обаче, ще изпаднеш в доста неудобно и неприятно положение. Бадия ще стане твоя, без да я искаш. Нямам представа как ще свърши всичко това.

– Знам един изход и те моля да не се измъчваш с такива тежки мисли. Но вече е крайно време. Ето я ханумата. Запътила се е към арената на двубоя. Твоето място е до нея.

Седма глава Юмручен двубой

Докато разговарях с шейха, добре забелязах, че Халеф не беше съгласен с думите ми. Не веднъж и дважд той се покашля и явно имаше голямо желание да се намеси, ала все пак си наложи да не прекрочва онези граници, с които бе длъжен да се съобразява като мой слуга. Ала веднага щом шейхът си отиде, дребосъкът се почувства освободен от това свое задължение и започна да ме упреква заради поведението ми.

– Сихди, не мога да проумея как е възможно човек така да подритва щастието си! – каза ми той ядосано. – Та нали виждаш, че този стар бен аббас се е захласнал по теб и какво ли не би дал, за да те направи свой зет. А ти му издаваш, че Тарик и Хилал, двамата Синове на светкавицата, са хвърлили око на дъщерите му. Никога досега не съм виждал мъж, който да постъпва тъй глупаво и да отблъсква нещо толкова изгодно за него. Съжалявам те и ти пожелавам дано час по-скоро разумът ти да се просветли. Ама всичко това става само защото си християнин, а не привърженик на Пророка.

Той продължи да мърмори още доста дълго под нос, докато найсетне му заповядах да млъчи.

Човек лесно може да си представи, че цялото племе на бени салахите бе силно развълнувано. Предстоеше да се реши, кой ще стане негов шейх. И един чуждоземен бе изявил желание да участва в двубоя! На всички бе известна великанската сила на Фалахд. Навярно сред хората имаше малцина, които се съмняваха в победата му.

Пристигането на бени аббасите бе погълнало вниманието на бени салахите толкова много, че не забелязаха колко бързо измина времето до двубоя. Сега всеки от тях бързаше да заеме някое по-хубаво място. Стичаха се всички – мъже и жени, младежи и девойки. Естествено деца-та не бяха допуснати до зрелището.

Двубоят щеше да се проведе извън лагера на едно място, което беше обозначено със забити в земята копия. Когато се появих, придружаван от Халеф, то бе вече обградено от гъста тълпа възбудени зрители. В кръг наоколо стояха няколко редици мъже и жени, зад тях се намираха ездачи на коне, а зад тях пък на високите гърбици на камилите се бяха подредили собствениците на тези животни.

Когато се насочих към „арената“, преминавайки през редиците на

зяпачите, всички страхопочтително ми направиха място.

В единия край ханумата бе седнала върху килим. Лицето ѝ беше бледо. Едва успяваше да скрие страха си. До нея се бяха настанили баща ѝ и сестра ѝ, а от двете им страни бяха заели места Хилал и Тарик.

Великанът седеше в срещуположния край на арената. По обезобразеното му от онзи грозен белег лице се бе изписал израз на злорадство и подигравка. До него се намираха двама мъже, които виждах за пръв път – навярно негови привърженици. На земята бяха оставени няколко издълбани кратунки, пълни с вода, за да могат участниците в двубоя да се освежават.

Муадинът и старият Азра стояха в средата на обграденото от зрители място. Както узнах по-късно, те са били избрани от съвета на старейшините, за да ръководят организирането и провеждането на двубоя. Щом ме видяха, Азра се приближи до мен и попита:

– Знаеш ли условията на борбата, о, господарю?

– Да, нали муадинът ги оповести. Кои са онези двама мъже зад Фалахд?

– Те са пратениците на османлиите и московците.

– А-а, значи затова ме зяпат с такива отровни погледи!

– Да, естествено те са силно разтревожени за изхода от двубоя. Плановете им могат да се осъществят само ако Фалахд излезе победител. Знаят го много добре.

Великанът забеляза, че ставаше дума за него и скочи на крака.

– Защо закъсня толкова? – грубо ми се сопна той.

– Ето ме! – отвърнах най-спокойно.

– Храбрият мъж не кара противника му да го чака.

– Я погледни сянката си! Точно сега е пладне. Впрочем не съм дошъл, за да се бия с думи. Нека силата и ловкостта решават!

– Тъй и ще бъде. Да започваме!

Със свити юмуци той се накани да се нахвърли върху мен, ала Азра се изпречи на пътя му.

– Чакай! Преди това пред свидетели ще трябва да уточним правилата.

– Правилата ли? Нямам нужда от правила.

– Двубоят трябва да е честен! Но преди всичко да определим с какви дрехи ще се биете?

– Всеки ще прави каквото си иска! – Онзи, който помоли за милост, трябва да бъде пощаден!

– Но това е позорно!

– Именно затова той ще бъде прокуден от племето, но поне ще си спаси живота. По какви правила ще се биете?

– По никакви. Всеки ще удря, както си иска.

– Ти съгласен ли си?

– Да.

– Тогава нека ханумата ви даде знак да започнете.

Великанът захвърли своя бурнус и се изправи пред мен само по шалвари. Горната част на тялото му бе натъркана с мазнина, за да се изплъзва по-лесно от ръцете на противника си. Изглеждаше невъзможно да поклатиш човек с подобно великанско телосложение, а могъщите му мускули сякаш бяха излети от стомана.

Последвах примера на противника си и също хвърлих моя бурнус на земята, но не сметнах за необходимо да се разсъбличам повече. Не свалих дори турския си елек, който носех под бурнуса. Подадох на Халеф връхната си дреха, за да я пази.

– В името на Аллага, съблечи се! – предупреди ме старият, защото ми мислеше доброто. – Така много лесно може да те сграбчи.

– По-добре да не се опитва.

– Непредпазлив си!

– Ами!

След това настъпи пълна тишина и всички погледи се насочиха към ханумата, която трябваше да даде знак за започването на двубоя. Но ето че в този момент баща ѝ се обади със силен глас:

– Тук нямате ли обичай преди началото на всеки двубой противниците да си подават ръка като тържествено уверение, че никой от тях няма да се опита по някакъв начин да изиграе другия?

– Да му подам ръка ли? На този чакал? – изсмя се великанът. – Как мога да му подам ръка? Нека само ми дойде да го удуша!

С тези думи той протегна към мен свитите си юмруци.

– Мислех ти доброто – отговорих му най-спокойно, – но тъй като продължаваш да ме обиждаш, няма да те щадя така, както си бях наумил. С три удара ще те просна на земята, освен ако веднага не ме помолиш за милост!

– Човече, ти си луд! Още с първия удар ще ти смажа черепа!

– Добре! Опитай се!

Ние двамата бяхме застанали така, че да можем да виждаме ханумата. На нея ясно ѝ личеше, колко ѝ бе тежко да даде знак за започване на схватката. Ето че най-после тя вдигна ръка.

– Започвайте! – извика Азра.

Обзети от неопишуемо вълнение, всички зрители бяха вперили поглед в нас.

Великанът нададе силен яростен вик и от двайсетина крачки се втурна към мен толкова устремно, сякаш се канеше да срути цяла къща. Протегнал лявата си ръка, за да ме сграбчи, той още отдалече вдигна десния си юмрук с намерение да ми нанесе смъртоносен удар.

– Уа, уа – внимавай! Внимавай де! Завикаха ми от всички страни. – Напада те!

Както изглеждаше, тези викове бяха донякъде оправдани, защото аз се държах така, като че животът ми бе извън всяка опасност. Бях пъхнал ръце в джобовете си. Ала десницата ми бе свита в юмрук и изпод полузатворените клепачи погледът ми зорко следеше всяко движение на моя противник.

– Ето ти, гадно псе! – изрева Фалахд. Несъмнено само след миг той щеше да ме достигне, но с един мощен скок аз се втурнах срещу него, тъй че двамата се сблъскахме твърде шумно. В бясната си атака той бе пресметнал действията си, съобразявайки се точно с мястото, където бях застанал. И протегнатата му лява ръка и десницата, готова да нанесе споменатия вече удар, имаха за цел въпросната ми позиция. Само че моят скок я премести с няколко стъпки по-напред.

В момента, когато се сблъскахме, двете ръце на великана бяха все още доста раздалечени една от друга и преди да успее да ги събере, левият ми юмрук го удари силно под брадичката, а десният го улучи в окото.

Според мен двойният ми удар би трябвало да повали дори и този бик, поне краткотрайно да го зашемети, както и значително да отслаби неговата боеспособност. Макар и външно да си давах вид, че не ценя Фалахд като противник кой знае колко много, всъщност съвсем не беше така. Не че се страхувах от него, грубата физическа сила никога не ми е внушавала уважение или страх, но в този случай твърде много бе зложено на карта. Колкото и лекомислено да изглеждаше поведението ми по време на двубоя, аз все пак съвсем сериозно си бях поставил за цел още при първия сблъсък с него да отслабя боеспособността му възможно повече.

Ето защо силният удар на лявата ми ръка бе насочен към брадичката му. Ако попадне, където трябва, този удар най-често изпраща на земята поне за няколко секунди дори и най-яките и издръжливи противници. Но не можех да бъда сигурен в успеха си при такъв тип с нерви, дебели като корабни въжета и точно заради това почти в същия миг

стоварих десния си юмрук върху лявото му око. Улучи ли такъв удар целта си, то за останалата част на двубоя противникът е само наполовина толкова опасен, колкото в началото, понеже окото му бързо се подува и затваря, а така той до голяма степен губи сигурността и точността на ударите си.

Ала въпреки че не бях подценил великанската сила на Фалахд, в действителност тя се оказа още по-голяма, което се прояви веднага след моя двоен удар. Якото кроше с лявата ми ръка, нанесено под брадичката му, остана кажи-речи без никакъв резултат. Той издаде глава напред като таран, сякаш се канеше просто да ме прегази. При страхотната сила на сблъсъка ни десният ми юмрук се разтвори, палецът хлътна в очната кухина и извади окото му.

Великанът рязко се дръпна назад като посегна и с двете си ръце към пострадалото око. Още в следващата секунда аз се озовах пак на предишното си място.

– Ракам уахид – номер едно!

– Ал аин ашшамахл – лявото око! – закрещяха най-близкостоящите хора.

Тези думи накараха великана да се отърси от своето зашеметяване. Той усети нараняването си и изригна ужасяваща ругатня.

– Тайиб, тайиб! Ахсант, ахсант! – Добре, добре! Браво, браво! – завикаха от всички страни.

Зрителите бяха направо възхитени. Не само че бях отбил първото нападение на смятания за непобедим противник, но дори го бях тежко наранил.

Повечето първобитни народи отдават необходимото признание за храбростта и ловкостта дори на най-върлите си врагове. Но овациите на бедуините само удвоиха яростта на великана. Несъмнено трябваше да се подготвя за някое най-безогледно нападение – та нали бяха разрешени всички средства и начини за водене на юмручен бой! Фалахд се намираше само на няколко си четири крачки от мен. Ето че вдигна свитите си в юмурици ръце и изрева:

– Сега ще отидеш право в геената!

С тези думи той направи скок напред, обаче не ме достигна, защото го пресрещнах с бързо вдигнатия си десен крак и така го ритнах в диафрагмата, че той извика и политна назад. Последва светкавично кроше с десния ми юмрук, и след това се обърнах към ханумата:

– Ракам итнахн – номер две!

– Ал аснам – зъбите! – завикаха зрителите, защото видяха, че от

двете ъгълчета на устата му потече кръв.

Естествено че моята защита може да се опише на хартия много полесно, отколкото бе в действителност. Човек трябва да умее да стои много здраво на краката си и освен това да има голям опит и продължителни тренировки зад гърба си, ако не иска в подобно положение веднага да бъде повален на земята.

Одобрителните възгласи и овации отново избухнаха. Фалахд се надигна от земята и бързо се изправи на крака. Лицето му бе ужасно обезобразено. Той изплю избитите си зъби.

– Този пес е в съюз със сатаната! – изрева великанът със задавен глас. – Злите духове му помагат! Но въпреки всичко ще го изпратя в геената!

Все пак Фалахд бе вече преценил, че с подобно устремно нападение, провалило се на два пъти, нищо няма да постигне. Затова закрачи бавно към мен. Ясно се виждаше как гърдите му мощно се повдигаха и спускаха от възбуда и гняв, които едва съдържаше.

Ето че великанът протегна ръце, за да ме докопа, ала самият той бе сграбчен от мен. Хванах го за китките и със спираловидни движения започнах да го притеглям към себе си. По този начин кажи-речи извадих ръцете му от ставите и за миг-два те безсилно се отпуснаха. Използвах тази благоприятна секунда и му нанесох такъв юмручен удар в не защитеното слепоочие, че той рухна на земята като пън.

За трети път се обърнах към ханумата и обявих:

– Ракам талахт – номер три!

И тогава лека-полека се разрази буря от одобрителни викове, които отначало бяха полувисоки и единични, но после започнаха да стават все по-силни и по-бурни.

– Ал ард – на земята!

Всички, с изключение на привържениците на Фалахд, усетиха да ги обзема някакво чувство на облекчение. Той бе за тях истински тиранин, без самите те да смееха да си го признаят. Повечето от тях ме бяха вече отписали и затова в този момент тяхното ликуване избухна толкова пошумно и по-искрено. Ако Фалахд бе излязъл победител, сигурно нямаше да го посрещнат с такива овации.

Въпреки че всички присъстващи бяха завладени от такова въодушевление и възторг, все пак никой не се помръдна от мястото си. Та нали зрелището все още не беше свършило! Само старият Азра се приближи до мен и като ми подаде ръка, каза:

– Ти превърна думите си от снощи в действителност. Аз смятах

подобно нещо за невъзможно. Аллах ти е дал силата на слона.

– Лъжеш се! Далеч не съм толкова силен като Фалахд.

– Че как е възможно? – учудено попита той. – Нали с юмруците си го повали на земята, докато той не успя дори да те одраска! Значи ти си по-силният.

– физическата сила не е всичко. Много важна е сърчността, а освен това има и някои трикове и хватки, които, ако са известни на слабия, му дават предимство и пред най-силния великан.

– Не разбирам думите ти, ала виждам резултата. Мъртъв ли е Фалахд?

– Не ми се вярва, но ще проверя. Наведох се над победения противник и опипах сърдечната област. Макар бавно и тихо сърцето му още биеше.

– Не е мъртъв, само е в безсъзнание.

– Убий го! Ножът ти е в пояса. Забий го в сърцето му!

– Не, няма да го направя! Уговорихме се, че победеният има право да помоли за милост. Затова ще изчакам да дойде в съзнание, но първо ще го обезвредя.

С тези думи измъкнах няколко ремъка от джоба си. Старият направи слисана физиономия.

– Винаги ли носиш тези ремъци със себе си?

– Не, взех ги преди малко, само за да го вържа.

– Значи предварително си знаел, че ще го победиш?

– Да.

– Ти си велик човек. Вържи го и ела с мен при ханумата!

При започването на двубоя Халеф се беше оттеглил малко по-надалеч, но след като видя намеренията ми, бързо се притече.

– Сихди, ти си такъв бахлууан, какъвто досега не съм виждал. Признавам, че треперих за живота ти.

– Познавах противника си. Вярно, мислех го за силен, но също и за глупав и тромав човек. Помогни ми да вържем краката и ръцете му!

Докато го връзвахме с обединени усилия, погледът на Халеф непрекъснато шареше между мен и изпадналия в безсъзнание Фалахд. Щом свършихме работата си, дребосъкът се изправи и ме погледна със светнали очи.

– Сихди, никога досега не съм имал такъв господар като теб. Няма да те изоставя, докато все още се нуждаеш от услугите ми. Но я ми кажи, наистина ли искаш да подариш живота на този негодник?

– В никакъв случай няма да го убия. Възможно е според твоите

представи животът му да ми принадлежи, но аз съм християнин. Отнема ли ми живота, това няма да е нищо друго освен подло убийство, което ще ми тежи на съвестта до края на моите земни дни.

– Но помисли си само, колко е опасно да оставиш живо едно такова хищно животно! Така едва ли правиш услуга на човечеството!

– Знам, но ще изпълня дълга си.

Халеф ми хвърли сериозен поглед, изпълнен с упрек.

– Сихди, изслушай ме! Вярно, че съм само твой закрилник, но те обичам и ми се иска да те видя велик човек, на когото всички завиждат. Знаеш ли, кое е твой дълг? Вземи ханумата за жена и като шейх направи племето на бени салахите прочуто и страшно за враговете си. Нека славата му се понесе докъдето стига пустинята, че и по-надалеч, чак до най-отдалечените граници на Магреб. С радост ще те подкрепям в твоята работа и хората край всички лагерни огньовете и във всички шатри на бадуахните⁴² ще говорят с почит и въодушевление за Кара Бен Немзи, Абу ас са'йка, както и за неговия закрилник Хаджи Халеф Омар Бен Хаджи Абул Абас Ибн Хаджи Дауд ал Госарах.

Тъй, ето ти на предначертана моята линия на живота! Жалко само, че тя нямаше нищо общо с плановете ми. Нямаше съмнение, че Халеф ми мислеше доброто, но просто беше невъзможно да му се втълпи каквото и да било разбиране за духовния живот и душевността на европейца. Ето защо се отказах да отговоря на предложението му, а казах следното:

– Сега нямам възможност да мисля за такива неща. Трябва да отида при ханумата. В това време ти остани при Фалахд и не пускай никой да се приближи до него!

Всъщност напомнянето ми се оказа излишно, защото на никой от досегашните привърженици на Фалахд и през ум не му минаваше да се приближи до него. Според техните възгледи той бе вече изключително моя собственост. Те нямаха никакво право да се интересуват от неговата участ.

---

42. Бадуахн – мн. ч. от бадаун (бедуин). – Бел. нем. изд.

Осма глава

Състезание по стрелба

Когато се приближих до ханумата, тя ми подаде ръка и каза:

– Благодаря ти, о, господарю! Ти ме освободи от един много зъл неприятел. Никога няма да го забравя.

И все пак при тези думи тя не намери сили да ме погледне открито в очите. Въпреки поражението на нейния враг, сърцето ѝ бе пълно с тревога. Тя принадлежеше вече на победителя, т.е. на мен, ... какво ли щеше да излезе от всичко това?

В мен се надигна топло чувство към Тарик и Бадия. Не, те нямаше да имат никаква причина да са недоволни от решението ми.

Бащата на Бадия протегна към мен и двете си ръце:

– Бъди ми добре дошъл! Ти си герой на героите и си най-големият храбрец измежду храбреците. Моята дъщеря ще живее в твоята шатра в пълна безопасност, а ти ще водиш бени салахите от победа към победа, за да се прочуют от изгрев слънце до залез слънце.

В този момент се приближи и муадинът. Той удари по своята дъска и се провикна:

– Чуйте, мъже и жени от благородното племе на бени салахите! Кара Бен Немзи, Бащата на светкавицата, прочут воин от една далечна страна, победи Фалахд, кандидата за ръката на ханумата. Сега тя принадлежи на победителя! Аллах да го благослови и да му даде толкова деца и внуци, колкото са песъчинките в пустинята. Ще организираме грандиозна фантазия в чест на новия шейх и по всички посоки на света ще разпратим вестоносци, за да известят името му на племената. Заколете овце и агнета, изпечете хляб, сварете тлъст кускус! Донесете лагми, сок от фурми, вземете струнни инструменти и свирки, за да възвеличим с музика и песни подвизите на победителя, както и да прославим блясъка на идните му дни!

Той се беше разпалил. Очевидно искаше да каже много, много повече неща, но в този момент направи кратка пауза, за да си поеме дъх. Веднага я използвах.

– Чуйте и моите думи, вие, мъже и жени на бени салахите! – извиках аз. – Аз моля джама да се събере и да обсъди въпроса, дали ханумата и почетната титла и пост на шейх ми принадлежат по толкова безспорен начин, че никой да не може да ми ги оспори.

Веднага се разнесоха три удара по дъската на муадина и старейшините се събраха на кратко съвещание. След няколко минути най-възрастният от тях, Азра, се изправи и на висок глас обяви:

– Победител е Кара Бен Немзи. Ханумата е негова и той ще бъде наш предводител, без някой да може да му оспори нито едното, нито другото.

– Благодаря на беловласите бащи и на бени салахите за доверието, което ми оказват – отвърнах със силен глас, за да ме чуят всички. – Няма по-голяма чест от тази да си шейх на толкова прославено племе и не ми е известно по-голямо щастие от това, да имаш жена като ханумата Бадия!

Прекъснаха ме одобрителни ликуващи викове. Измина доста време, преди да успя да продължа:

– Чувството за справедливост краси истинския мъж. Не искам да притежавам нищо, на което да имат право и други хора. Четирима мъже изявиха желание да участват в двубоя. Един от тях беше победен, вторият спечели засега наградата, а ето къде са застанали третият и четвъртият, Синовете на светкавицата. Нима те трябва да гледат как им се изпълзва наградата, без да са се били за нея? Нека съветът на старейшините да реши дали имат право да се опитат да ми я отнемат, като излязат на двубой срещу мен.

– Ще изпълним волята ти – каза Азра.

Очите на Хилал и Тарик се разшириха от смайване и погледите им се втреничиха в мен. Джамът отново направи кратко съвещание, а после Азра обяви решението:

– Синовете на светкавицата имат правото да се бият с Кара Бен Немзи.

Всеобщи одобрителни възгласи похвалиха това решение. Та нали ставаше въпрос за продължаване на това толкова интересно и напрегнатото зрелище!

– Ще приемете ли двубоя? – попитах двамата братя.

– Господарю, нима ще се избиваме един друг? – отговори ми Тарик на въпроса с въпрос, макар очите му да заблестяха от силно желание да поеме всякакъв риск заради своята любима.

– Нямам такова намерение.

– Ние знаем, че ще ни победиш. Щом надви Фалахд, ти далеч превъзхождаш и нас. Не ме е страх да рискувам живота си, обаче ще се бия различно от Фалахд и не ми се вярва да излезеш от двубоя без никаква рана. Но нима трябва да наранявам човека, който ни е сторил толкова

добрини?

– Ще бъде съвсем иначе. Нека Азра ми каже, дали сега, когато съм вече повелител на ханумата, имам право да избира оръжията!

– Да, ти трябва да ги избереш – каза старият.

– Тогава няма да се бием с юмруци, а с нашите пушки.

– О, Аллах! – извика Тарик. – Тогава си загубен! Не забравяй, че ни наричат Синовете на светкавицата!

– Ма алаш – няма значение! – усмихнах се. – А аз съм Башата на светкавицата. Самите вие ми дадохте това име. Ще стреляме!

– Малих – е, добре! Щом искаш така, така да е. Аз не мога да се оттегля, но бъди сигурен, че няма да те убия. Ще се опитам само леко да те раня на безопасно място.

– Да, така направи, така направи! – намеси се ханумата, на която вече й олекна на сърцето.

– Мамнухн – много съм ви задължен! – усмихнах се аз. – Обаче все още изобщо не съм казал, по какво ще стреляме.

– Значи няма да стреляш по нас, така ли? – учудено попита Тарик.

– О не, ще определим някаква друга цел.

– Няма ли да ни помислят за страхливци?

– Не ми се вярва. Теб те наричат Сина на светкавицата, и затова едва ли ще изтълкуват съгласието ти с моето предложение като липса на кураж. А аз победих великана. Кой ще се осмели да твърди, че съм страхливец? Веднага бих поискал да се бия с него на живот и смърт.

– Никой, никой няма да каже подобно нещо.

– Никой, никой! – завикаха застаналите наоколо хора, които бяха чули нашия разговор.

– И аз съм убеден в това. Изобщо не е нужно да умира онзи, който не успее да извоюва ханумата. Племето се нуждае от шейх, който да е храбър и сръчен в използването на оръжията. А тази сръчност може да се докаже и без да се убиват други хора.

– Ал хак ма'ак – имаш право. Но по каква цел ще стреляме?

В гласа на Тарик ясно личеше радостта, породена от събудените надежди.

– Горе на онзи тъгъл на руината ще закрепим прът от шатра, а на върха му ще поставим камък. Всеки от нас двамата ще има право на пет изстрела. Победител ще е онзи, който събори камъка повече пъти. Съгласен ли си?

– О, и още как! – отвърна Тарик. Голям товар му падна от сърцето. Вече беше убеден, че именно той щеше да излезе победител, защото

освен Хилал никой друг не бе проявявал такава ловкост в боравенето с пушка като него. А освен това не му се налагаше нито да наранява, нито да убива съперника си.

Другите застанали наблизко бедуини също с радост поздравиха това решение. Само старият шейх на бени аббасите недоволно каза:

– Нима дъщеря ми не е достойна за по-сериозна борба?

– Достойна е. Доказах го, като се бих с Фалахд. Но на Аллах едва ли ще му хареса да види как се избиват приятели, които могат да запазят живота си за борба срещу общите си врагове.

– Нека тогава съветът реши, дали отказът от сериозна борба на живот и смърт е признак на страх или не.

Старейшините се събраха за трети път, за да се изкажат в полза на моето предложение. Несъмнено това бе най-добрият изход от създалото се неприятно положение двама приятели да се бият за една и съща награда.

След обявяването на решението на съвета сред зрителите настъпи раздвижване и те напуснаха местата си. Целта се намираще твърде високо и можеше да се вижда и от по-голямо разстояние.

Напрежението, обзело хората, бе може би по-силно и от предишното. Бедуините знаеха, че Тарик е отличен стрелец, но след всичко случило се едва ли се съмняваха, че в това изкуство и аз притежавах над средните умения, и ето защо горях от нетърпение да видят изхода от този необичаен двубой. Тарик отиде да вземе пушката си и необходимите муниции. Приблжих се до Халеф, който седеше на земята до изпадналия в безсъзнание Фалахд, и му казах:

– Трябва ми пушката. Ти остана тук при Фалахд, за да му попречиш да скрои някакъв план с приятелите си.

– Опасяваш се от някакво коварство ли?

– Нямам му никакво доверие, нито на него, нито на тях. Сигурно ще се опита да си отмъсти.

– Той едва ли ще си навлече ужасния позор да те моли да му подариш живота!

– Напротив, очаквам го от него. Все пак повтарям, че в никакъв случай няма да го убия!

– Тогава, ако действително е храбър мъж, ще се види принуден да се самоубие. Така повеляват обичаите на бадуахните.

– В такъв случай навярно ще се опита първо да очисти мен – естествено по някакъв подъл и коварен начин. Именно заради това трябва да останеш при него да го пазиш, за да е изолиран от другите.

– Я го погледни! Все още е в безсъзнание.

– Така ли мислиш? Видях миглите му да потрепват и ми се струва, че само се преструва. Дошъл е в съзнание, но се срамува да погледне победителя си в очите.

После се изкачих в руината, за да взема пушката си.

Скоро се върнах с моя Мечкоубиец в ръка, който толкова се беше прочул в Дивия запад. Високо горе, в споменатия ъгъл бяха поставили прът от шатра, а на самия връх бе закрепен камък с големината на юмрук.

Азра ме заведе до определеното за стрелците място, до което не се допускаха зрители, и където ме очакваше Тарик. Там бе седнала и ханумата заедно с Хилуя и шейха на бени аббасите.

В очите на Бадия се четеше зле прикрит страх. Много ми се искаше да отида при нея и да ѝ кажа, че няма защо да се тревожи, защото Тарик във всички случаи щеше да спечели наградата. Ала не биваше да го права. Състезанието трябваше да премине в напълно сериозна форма.

С моето появяване настъпи и моментът, в който стрелбата можеше да започне. Изпълнените с любопитство и напрежение погледи на всички не се откъсваха от Тарик и мен.

– Кой ще стреля пръв? – попита той.

– Кара Бен Немзи – отвърна Азра. – Той е победителят от предишния двубой.

– Отстъпвам това предимство на Тарик – отвърнах аз. – Той е син на бени салахите, а щом става въпрос за дъщеря на бени салахите, тогава той има право да стреля преди мен.

Започна се кратък приятелски спор, който най-сетне се реши в полза на моето желание. Тарик щеше да стреля пръв.

В случая ставаше дума за нещо голямо – за спечелването на красивата жена, както и на почетната титла шейх на племето, тоест за най-скъпото, каквото може да има един бедуин. Ето защо Тарик подходи към задачата си изключително внимателно. Той се цели дълго, толкова дълго, че наоколо започнаха да се чуват полувисоки възгласи на недоволство. Но той не им обърна никакво внимание, а и застаналият до него Хилал му прошепна:

– Не позволявай да те подведат към прибрзани действия! Сам знаеш, че сега всичко е заложено на една карта.

Тарик стоеше като излят от бронз. Той наистина бе великолепен младеж. Това си личеше още по-ясно сега, когато беше захвърлил бурнуса и според обичая на бедуините, съблечен до кръста, заемаше най-

удобното положение за стрелба.

Най-сетне неговият изстрел проехтя.

Последва миг на напрегнато очакване... след това от всички страни избухнаха силни ликуващи викове. Оваците нарастваха с всеки нов изстрел. Всеки от куршумите попадеше в целта. Само петият леко закачи камъка, без да го събори. Изглежда накрая Тарик стана малко самонадеян. Ето че възникна спор дали последният изстрел е бил сполучлив или не. Съветът на старейшините реши, че всъщност куршумът не е пропуснал целта, но тъй като уговорените условия изискваха камъкът да бъде съборен, последният изстрел не можеше да се сметне за успешен.

И така, Тарик събра четири точки.

Ето че все пак той започна малко да се тревожи. Постигнех ли пет точки, ханумата щеше да е за него безвъзвратно загубена. В своя страх Тарик скръсти молитвено ръце и във възбуденото си състояние започна да се моли на глас, така че имах възможност да чувам всяка негова дума:

– О, Аллах! О, Състрадателни! О, Милостиви! О, Добродетелни! О, Всеблаг! Отбий му пушката малко встрани, за да не може никой от куршумите му да улучи!

Разсмях се, заплаших го с пръст и му казах:

– И ме наричаш свой приятел! Аллах ще накаже твоето вероломство спрямо мен, като ми помогне да улуча камъка пет пъти.

Обърнах му гръб, изстрелът ми проехтя и камъкът отхвъркна. Застаналият отгоре при пръта мъж едва успя да постави друг на неговото място, когато и той бе отнесен от куршума ми. Същото се случи и с третия камък.

– Аллах ил Аллах! – извика Тарик, на чието чело избиха капки пот от страх.

– О, небеса! О, Кадиджа, майко на правоверните! – простена ханумата. Тя сграбчи ръката на Хилуя и я стисна толкова силно, че сестра й изпищя от болка.

– Той стреля много по-добре от нас! – откровено си призна Хилал.

– Нали? – усмигнах се развеселен. – Но ти все още изобщо не си видял как стрелям. Сега ще ти покажа. Виждате ли ей там по-надалеч онази едра кафява камила, на чиято гърбица е кацнала една асфур?

Има един вид птици, които обичат да се навъртат около камилите, защото така намират изобилна храна, като предимно кълват и изядат въдещите се в козината им бълхи. Камилите много добре знаят това и кротуват, когато някоя асфур кацне на гърба им.

– А още по-надясно стои друга камила – продължих аз. Какво виждате на гърбицата ѝ?

– Там също има асфур.

– Тогава внимавайте добре да видите какво ще стане с тези асафир⁴³.

Вдигнах пушката си. Последваха два бързи изстрела и... застанали-те наоколо хора ме зяпнаха, смаяни от поведението ми, което не можеха да си обяснят.

След моите първи три успешни изстрела от всички страни се бяха разнесли шумни овации, но сега хората стояха притихнали. Не знаеха каква цел преследвах всъщност.

– Е – обадих се аз, – къде са двете асафир?

– Няма ги, хвъркнаха – отговори Хилал.

– Ти видя ли ги да отлитат?

– Не.

– Я отиди дотам и ги потърси!

– Да не би да искаш да кажеш, че си ги застрелял? Такива малки асафир от толкова голямо разстояние? Невъзможно!

– Отиди де! Ще ги намериш и двете.

След тези думи се затича не само Хилал, ами и мнозина други хукнаха с него. Когато стигнаха при камилите, те нададоха силни тържествувачи викове и тичешком се върнаха. Донесоха двете птици, които наистина бяха улучени и започнаха да обикалят от ръка на ръка.

Невъзможно е да се предадат всички възклицания и думи, изразяващи смайването на бедуините, които ми се наложи да изслушам. Арабският език разполага не само с неизчерпаемо богатство от най-груби ругатни и проклетия, но също така е много богат и на почетни и възхваляващи названия.

Едва след доста време хората се сетиха за какво всъщност се бяха събрали на това място. Човекът, застанал горе до пръта, видя, че вече никой не му обръщаше внимание. Ето защо нададе силен вик и така припомни на всички каква бе първоначалната цел на състезанието по стрелба.

– Ами какво стана с последните два изстрела? – попита старият Азра, приближавайки се до мен.

– Аллах! – престорих се на изплашен. – Нямам повече куршуми. Уговорихме се само по пет изстрела и аз не взех други патрони. А имам

---

43. Мн. ч. от асфур. – Бел. нем. изд.

ли право да стрелям още веднъж?

– Естествено че имаш право... хм... ама че объркана история! Колкото повече размислям, толкова повече ми се струва, че всъщност даде определените пет изстрела и че ти... машаллах! За първи път ми се случва подобно нещо.

Издаден в небивало затруднение, старият зарови пръсти в брадата си.

– Искаш да кажеш, че съм загубил, защото улучих целта само три пъти, така ли?

– Като че ли тъй изглежда... май загуби... хмм! Ти не искаш да се откажеш от наградата, нали?

– Не, не се отказвам. Държа на моето право. Но самият ти си на мнение, че съм изстрелял уговорения брой куршуми. Тарик улучи камъка четири пъти, а аз – само три пъти.

– Ами в такъв случай значи Тарик е победител.

– Да, така е.

– Ефенди, ти го направи нарочно!

– Не, птиците ме подведоха и ми объркаха сметките. Исках да ви покажа, че с една такава пушка могат да се улучват не само камъни, и ето как заради двете асафир изгубих и ханумата, и възможността да станеш шейх.

– Аллах ил Аллах! Кой можеше да го предположи! Всички ме гледаха със съчувствие и съжаление.

– Успокой се! – усмихнато казах аз. – Ще ти призная, че още от самото начало не държах чак толкова на ханумата, а още по-малко пък на почетната титла шейх. Следователно съвсем не съм нещастен, че загубих състезанието по стрелба.

– Ами защо тогава изобщо пожела да излезеш на двубой с Фалахд?

– Защото обичам племето на бени салахите и исках да ги избавя от това чудовище. Я ми кажи, ти имаш ли нещо против, ако Тарик, когото наричат Сина на светкавицата, стане шейх?

– Ни най-малко.

– Е, тогава бъди доволен от изхода на двубоите.

С тези думи му обърнах гръб и се наках да си проправя път през тълпата, която се беше насъбрала около нас, ала тогава Тарик бързо ме догони и ме улови за ръката.

– Ефенди, ти само се шегуващ, нали?

– О не, нямам навика само ей тъй на шега да пропускам целта, когато стрелям, и да давам повод на хората да ми се смеят.

– Тогава последните два изстрела ще се броят, а?

– Не мога да го променя.

– Аллах ил Аллах! Значи Бадия е моя!

– Не се ли радваш?

– Да не се радвам ли? Господарю, като мен могат да се чувстват само блажените, попаднали на седмото небе в рая. Изобщо ми е невъзможно да повярвам, че се отказваш от Бадия, след като заради нея рискува живота си.

– Заради нея ли? Лъжеш се! Заради теб го направих. Бях убеден, че Фалахд ще те победи, и понеже знаех, че го превъзхождам, просто те заместих.

– Сега те разбирам. О, Аллах, как да ти се отблагодаря? Ще се моля за теб, докато съм жив, а ще науча и всички мои деца и внуци да се молят за твоите деца и внуци.

– Драги Тарик – засмях се аз, – хайде засега да оставим на мира нашето потомство. В момента ние сме само праотци без наследници и без жени. Побързай час по-скоро да имаш такава! Пожелавам ти след петдесет години да се появи племе на бени тариките, което да наброява хиляда души.

– О, Аллах, Аллах, твърде много е – хиляда души за петдесет години!

С тези думи той хукна, за да отиде при бъдещата прародителка на неговите деца, внуци и правнуци.

Девета глава

Прокуден

Под всеобщите ликуващи възгласи на бедуините муадинът обяви резултата от състезанието по стрелба. В това време отидох до онова място, където бях оставил Халеф да пази победения Фалахд. Хилал, който естествено нямаше защо да излиза на двубой срещу своя брат, се присъедини към мен заедно с шейха на бени аббасите. Халеф ни докладва, че никой не се е приближавал до тях, а великанът изобщо не се бе помръднал.

– Дойде ли в съзнание? – попитах аз.

– Не.

– Вижда ми се странно.

На земята забелязах стръкче от изсъхнала пустинна трева. Наведох се, взех го и пъхнах единия му край в ухото на Фалахд. Той веднага разтърси глава и дясното му око се отвори. Значи наистина симулираше, че е в безсъзнание.

– Още ли си жив? – попитах го, като се престорих на учуден. – Мислех те за мъртъв. Но тогава още сега трябва да умреш.

Извадих ножа и си дадох вид, че се каня да го забия в него. В очите на великана се появиха гневни искри.

– Но аз съм вързан! – измърмори той.

– Може да ти е безразлично. Направи си твоето уасийат намах!⁴⁴

Вече се бяха приближили и неколцина други бени салахи, които образуваха около нас тесен кръг. Външният вид на ранения не представляваше чак толкова грозна гледка, колкото би могъл да си представи човек. Той беше изплюл избитите от мен зъби. Държеше лявото си око затворено, и тъй като междувременно Халеф го беше почистил от кръвта, подутите му устни и посинелият му нос оставаха единствените видими последици от двубоя.

– Искаш да ме убиеш ли? – скръцна със зъби той.

– Да те убия? Та нима не знаеш, че животът ти ми принадлежи? Само ако ме помолиш за милост, може да ти го подаря. Така гласят условията на двубоя.

– Да моля за милост? Теб? Никога!

---

44. Завещание, последна воля. – Бел. нем. изд.

– Аз и не очаквах друго от теб. Тогава нека дойде муадинът, за да каже над главата ти молитвата на смъртта.

– Проклет да е муадинът заедно с брътвежите си! Не искам да го виждам!

– Тогава ще се наложи да умреш без молитва. Дано Аллах се смили над душата ти!

Вдигнах ръка, сякаш се канех да го понижа с ножа, но дори и да имах подобно намерение, нямаше да успея да го изпълня. Навярно до този миг Фалахд си беше мислил, че ще му подаря живота и без да се моли за милост. Може би се беше надявал и на помощта на своите съплеменници. Обаче ето че увереността му се разклати и го обзе такъв страх, който можеше да се мери със самочувствието му допреди малко. Ужасен той успя да отхвърли тялото си настрани.

– Чакай! В името на Аллага, почакай!

Задържах ножа готов за удар.

– Какво искаш още? Казвай по-бързо!

Вързаният великан се огледа наоколо със здравето си око, но ако се надяваше да намери съчувствие, то той се видя излъган. Ако и преди бе имал твърде малко приятели, то злощастният изход от двубоя намали техния брой още повече. Онова, което прочете по лицата на застаналите наоколо хора, бе всичко, само не и съчувствие или състрадание. От тях не можеше да очаква помощ.

– И така, побързай! Какво искаш? Молиш ли за милост?

– Да – с мъка процеди той.

– Тогава направи го! Изговори думата, иначе молбата ти няма да бъде уважена.

– Аман, аман – милост, милост!

– Добре! Нека животът ти бъде подарен! Сега ще те развържа.

Вече се навеждах над него, за да свърша тази работа, когато неочаквано зад мен се разнесе силен вик:

– Уакиф – Стой! Още не! Не бива тъй бързо да се подарява живота на един победен воин. Още по-малко пък на този!

Това възражение дойде от стария Азра.

– Но нали той помоли за милост! – рекох аз.

– Да, така е, но все пак още не е ясно дали е съгласен да понесе и последиците от тази молба. Той е брат на мъртвия шейх и се смяташе за най-властния, най-могъщия и за непобедимия измежду нас, на когото всички са длъжни да се подчиняват. Може би си мисли, че само от страх и през ум няма да ни мине да го накараме да почувства последиците от

молбата му за милост. Ето защо искам първо да разменя няколко думи с него, преди да му подариш живота.

Силно загорялото от слънчевите лъчи лице на великана придоби пепеляв цвят. Това бе най-сигурното доказателство, че предпазливият старец беше отгатнал истината, Фалахд действително си вярваше, че той, най-видният човек на племето, от когото всички се страхуваха, може да бъде помилван, без да му се наложи да понесе и съответния позор. Ала вече сам разбра, че не може да очаква снизхождение.

Старейшините чуха думите на Азра и се приближиха със сериозни лица. За пръв път се случваше някой от племето да моли за милост. И то тъкмо онзи, когото бяха смятали за най-добрия и най-достойния от всички!

– А знаеш ли, какво вършиш? – строго попита Азра.

– Знаем – мрачно отвърна великанът.

– Онзи, който моли за милост, получава живота си, ала не и имуществото си.

– Изплюскайте моите камили и се задавете!

– Той завинаги губи честта си и племето го прогонва.

– И сам ще си отида.

– А ако се мерне в земите на племето си, всеки има право да го убие, без да се страхува от кръвно отмъщение.

– Ако някой посмее, нека ме убие!

– Значи си съгласен при тези условия да получиш милост?

Фалахд замълча. Не му беше лесно да отговори на такъв въпрос.

– Питам те за последен път. Не ми ли отговориш, после всяка твоя молба ще е напразна. Искаш ли милост?

– Да.

– Тогава самият аз ще ти махна ремъците.

Азра развърза възлите и тогава великанът бързо скочи на крака, протегна ръце и се разтърси като някое диво животно, което е било вързано на верига.

– Свободен, свободен! Сега ще разберете, кой съм аз!

– Знаем те вече – отвърна достопочтеният Азра с отвращение в гласа. – Ти остана без чест за вечни времена, а когато някой спомене името ти, ще плюе на земята. И баща ти, и майка ти ще потънат в забрава! А в знак на това, че вече нямаш чест, аз пръв ще ти отдам полагаемото се. Извисете гласовете си, о, мъже, и извикайте заедно с мен: Йа мусихба, йа гхум, йа алахм, йа разалт – о, нещастие, о, скръб, о, болка, о, позор!

– Йа мусихба, йа гхум, йа алахм, йа разалт – о, нещастие, о, скръб,

о, болка, о, позор! – завикаха след него всички насъбрали се хора. Те протегнаха ръце с обърнати нагоре длани, за да дадат израз на своята неприязън.

– Ето вземи, каквото ти се полага! Тфу алак – пфуй!

С тези думи той се изплю пред краката на Фалахд.

– Тфу алак – пфуй! – последваха примера му всички. Фалахд стоеше неподвижно с безизразно лице. Беше затворил и здравото си око. Ала когато го отвори, в него горяха зловещи пламъчета.

– Съвършихте ли? – подигравателно попита той.

– Да – отвърна Азра. – А сега се прибери в своята шатра! Скоро ще узнаеш, какво още ще реши съветът на старейшините за теб.

– Че какво още има да решава? Нали всичко е решено!

– Ей този храбър Баща на светкавицата ти подари живота. Може би съветът ще е настроен по-милостиво и поне няма да те остави да си тръгнеш като просяк. Чакай присъдата му!

– Решавайте каквото си искате! Но от моя страна едно ви е сигурно – отмъщение, отмъщение и пак отмъщение!

Фалахд му обърна гръб и се отдалечи с гордо вдигната глава, сякаш той бе победителят, а не победеният и опозореният.

Последвах го заедно с Хилал и Халеф, за да се уверя, че действително ще отиде в шатрата си. Видяхме го как влезе в нея и останахме наблизко, за да изчакаме решението на старейшините и същевременно да му попречим да ни скрои някой подъл номер.

Не ни се наложи да чакаме дълго. С бавни и достолепни крачки Азра и старейшините се приближиха до шатрата на Фалахд и спряха пред нея. Следваха ги много други бедуини. Азра извика името на великана, Фалахд излезе от шатрата.

– Заповядайте, влезте! – каза той с подканящ жест, но същевременно и подигравателно ухилен.

– В шатрата на един опозорен няма да влезе никой син на бени салахите – махна с ръка старият Азра. – Ние дойдохме, за да ти известим нашето решение.

– Сигурно от него просто се стича мъдрост, както се стича водата от муцуната на камила, след като се е напила от някоя локва.

– Подиграваш ни се, въпреки че ти мислим доброто. Но затова пък Аллах толкоз повече ще оцени милосърдието, което проявяваме към теб. Ще трябва да напуснеш лагера ни един час преди залез слънце.

– С голямо удоволствие ще си отида и по-рано.

– Всъщност би трябвало да си тръгнеш ей тъй, както си застанал

пред нас, защото всичко, каквото притежава един отритнат от племето си бедуин, се пада на неговите роднини.

– И кои са тези роднини?

– Ханумата. Ти беше неин зет.

– Значи Тарик ще се радва и наслаждава на моята собственост, така ли?

– Той е наследникът на умрелия шейх.

– Тогава нека се тъпче със стадата ми, докато се пръсне от лой!

– Съставът на старейшините ти позволява да вземеш твоята най-хубава ездитна камила – невъзмутимо продължи Азра, – както и двете товарни камили с мехове, пълни с вода, за да охлаждаш окото си.

– О-о, имам да охлаждам и други неща освен окото си, а за тази цел се нуждая не само от вода!

– Ще получиш и други две камили, които да носят брашно, сол и фурми, а също и твоята шатра, за да не гладуваш и да имаш подслон в пустинята. Всичко това ти го подаряваме.

– Благодаря ви! Много сте милосърдни. Подарявате ми костилката на една фурма, а за себе си задържате цялата отрупана с плодове палма. Дано бъдете възнаградени като ви пратят в геената!

– Вече знаеш, какво искаме. Изтече ли въпросният срок, а ти си все още в лагера, тогава ще бъдеш изгонен, без да имаш право да вземеш със себе си каквото и да било. Дано Аллах направлява стъпките ти така, че да не се срещнеш с никой бен салах!

– Бих го убил.

– Няма да ти разрешим да вземеш други оръжия освен ножа си. Ако човек реши да остави жива някоя отровна змия, трябва да ѝ извади зъбите.

– Нима ще ме пуснете да си тръгна сам?

– Ами попитай дали някой има желание да те придружи!

– Ще получа една ездитна камила, както и четири товарни. Единствен човек трудно се справя с пет животни.

– Ти си опозорен. Онзи, който тръгне с теб, също ще се опозори. Никой няма да поиска да те придружи.

– Моят роб Маруф ще ме последва.

– Ти не можеш повече да му заповядваш. Той не е твоя собственост. Но ако доброволно пожелае да тръгне с теб, ние няма да му попречим.

– В такъв случай сега-засега и аз нямам какво друго да ви казвам. Ще ме видите отново едва когато дойда, за да ви съдя.

– Твоите закани само ни размиват. Ти приличаш на крокодил, на който и главата и опашката са отсечени. Той не може нито да живее, нито някому да прости.

Азра му обърна гръб и си тръгна, последван от старейшините. Сега те си имаха друга, далеч по-належаща работа, отколкото да си губят времето с този зъл човек. Избирането на нов шейх е толкова важно събитие за съдбата на едно племе, че такъв ден винаги се отпразнува с изключителна тържественост.

Знаех, от този момент нататък в продължение на един час великаният щеше да се намира под най-строга охрана. Пазачите му щяха да бдят над спазването на всички решения, взети от старейшините. Хилал, Халеф и аз също нямахме повече никаква работа на това място, и ето защо се отправихме обратно към руината.

Бях забелязал, че Хилал се измъчваше от нещо, за което много му се искаше да поговори с мен. За да го окуража, аз отпратих Халеф с поръчението да отиде да провери дали са се погрижили добре за нашите животни, които не бяхме виждали от снощи. Оказа се, че наистина не съм се лъгал. Веднага щом Халеф се поотдалечи, Хилал поде:

– Ефенди, знаеш ли, че ти дойде при нас като ангел, изпратен от Аллах?

– Защо?

– Твоето появяване бе като благословия за цялото ни племе. Ти ни освободи от Фалахд.

– Наистина ли го смяташ за благословия? Струва ми се, че сред бені салахите има и такива, които биха предпочели Фалахд за шейх.

– Да, но те са далеч по-малобройни от другите. А освен това ти изпълни съкровено желание на моя брат. Помогна му да спечели за себе си най-красивото цвете на пустинята.

– Заблуждаваш се. Тарик придоби правото на собственост над това цвете в честен двубой.

– Ефенди, няма да ни заблуждаваш. Знам, че стреля два пъти по онези асафир не току-така, а нарочно, за да загубиш съревнованието с Тарик.

– Машаллах! Как ти хрумна? Че кой разумен човек ще стреля нарочно не по определената цел, само и само за да загуби, когато става въпрос за такава голяма награда?

– И въпреки всичко ти постъпи точно така! Поначало искаше да дадеш възможност на Тарик да спечели наградата. Следователно само на теб трябва да благодари, че стана шейх и получи правото да окичи

гърдите си с най-благоуханната измежду всички рози.

Хвърлих му скрит поглед и рекох:

– Хмм! Мисля, че в момента не говориш чистата истина.

– Какво искаш да кажеш?

– Наистина ли Бадия е най-благоуханната измежду всички рози или може би тайно в сърцето си присъждаш това прозвище на някоя друга, а?

Хилал се смути.

– Не те разбирам.

– Добре ме разбираш. Съвсем ясно забелязах, че Хилуя, сестрата на ханумата, не е безразлична към теб, и че ти с голяма радост би влязъл с нея и в други отношения, доста по-различни от роднинските.

Хилал нерешително заби поглед пред себе си. След малко вдигна глава и ме погледна право в очите.

– Прав си. Ще бъда откровен и ще ти призная, че обичам Хилуя. Помислих си... исках да...

– Е, какво?

– Помислих си, че тъй както помогна на Тарик, ти би могъл да...

– Никога не го повтаряй, чуваш ли? Тарик спечели Бадия в честен двубой. Или може би искаш бени салахите да започнат да говорят помежду си, че Тарик не е извоювал цветето на своя харем в почтена борба, а е допуснал да му го подари някакъв чуждоземец?

– Рамаллах – опазил Бог! Ще извикам на борба на живот и смърт всеки, който се осмели да твърди подобно нещо! Но помежду си можем да сме откровени и затова помислих, че ако не ти се вижда нескромно, ти можеш да направиш нещо и за Хилуя и мен, за да станем щастлива брачна двойка.

Ето че най-сетне камъчето бе изплуто и Хилал си отдъхна с облекчение. Аз обаче трябваше да положа усилия да не се разсмея. Истина си беше, че Тарик трябваше да благодари на мен за своята бъдеща „прародителка“, но в крайна сметка не бях дошъл при бени салахите, за да играя само ролята на посредник за женитби. Вярно, Хилал ми допадаше, но истинският мъж сам си върши работата.

– Как ти хрумна да се обърнеш към мен? Най-простото нещо би било да поискаш от шейха на бени аббасите ръката на дъщеря му.

– Ефенди, слънцето на неговото благоволение не свети над главата ми, защото съм беден. Добре го забелязах.

– Така е. Ще ти призная, че вече се опитах да кажа пред шейха някоя добра дума за теб, защото знаех за увлечението ти към дъщеря му,

ала напразно. Но оттогава нещата съществено се промениха. Ти не си вече онзи незначителен бедуин, какъвто беше по-рано въпреки името си, а си брат на богат шейх. Та нали току-що сам чу, че имуществото на Фалахд ще премине в ръцете на Тарик!

– Значи ти мислиш, че имам изгледи да извоювам съгласието на бащата, така ли?

– Да. Днес повече от вчера. Ти употреби истинската дума:

„да извоюваш“. Тарик сам извоюва своето цвете и аз предчувствам, че и ти също можеш да постигнеш щастието си единствено чрез борба. Много важно в цялата работа е Тарик да съумее да спечели уважението на хората като шейх.

– Ще успее да го направи. Можеш да бъдеш сигурен. Днес за първи път ще поеме новия си висок пост.

– Какво имаш предвид?

– Вечерта се събира съветът, който трябва да реши, дали бени салахите, а заедно с тях и другите племена на пустинята, ще се държат приятелски или враждебно към хедифа. Ти знаеш, че още вчера той трябваше да се произнесе по този въпрос, но благодарение на усилията на ханумата съветът бе отложен, докато се изясни кой ще стане шейх.

– Било е много умно от страна на ханумата, понеже не се знаеше, какво решение щеше да се вземе вчера.

– Прав си. Днес изгледите за решение в наша полза са далеч по-благоприятни от вчера, когато трябваше да се съобразяваме с влиянието на Фалахд.

– Тогава вземете мерки и направете така, че вашето влияние да натежи решително. На първо място това е най-важното. Другото не е чак толкова спешно. Струва ми се, че шейхът на бени аббасите няма да има нищо против един разговор.

Междувременно стигнахме до руината. Пред портата ѝ ни очакваше Тарик.

– Ефенди, имаш посещение. Двамата чуждоземни суфара искат да разговарят с теб.

– С мен ли? Че каква работа си имам с тях?

– Мушариф – не знам. Заведох ги в жилището ти, като предположих, че няма да имаш нищо против.

Всичко това бе повече от странно! Какво ли искаха турчинът и руснакът от мен? За пръв път ги видях долу край мястото на двубоя и не можех да се сетя за нито една състоятелна причина за тяхното посещение.

Когато влязох в нашата шатра, моите двама гости станаха от килима, където се бяха настанили. Можех да ги разгледам много добре на светлината, която падаше през две тесни прозорчета, подобни на амбразури. По външния си вид турчинът се различаваше твърде малко от представителите на своя народ, с които се бях запознал до този ден. Руснакът пък имаше слабо кокалесто лице с остри черти и умни очи с пронизващ поглед. Веднага създаваше впечатлението, че е човек, който знае какво иска. Последвалият разговор бе воден главно от него, докато турчинът само от време на време подхвърляше по някоя дума.

– Салям алейкум! – поздравиха ме двамата веднага, щом ме видяха.

– Салям! – отвърнах кратко. – На какво дължа честта да ме посетите?

– Позволи ни най-напред да се представим! Ей този мой приятел е Садък Ефенди, а аз се казвам Аксаков.

– Кара Бен Немзи – представих се и аз. Руснакът ме изгледа изпитателно.

– Чухме, че си немец. Не можем ли да узнаем истинското ти име?

– Мисля, че същинското ми име няма нищо общо с работата, която ви води при мен – недружелюбно отвърнах аз. – Или може би сте дошли единствено, за да ме попитате как се казвам?

Руснакът не се смути от резкия ми тон.

– Както искаш, но след като ти назовахме имената си, сметнахме, че ще можем да узнаем и твоето име.

– Ти вече го чу. Тук нямам друго име. Но няма ли да седнете, щом сте дошли да изложите пред мен някакъв ваш проблем?

Те се възползваха от поканата ми и седнаха на килима по турски. И аз се настаних срещу тях по същия начин.

– Ако мислиш, че сме дошли при теб с молба, много се лъжеш. Ще ти представим едно искане. Не е ли така, Садък Ефенди?

– На'ам, якаса – да, така е.

Изгледах ги слисано.

– Искане ли? Вие на мен? Мога ли да попитам, какво е то?

– Ефенди, говориш ли френски? – отвърна той на въпроса ми с въпрос.

– Да, защо?

Руснакът хвърли на своя спътник победоносен поглед, който горедолу можеше да означава следното: „не ти ли казах?“, а после ми отговори:

– Не говоря добре арабски, както ще разбереш по начина ми на

изразяване. Немски език също не владее. Ще оценя твоята любезна отзивчивост, ако пожелаеш да си служиш с френски. И моят приятел знае този език.

– С удоволствие ще ви направя тази услуга – казах аз вече на френски. – Но ще ми обясните ли най-накрая, как сте стигнали до странното решение да отправите към мен някакво искане, тоест да ми заповядате нещо?

– Господине, с какво право се намесвате в неща, които не ви засягат? – попита той, избягвайки да отговори на въпроса ми.

– Какви неща имате предвид? – попитах го, обзет от известно любопитство да видя на какъв разпит предстоеше да ме подложат.

– Имам предвид вътрешните работи на бени салахите.

– А на какво се основава вашето твърдение?

– Ами нали се явихте на двубой с Фалахд и го победихте!

– Това бе мое законно право. Поканата бе отправена публично към всички мъже, които се намираха в дуара, а на мен не ми е известно някой да ми е забранявал да приема това предизвикателство.

– Хайде да не спорим голословно! Сигурно и самият вие сте убеден като нас двамата, че Фалахд щеше да излезе победител, ако не се бяхте изправили срещу него.

– Признавам, че е така.

– Е *bien*⁴⁵! Точно там е работата. А какво ви накара да изявите желанието да участвате в двубоя и да рискувате живота си?

– Приятелството ми с двамата Синове на светкавицата, както и съчувствието, което изпитвам към тяхното племе.

– Приятелство ли? Ами! Знаем, че познавате Тарик едва от един ден, а Хилал не от кой знае колко по-дълго време. Ето защо това приятелство не може да е чак толкова голямо.

Станах от мястото си.

– Мосю, спокойно изтъпях редица ваши въпроси към мен, чиято основателност изобщо не признавам, но щом се съмнявате в истинността на думите ми, тогава смятам разговора ни за приключен. Не позволявам да ме обиждат!

Руснакът побърза да ме хване за ръкава на моя хаик и ме дръпна отново да седна на земята. След привидно колебание отстъпих, защото все пак вече твърде ми се искаше да разбера, каква е целта на този странен разговор.

---

45. Е, добре! (фр.) Бел. прев.

– Пардон, мосю, не исках да ви обидя като се усъмних в искреността на приятелските ви отношения с Тарик и Хилал. Ние, дипломатите, имаме изобщо по-особено наше си мнение за понятията искреност и истинност. Нали?

Той каза: „ние, дипломатите“. Дали в крайна сметка не причисляваше и мен към това съсловие? Искаше ми се час по-скоро да се уверя дали е така.

– Съжалявам, че не споделям тези ваши възгледи, понеже не се числя към дипломатите.

Руснакът се усмихна с чувство на превъзходство.

– Вие до такава степен сте се намесили в тукашните работи, че ни е невъзможно да повярваме в някаква си безкористност от Ваша страна. Много добре ни е известно, че в Египет Германия няма да защитава кой знае колко големи интереси. Англия е на наша страна и следователно единствено Франция може да ни нападне в гръб по един толкова неприятен начин.

– Значи ме смятате за емисар, изпратен от французите, така ли?

– Смятаме Ви за немец, който е на френска служба, да, точно така!

Малко остана да избухна в смях. Аз – френски пратеник!

– Лъжете се! Страшно се лъжете! Аз съм немец с цялата си душа и сърце и никога няма да се унижа да стана „маша“ на френските служби.

Усмихнат Аксаков хвърли поглед към своя спътник, сякаш искаше да каже: „Няма да се оставим да ни пратят за зелен хайвер“. После се обърна към мен:

– Добре, добре! Не можете да ни убедите в правотата на думите си, ала ние сме дошли да Ви кажем, че непременно трябва да се оттеглите.

– Няма ли да ми обясните малко по-подробно, от какво би трябвало да се оттегля?

– Моля ви да не забравяте, че ние двамата първи дойдохме тук и положихме всички възможни усилия, за да спечелим бени салахите за нашите планове. Ето защо имаме предимство пред вас и нямаме никакво намерение да Ви позволим да ни го отнемете. И така, отстъпете!

– Вече ви казах, че страшно се лъжете. Не съм такъв, за каквото ме смятате. По принцип никога не се намесвам в отношенията между различните страни, така че по този въпрос не бива да се опасявате от мен ни най-малко. Естествено не може да ми забраните да имам лично мнение и да го изказвам, когато си пожелаея.

По изражението на моя събеседник разбрах, че не вярваше на нито една моя дума. Турчинът също се усмихваше така, че съмненията му

бяха съвсем явни.

– И сега очевидно желаете да изкажете личното си мнение по някои въпроси на бени салахите, така ли? – повтори думите ми руснакът с нескрита язвителност.

– Не съм длъжен да ви отговоря на този въпрос.

– Значи не искате? Добре! Вие какво мислите, Садък Ефенди?

С дясната си ръка турчинът имитира жеста, означаващ броене на пари.

– Мосю, – отново поде руснакът, – с вашата победа над Фалахд страшно много объркахте сметките ни. Фалахд щеше да е най-подходящият човек за нас. А сега се налага да се откажем от неговата подкрепа. Но въпреки всичко за нас е изключително важно да не пропадат плановете ни, които смятахме да осъществим с негова помощ. Господине, царят, а също така и падишахът, биха пожертвали значителни суми, ако нашият договор с бени салахите бъде сключен. И ето защо Ви питам, мосю, каква сума би Ви накарала да се откажете от Вашето предимство, което Ви дава победата над Фалахд?

Това бе повече от ясно. „Какво трябва да ти дам, за да изпълниш волята ми?“ Не можех да си представя по-очевиден опит за подкуп. Отначало сам не знаех дали да отговоря на това дръзко предложение с юмрук или пък с подигравка, но в крайна сметка реших да погледна на цялата случка откъм веселата ѝ страна.

– Действително не знам, защо толкова упорито ме смятате за пратеник на Франция.

– Предлагам Ви десет хиляди франка, ако се откажете от враждебното си отношение към нашите намерения – продължи Аксаков, сякаш не беше чул думите ми.

– Господине, Вие ме обиждате! – махнах с ръка в знак на отказ. Вътрешно ме напуши смях на тази невероятна упоритост.

– Значи не, така ли? Тогава си позволявам да Ви предложа двайсет хиляди.

– Престанете! Хвърляте хубавите си пари буквално на вятъра.

– Не се шегувайте! – предупредително каза руснакът. – Говоря Ви съвсем сериозно. Ще Ви направя едно последно предложение. Петдесет хиляди франка ще Ви разубедят ли тази вечер да не се явявате пред джамия и да не говорите срещу нас?

– Но на мен изобщо и през ум не ми минава да отивам на този съвет!

– Така ли?

Изглежда увереността на руснака за пръв път му се по-разклати.

– Разбира се! Нали вече няколко пъти ви уверих, че ни най-малко не се интересувам от политическите проблеми на страните, през които пътувам. Повярвайте ми най-сетне.

– Но сам казахте, че няма да позволите да Ви попречат свободно да изразите личното си мнение.

– Та вие това ли искате да ми забраните? Но то съвсем не означава, че всеки мислещ човек трябва да натрапва убежденията си на другите или пък да се изявява в някаква политическа дейност!

– Значи нямате намерение да участвате в днешния съвет?

– И през ум не ми е минавало! И без мен бени салахите ще вземат правилното решение.

Изглежда от сърцето на руснака падна тежък камък.

– А мога ли да попитам, кое решение смятате за правилно?

– Можете. Смятам за съвсем естествено бени салахите да запазят приятелството си с хедифа. Обратното би било твърде странно, първо, защото хедифът се намира по-близо до тях от падишаха, и следователно приятелството им с него ще им донесе повече полза, отколкото войната с него.

– И второ?

– Един такъв съюз като вашия сигурно ще им се види неестествен, а оттам и подозрителен. С обединени усилия турци и руснаци се мъчат да спечелят приятелството на бедуините. Възможно ли е това да е сериозно? Цялата досегашна история на двете страни ни учи, че между руснаците и турците никога не са съществували дълготрайни приятелски отношения. Те са естествени противници и несъмнено ще си останат такива. И ако някой път руснаците и турците тръгнат ръка за ръка, то това няма как да не направи впечатление, нали?

– Спокойно оставете тази грижа на падишаха и на царя!

– Няма да се намесвам и в техните работи, но не можете да ми забраните да мисля, не можете да го забраните и на другите хора. Тук трябва да ви кажа, че изгледите ви за успех при бени салахите са твърде нищожни. Руснакът стана и турчинът го последва.

– Виждам, че мисията ни тук приключи – каза Аксаков. – Значи имам думата Ви, че тази вечер няма да говорите на съвета и изобщо няма да се появите там, нали?

– Да, имате я. Както вече казах, бени салахите са достатъчно разумни, за да вземат правилното решение.

– Въпреки всичко ние не губим надежда да Ви спечелим за нашата

кауза. А що се отнася до Вас самия, трябва да Ви заявя, че за мен си оставате загадка. В началото бях готов да се закълна с всички възможни клетви, че сте изпратен от някое правителство, за да ни нападнете в гръб. Ала нашият разговор разклати това мое убеждение. Вие като нищо можехте да приемете ония петдесет хиляди франка срещу обещанието да не отивате на съвета. Беше необходимо само да ни кажете, че изобщо няма да се явите там. Излязохте почтен човек и това ни кара да Ви уважаваме. Съжалявам, че различията в нашите възгледи ни пречат да станем приятели. Може би някой път ще се намери някакъв повод, който ще ни изправи един срещу друг по по-приятен начин. Au revoir – довиждане!

Двамата се поклониха и аз отново останах сам. Известно време не знаех, дали да се ядосвам или да се смея на целия разговор.

Наистина последните думи на руснака бяха едно признание за мен, но нали самият той беше казал, че за понятията като искреност и истинност дипломатите си имали собствени схващания. Следователно не беше нужно да вземам за чиста монета последните изречения на руснака, казани със сърдечен тон. Гласно той ме наричаше почтен човек, ала може би тайно в себе си ме смяташе за някой глупав немски загубеняк, на когото дори не му стига акъла да прибере в джоба си предлаганите му пари.

После двамата си отидоха очебийно бързо. Естествено! След като им обещах да не се явявам пред джама, аз се бях превърнал за тях във второстепенна фигура и нямаше защо повече да се страхуват от мен! Защо тогава да си хаят думите с човек, станал им вече безразличен?

Писано ми било обаче съвсем скоро пак да се видя с тях. Малко покъсно се появи Халеф и ние легнахме на килима, отдавайки се на онова приятно състояние, наричано „кеф“, и се надигнахме едва когато слънцето надвисна високо над западния хоризонт. Излязохме на открито и се натъкнахме на Тарик, който изглежда ни очакваше.

– Ефенди, току-що Фалахд си тръгна! – подвижна той. – Ей там можеш да го видиш.

Действително на около половин английска миля от лагера в северна посока се отдалечаваше малък керван, състоящ се от двама ездачи на камили, както и от три товарни камили, чиито опашки бяха вързани за оглавника на следващото животно.

– Кои е вторият ездач? – попитах аз.

– Неговият доскоросен роб. Той заяви, че е съгласен да последва своя досегашен господар в неговото изгнание, и ние не му попречихме

да го стори.

– Яздят право на север. Накъде ли е тръгнал?

– Не знам. Нека върви, където си иска!

– Но на мен не би ми било безразлично, накъде ще се отправи този човек, който се е заклел да си отмъсти на племето. Сега ти си шейх и си отговорен за сигурността на хората си.

– Значи си на мнение, че трябва да изпратя някого подир него, за да разбере накъде ще се отправи?

– Да, така мисля.

– Прав си. Ще последвам съвета ти и ще изпратя по следите му един доверен човек. Най-добре ще е да отида самият аз, обаче нали тази вечер ще се събира съветът и затова не мога да отсъствам.

– Имаш ли някакви съмнения за изхода от днешното съвещание?

– Не, нямам, тъй като вече няма защо да се боим от Фалахд. Впрочем, преди малко при теб бяха двамата чуждестранни пратеници, ефенди. Мога ли да узная, какво искаха от теб?

– Нямам причина да го крия. Но се лъжеш, ако мислиш, че искаха нещо от мен. Напротив, пожелаха да ми подарят петдесет хиляди франка, което пресметнато в египетски пари прави приблизително двеста хиляди пиастри.

– Уаллах! Биллах! Тиллах! Но защо, ефенди?

– О, от мен искаха само една малка услуга. Не биваше да говоря срещу тях на днешния съвет.

– И ти? Ти какво направи? Прие ли този куп пари? – попита той нетърпеливо.

– Не.

– Хамдулиллах – хвала на Аллаха! Значи ще вземеш участие, нали?

– Лъжеш се. Казах на руския пратеник, че не мога да приема парите, понеже изобщо нямам намерение да се явявам пред съвета.

– Рамаллах! – опазил Бог! Все пак няма да се отнесеш тъй лошо с нас, ти, най-добрият приятел на племето ни!

– Искам да стоя настрана именно, защото съм ваш приятел. Нима хората трябва да говорят за бени салахите, че са като деца, които се нуждаят от попечител, без когото няма да знаят, какво да правят? Не! Отстраних от пътя ви Фалахд, най-голямата пречка за вас. Повече не мога да направя. Останалото е ваша работа и то преди всичко твоя.

– Ще положи всички усилия да говоря в полза на мира.

– Едно не бива да забравяш. Въпреки че вече няма защо да се страхуваш от Фалахд, никак няма да ти е леко на съвета. Чуждоземните

пратеници ми предложиха много пари. От това можеш да си направиш извода, че ще използват всички средства, за да постигнат целта си. Така например е напълно възможно да предложат пари и на други хора само и само, за да спечелят гласовете им, когато се стигне до вземане на някакво решение.

– Благодаря ти, че ми обърна внимание на това. Ще се съобразя с предупреждението ти. Хилал, ти какво искаш?

– Муадинът ме изпрати да те попитам, кога да бие дъската за събирането на джама – обясни Хилал, приближил се междувременно до нас.

– Също като вчера. Един час след залез слънце.

В това време отправих поглед към отдалечаващия се малък керван на великана. И до този момент той бе запазил първоначалната си северна посока. Слънцето бе изминало вече по-голямата част от небесния си път и клонеше към залез. Косите му лъчи ме принуждаваха да засенча очи с ръка, за да мога все още да видя кервана.

Фалахд беше преминал в бърз галоп, тъй че отделните животни не можеха повече да се различават, а образуваха една-единствена тъмна точка с големина на грахово зърно. Но в този момент ми се стори, като че точката не се движеше повече в предишната си посока. Приклеках и допрях глава до един висок каменен блок, чийто горен ръб представляваше за мен сигурна неподвижна линия, с която имах възможност да сравня бавното придвижване на споменатата тъмна точка с големината на грахово зърно. Другите около мен учудено наблюдаваха поведението ми.

Скоро бях вече сигурен в онова, което ставаше. Изправих се и се обърнах към Тарик:

– Подозренията, които имах, се потвърждават.

– Какви подозрения?

– Че северната посока, избрана от Фалахд, е само хитър номер. Изобщо няма намерение да язди на север.

– Че къде иначе ще иска да отиде?

– Нашата задача е да разберем точно това. Сега-засега сигурно е, че е свърнал на запад.

– На запад ли? Но в тази посока не живеят никакви хора, няма нищо друго освен пустиня.

– Значи невъзможно е да има намерение да язди натам. Това е ясно. Ами кое племе живее на юг?

– Бени зуафите.

– А-а, бедуините, с които живеете в кръвна вражда?

– Да. Имаме няколко кръвни отмъщения срещу тях.

– Тогава със сигурност може да се предположи, че Фалахд ще се насочи към тях.

– Възможно е. Но защо толкова заобикаля?

– За да ни заблуди.

– Би било ненужно. Ние нямаше да го задържим, дори и ако най-открито ни беше казал, че ще отиде при тях.

– Но в такъв случай щяхте да знаете, къде се намира и можехте да вземете съответните мерки. Ала понеже действия толкова потайно, със сигурност може да се направи извода, че крои планове за отмъщение. Бих се обзаложил, че има твърдото намерение да насъска бени зуафите срещу вас. На какво разстояние се намира лагерът на тяхното племе?

– На гърба на ездитна джамала можеш да стигнеш до тях за два дни. На товарната камила са й необходими цели три дни.

– Това е достатъчно близко! Ще трябва да внимаваме!

– Не се тревожи! При нас си в безопасност. Та нали се намираш в нашия лагер!

Думите му прозвучаха толкова самоуверено и странно, че се разсмях на глас.

– Ти да не мислиш, че се страхувам от когото и да било?

– Извинявай, ефенди! – отвърна Тарик и се изчерви. – Не исках да кажа нищо подобно.

– Да се върнем на Фалахд! Ако бях на твоё място, нямаше да гледам толкова лекомислено на цялата работа и щях да наредя да го наблюдават. Вече ти дадох този съвет.

– Но нали не е вече необходимо. Сега разбрахме, че отива при бени зуафите.

– И все пак... хмм! От опит знам, че в подобни случаи предпазни мерки не са излишни. Много ми се иска да тръгна подир него, за да видя дали наистина по заобиколен път ще се отпрати на юг.

– За днес е вече твърде късно, защото докато стигнеш до мястото, където се намира в момента Фалахд, ще настъпи нощта и няма да можеш да различиш никаква дияра.

– О, бих подхванал нещата съвсем иначе. Изобщо няма да го следвам по петите, а ще го очаквам наред пустинята.

– Как си го представяш?

– Ще яздя право на запад и ще го избедна на едно място, откъдето предполагам, че ще мине.

– Но това е невъзможно. Как можеш да отгатнеш къде ще е

въпросното място?

– Не е толкова трудно. Вярно, че ще ми е нужен и някой придружител. Халеф ще дойде с мен, понеже вие двамата ще трябва да присъствате на съвета.

– Значи наистина искаш да се нагърбиш с тази работа?

– Да. Усилията ни сигурно ще си заслужават. Натъкнем ли се на Фалахд, той непременно ще разбере, че няма да се оставим да ни заблуди. Веднага ще си помисли, че сме нащрек и че сме готови да посрещнем всичко, каквото ни очаква.

– В такъв случай ти дори ще разговаряш с него, така ли?

– Да. Искам да му покажа на този тип, че не е достатъчно умен, за да ни измами. И така, Тарик, разпреди да ни приготвят конете! Искам малко да се поразходим.

– Оседлай двете най-бързи животни, същите, които този ефенди и неговият слуга вече яздиха! – обърна се Тарик към своя брат.

Хилал се отдалечи, а на нас ни се наложи да почакаме известно време, докато го чухме да вика отдолу, че конете са готови.

Халеф ми донесе револверите и после слязохме при Хилал, който държеше поводите на двете благородни кобили. Метнахме се на седлата и великолепните животни се понесоха навътре в пустинята със скоростта на бърз влак и то не в северна посока, където великанът бе изчезнал вече на хоризонта, а право на запад.

Междувременно там слънцето беше слязло съвсем ниско. Тъкмо когато напуснахме оазиса, проехтяха ударите върху дъската на муадина, а после чухме и думите му:

– Хайде, правоверни! Пригответе се за молитва, защото слънцето се потапя в пясъчното море!

(И така, това е частта от книгата, която е он лайн. Ако сте стигнали до това място и искате да продължите, моля, пишете ми на bezmonitor@gmail.com или на victor@mbx.isoc.bg или пък вижте на <http://bezmonitor.com> да не би случайно да се е наложило отново да променям електронната си поща. Виктор Любенов от <http://bezmonitor.com>)

КРАЙ

© 2002 Веселин Радков, превод от немски

Karl May
Allah il Allah!

Източник: <http://bezmonitor.com>

Публикация:

ИЗБРАНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ. ТОМ 22. АЛЛАХ ИЛ АЛЛАХ. Изд. Жарава, София.
2002. Превод: от нем. Веселин РАДКОВ [Allah il Allah / Karl MAY]. Формат: 22 см.
Страници: 338.

Originaltitel der Gesammelten Werke:
Allah il Allah! (Bd. 60)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1842>]